לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

יום ד', ח' באדר ב' תשמ"ו, 19 במארס 1986 / שנה מ"ג מס' 12992 / המחיר 63 אגורות כולל מע"מ

מאסר חצי שנה לילד בן שלוש-עשרה וחצי מאל-בירה

מאת פנחס ענברי, כתב "על המשמר"

בית-המשפט הצבאי ברמאללה, הטיל עונש מאסר לחצי שנה, על הילד איאד עלי עאשי בן 13.5 מאל-בירה, לאחר שהרשיע אותו בהשלכת בקבוקי תבערה. לא נפגע איש באותה תקרית ולא נגרם שום נזק.

ככל הידוע, זהו הקטין הצעיר ביותר הנשלח למאסר בפועל בשטחים.

השופט ביקש להטיל עליו מאסר של שנתיים וחצי, ואולם עורכת-הדין, פליציה לנגר, העירה את תשומת-ליבו שמדובר בקטין. לפיכך החליט השופט על חצי שנה, שהוא העונש המקסימלי לקטינים.

הצעת החוק נגד גזענות נגנזה בלחצם של הדתיים

מאיימים לפרוש מהקואליציה אם יוגש החוק ● שפירא: "את החוק צריך לשרוף יחד עם החמץ" ו"אפשר לומר עליו קדיש" ● השר שפירא לח"כ שפירא: אני אתפטר רק אחריך ● השופט לשעבר חיים כהן מציע נוסח אחר לחוק ● מבצע "שעון חול" של מענ"ה

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

הצעת החוק נגד הסתה גזענית נגנזה למעשה. אתמול התברר סופית, כי אין כל סיכוי שהיא תועלה לדיון במליאת הכנסת לפני יציאתה לפגרת הפסח. בישיבת השדולה הדתית אתמול אמר אברהם שפירא (מאגודי): "את החוק צריך לשרוף יחד עם החמץ".

(סוף בעמוד 2)

בפגישת שמיר-לוי: אין סיכום, אך "נשבר משהו"

לוי: הייתה שיחה ישירה וגלויה ראשונה. זו ראשית הדרך לשתף פעולה ולחפש פתרון ● את הפגישה יזם שמיר ● חוגים ב"חירות": שמיר רוצה למנוע משרון לנצל המחלוקת

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות, יהודה צור ורפי גאון, כתבי "על המשמר"

"הערב נשבר משהו", אמר השר דוד לוי בצאתו מהפגישה בת השעתיים עם השר שמיר. הוא ציין, כי היתה זו שיחה ישירה וגלויה ראשונה בין שניהם, שבה הובעה הכרה בצורך שיש לעשות, כדי להוציא את המפלגה מן המשבר.

לוי הביע תקווה, כי זוהי ראשית הדרך המחייבת את כל חלקי המפלגה לשתף פעולה ולחפש פתרון והדגיש כי האחריות מחייבת את כל הצדדים.

בפגישה אמש לא הושג שום סיכום בין שמיר ללוי. אך השניים דנו ארוכות במצב שנשתרר במפלגה ובצורך לגבש הצעה אשר תאפשר את כינוס המושב השני של ועידת "חירות" בהקדם, כדי שהמפלגה תוכל לצאת ממנה מחוזקת יותר ומלוכדת יותר.

שמיר ולוי דיווחו אתמול בלילה למקורביהם על תוכן השיחה ועל הרעיונות השונים שהועלו בה.

השר לוי אמר אמש בהיכנסו ללישכת השר שמיר, כי לא בא עם הצעות לחלוקת תפקידים וכי הוא מבקש להגיע להצעה מוסכמת לגבי

(סוף בעמוד 2)

שיראק ישיב למיטראן לגבי מינוין כרה"מ "תוך 48 שעות"

ז'ק שיראק, בבואו אתמול לפגישה עם מיטראן. (צילום: אי.פי.)

מאת ארנון יפה, כתב "על המשמר" בצרפת

פאריס. — ז'אק שיראק, מנהיג המפלגה הגוליסטית, האיש החזק בימין, עדיין מהסס אם לקבל את מינוי ראש-הממשלה החדש של צרפת. אך ישיב למיטראן "תוך 48 שעות".

הדו-קיום עדיין לא החל, וכבר נתגלתה מחלוקת בין הנשיא הסוציאליסטי למועמד הימין, על מינוי שר-חוץ ושר-פנים ועל צווים כלכליים.

המתח נמשך אמש בפאריס. שיראק יצא מן האליזה אחרי שיחה שארכה שעתיים-ורבע עם הנשיא מיטראן. מזכ"ל האליזה הקריא הודעה חטופה, בה אמר, כי "הנשיא קרא לז'אק שיראק להתייעצות על הקמת הממשלה. שיראק ייתן תשובתו ללא דיחוי".

מיטראן פסל אישים

שיראק יצא לעיריית פאריס לשקול את התנאים עם יועציו. השיחות החשאיות על הרכב הממשלה מתנהלות זה יממה בין האליזה לשיראק. הנשיא מיטראן פסל בתוקף סמכותו אישים שהציע שיראק. לפי ידיעות, ביקש שיראק למנות לשר-הפנים את שרל פסקואה, ולשר-המשפטים את איטיין דאי — שני אישים ראקציונרים הקרובים ל"חזית הלאומית" של לה-פן, שניהלו מערכת הסתה נגד הנשיא מיטראן ושילהבו יצרים. מיטראן גם

(סוף בעמוד 2)

"שריד נוסף" של יצחק מודעי

האוצר לא מעביר כספים לנכי צה"ל

מאת אלכס פישמן, כתבנו הצבאי

משרד-האוצר לא מעביר לאגף השיקום של משרד-הביטחון, בניגוד להחלטות הממשלה, סכום של 16 מיליון שקלים חדשים, בפיצוי על שחיקת התגמולים לנכי צה"ל.

שר-הביטחון, יצחק רבין, העלה טענה בנושא זה בישיבת הממשלה האחרונה. בתשובה לשאלת כתבנו סירבה דוברת משרד-האוצר, ל-התייחס עניינית לטענות משרד-הביטחון ומסרה רק כי הנושא נמצא בטיפול בין שני המשרדים.

בחצי הראשון של חודש פברואר השנה, העביר ראש-הממשלה, שמ-עון פרס, לאישור הממשלה, את שינוי התקנות והצווים של חוק הנכים. הממשלה החליטה שהתג-מולים הבסיסיים עבור דרגות נכות יועלו ב-20 אחוז והתגמולים לקיום יועלו בין 25 ל-55 אחוז — בהתאם למצב המשפחתי של הנכה וגובה אחוזי הנכות. משרד-הביטחון שילם ב-1 במארס את פיצויי השחיקה בהתאם להחלטת הממשלה מ-תקציבו השוטף, מבלי שמשרד האוצר העביר לו את הסכומים הנדרשים.

במערכת הביטחון הדגישו, כי באחרונה נוקט משרד-האוצר שורה של סנקציות מוזרות נגד משרד-הביטחון, הכוללות, בין השאר, את אי-העברת הכספים לאגף השיקום בטענות של פרשנות שונה להחל-טות הממשלה. הגורמים ציינו, כי ככל הנראה החליט השר מודעי "לעשות שריד" נוסף על שר-המערך, כאשר הקורבן הפעם הוא יצחק רבין.

חיילי צבא לבנון ושוטרים מציגים שלדי אדם, שנמצאו אתמול במערות ליד צידון. המשטרה מסרה, כי אינה יודעת דבר על זהותם. אולם מעריכים, כי מדובר בשלדי בני-אדם שנהרגו במהלך מלחמת האזרחים. (צילום: אי.פי.)

רדיו לבנון: 60 נהרגו בפיצוץ ביום ה' בדמשק

מאת עוזי מחניימי, כתבנו לענייני המזה"ת

... אוסף את זהות מטמיני מכוניות התופת בדמשק בימים האחרונים. תחנת השידור של הנוצרים מסרה אתמול, כי לפחות שישים אנשים נהרגו ולמעלה ממאה נפצעו בהתפוצצות מכונית תופת בדמשק ביום חמישי שעבר. רדיו לבנון מסר גם, כי לפחות שישים אנשים נהרגו ולמעלה ממאה נפצעו, בהתפוצצות מכוניות תופת בדמשק ביום חמישי שעבר. רדיו לבנון מסר גם, כי מכונית-תופת אחרת נתגלתה ופורקה.

גלי-התקשורת הסוריים האשימו במפורש את עיראק בהטמנת מכוניות-התופת. קול לבנון מסר אתמול, כי שני לבנונים וארבעה פלשתינים מנאמניו של ערפאת, נעצרו על-ידי השלטונות הסוריים.

נקבע מעתה, כי למרות האצבע המאשימה של דמשק לכיוון עיראק, קשה עדיין לקבוע בוודאות כי אכן העיראקים עומדים מאחורי המעשה. יש לשים לב, בהקשר זה, דווקא לחילוקי-דעות שהתגלעו בין הסורים לאירגון "חיזבאללה" ו"משמרות המהפכה האיראנים".

השבועון הערבי "אל וטן אל ערבי" המופיע באירופה, מסר, כי הסורים מתעתדים לתקוף את החיזבאללה ומשמרות המהפכה האיראנים. לא מן הנמנע, כי ההתפוצצויות בדמשק הן חלק מהמאבק של הסורים נגד ארגוני הטרור הפרו-איראניים.

אלי גבע: רפול ניבא פחות מ-20 חללים במלחמה ● עמוד 20

באוצר מתנגדים למס רווחי בורסה ● עמוד 2

גישות שונות של כלכלני אונ' י-ם ות"א לגבי התוכנית הכלכלית
מאת ד"ר יוסי זמורה
● עמוד 9 הכלכלה והאדם

עובדי וולקן התמקמו בלשכה בלי יוצא מן ה"כלל" ● עמוד 4

סקרים סודיים ב"העבודה": איך יתקבל פירוק האחדות? ● עמוד 3

מדינת ההלכה בדרך

הצעת החוק נגד הגזענות לא הובאה לדיון ולאישור הכנסת, ועל-פי כל הסימנים החוק הזה לא יאושר במושב הנוכחי, ואולי אף יירד מן הפרק. בידי הכנסת הנותנים יד לביזיון המתמשך הזה אינם שמים לב לעובדה, כי על-ידי הסחבת המכוונת הזאת הם משלימים, לפחות בעקיפין, עם תנועת הגזענות כנורמה לגיטימית בארץ, והרי היוזמה לחקיקה הזאת זכתה להסכמה כללית, לכאורה, לחוקק את החוק. לא לצורך היופי בלבד – דבר שיש לראותו כמובן מאליו במדינה שבני עמה היו קורבן של הגזענות בהתגלמותה המפלצתית-הנאצית – אלא כתרופה לבלימת סכנת הגזענות שצמחה בארץ, בדמותה המסלידה של תופעת הכהניזם, ואף מעבר לתחומי תנועת כך בלבד.

לאחר שהחוק עבר גלגולים רבים, שיפוצים ותיקונים, ולאחר שהליכוד ... בחקיקה על-ידי הצמדת "החוק נגד טרור" (שמשמעותו מניעת מגע עם פלשתינים המזוהים עם אש"ף), בא תורם של הדתיים לטרפד את החקיקה מעיקרה. החוגים הדתיים התעוררו לפתע וגילו, כי פסילת הגזענות על-ידי החוק עלולה לפגוע... בדת. לא החילונים טוענו, כי בדת יש פירושים גזעניים – אילו השמיעו טענה כזאת בוודאי היו מסקלים אותם באבנים. לא, הדתיים עצמם הגיעו לתגלית מדהימה זו של גילויי הגזענות בתורת משה.

הם עיינו בהצעת החוק, חזרו והעמקו בפרקי התורה, ומצאו, כהגדרתו של הרב הראשי הרב אליהו, כי "החוק יגרום צרות צרורות". כלומר, לא הגזענות היא הצרה הצרורה בשביל העם היהודי ומדינת ישראל, אלא החוק נגד הגזענות. איש מיוזמי החוק לא כיוון את חיציו נגד הדת, אלא נגד הגזענות המשחה בחברה הישראלית בהשפעת הרעל הכהניסטי. עתה מתברר, כי כנסת ישראל אינה סוברנית לחוקק חוקים כהבנתה ובהתאם לצורכי המדינה. לרבנים הראשיים שמורה הזכות של "ליברום וטו". חברי ועדת-הפנים של הכנסת בראשותו של ח"כ שילנסקי הולכים אל הרבנים הראשיים, אל משכנם, כדי לקבל "ייעוץ", דבר המהווה ביזיון בית-המחוקקים. לנגד עינינו הופכת מדינת ישראל ממדינת חוק למדינת הלכה. הרבנים הראשיים יפסקו מה מותר ומה אסור להחליט בכנסת. ואין זו תופעה בודדת. משרד-הפנים, שבראשו עומד השר פרץ מש"ס, ... על העובדה, כי הכנסת לא קיבלה את החוק "מיהו יהודי" על-פי ההלכה הדתית, ובפועל אין משרד-הפנים מעניק אזרחות ישראלית לעולים שלא עברו גיור כהלכה.

חברי-הכנסת הדתיים איימו אתמול "בשריפת החוק" ועוד מאיימים לפרוש מהקואליציה אם יתקבל החוק. עוד מעט יקום ... הנועד להגנת הגזענות תחת ... של גדולי התורה ושלוחיהם בכנסת.

מפעל המצות "אביב" עלה באש

מיבנה המפעל ו-100 אלף חבילות מצות שהיו מוכנות לשיווק לפסח עלו באש ● שני כבאים שנפגעו מהעשן פונו ל"בילינסון" ● סיבת הדליקה טרם הוברה

מכונות כיבוי האש בפעולה במפעל המצות. (צילום: ישראל סימיונסקי / יוני)

מאת אבי בניהו, כתב "על המשמר"

דליקה גדולה פרצה אתמול בבוקר בבית-החרושת למצות "אביב" ברחוב ז'בוטינסקי ברמת-גן, וכתוצאה מכך נשרף כליל מבנה המפעל ויש חשש כי הוא נמצא בסכנת התמוטטות.

השריפה פרצה בסביבות השעה 10.00 מסיבה שטרם הוברה. האש החלה להתפשט במהירות מאגף בקומה הרביעית, אל כל חלקי הבית ברחוב ז'בוטינסקי. כוחות המשטרה שחשו למקום, חסמו את רחוב ז'בוטינסקי בכיוון הנסיעה מפתח-תקווה לתל-אביב, מחשש של התמוטטות המיבנה.

למקום הוזעקו מכוניות כיבוי רבות מכל ערי גוש דן, שבמשך כ-7 שעות עמלו רבות להשתלט על מוקד האש. כל עובדי חברת "מצות אביב" שהיו במקום ותושבי דירות סמוכות ברחוב ז'בוטינסקי, פונו מבתיהם ובחלק מהדירות סבלו התושבים מהעשן הרב שאפף את האזור ומפיח שכיסה את קירות הבית.

להבות האש שהשתוללו במקום, גרמו לטמפרטורה של 1200 מעלות צלזיוס, דבר שאיים למוטט את קירות המפעל.

שני כבאים שנפגעו קשה מן העשן פונו לבית-החולים בילינסון.

לפי האומדן עלו באש כ-100 אלף חבילות מצות, שהיו מוכנות לשיווק לפסח.

צפייה ב"האלי" במצפה בגבעתיים

בשבת, 22 במרס, בין השעות 2 עד 6 לפנות בוקר ניתן יהיה לצפות בכוכב השביט האלי, שייראה בצורה ברורה, עם התקרבו לכדור הארץ.

חובבים יוכלו לצפות בשביט במצפה הכוכבים בגבעתיים באמ-צעות הטלסקופים המצויים במקום.

דוברת עיריית גבעתיים מסרה, שמצפה הכוכבים יהיה פתוח לקהל באופן חופשי בזמן התצפית, ויוכלו לשמוע בו הרצאות והסברים במקום. במקרה של עננות וגשם התצפית תתבטל. (עתים)

תושב קריית-גת הוכה למוות כשניסה למנוע גניבת רכבו

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

אילן מטרי בן 34 מקריית-גת הוכה בראשו על-ידי אלמוני שניסה לגנוב את מכוניתו ומת בעבור זמן קצר מעוצמת המכה.

אתמול בשעה 2:30 לפנות בוקר שמעה אשתו של המנוח, רעש ממקום בו חנתה מכוניתם ליד ביתם בשכונת חב"ד בקריית-גת, והבחינה באלמוני שמנסה לגנוב את הרכב. היא העירה את בעלה וזה יצא למנוע את גניבת הרכב. רדף אחרי האלמוני שנמלט, וחזר כעבור זמן קצר כשראשו זב-דם אחרי שהוכה על-ידי האלמוני במוט או חפץ קהה אחר. האשה הזעיקה מיד אמבולנס שהעביר את הפצוע לבית-החולים ברזילי באשקלון, שם נפטר כעבור זמן קצר.

מפקד מרחב לכיש, ניצב-משנה יוסף זכריה, שהוזעק מיד הגיע למקום, מינה צוות חקירה בראשותו של מפקח ... טופז.

המשטרה פתחה במצוד לגילוי הרוצח. אך עד שעת מסירת הידיעה לא נמסר על מעצרים.

תושב רפיח נורה למוות ו-2 נפצעו בעת ביצוע עיסקה

החשוד, צעיר בדואי, נלכד בתום מירדף

מאת שלי יחימוביץ', כתבת "על המשמר"

צעיר בדואי משבט אל-עזאזמה בנגב נלכד אתמול בתום מירדף, כחשוד ברצח תושב רפיח ופציעת שניים אחרים.

אתמול בשעה 4 לפנות בוקר לערך נפגש הצעיר הבדואי סמוך לעברת עם שלושה תושבי רפיח, לצורך ביצוע עיסקה. השלושה, שני אחים ובן-דודם, הביאו עימם מטבע חוץ ערבי בסכום השווה ל-8000 שקל. על-פי עדותו של אחד מהשלושה, נביל אבו-גזר, הם המתינו לסחורה שהבדואי היה אמור להביא.

הצעיר הבדואי אמר כי אדם נוסף הוא שצריך להביא את הסחורה. הם המתינו לו מספר שעות ולבסוף, משלא הגיע, החליטו לשוב לביתם ברפיח. הצעיר הבדואי ביקש מהם להמתין במכוניתם, ולאחר מכן שב ובידו כלי נשק, כפי הנראה תת-מקלע עוזי. הוא ירה לעבר מוחמד אבו-גזר, נהג הפג'ו, והרגו במקום.

אחר-כך כיוון את נשקו אל שני האחים, נביל ומוחמד אבו-גזר, ודרש מהם את כספם. לאחר שמסרו לו השניים את הכסף, הוא ירה גם בהם, ועזב את המקום.

העמידו פני מתים

כעבור מספר דקות שב, והשניים שנפצעו בלבה, העמידו פני מתים. הוא השליך אותם ואת גופת בן-דודם אל תוך הרכב, והחל לנסוע. השניים התנפלו עליו מאחור, הרכב הידרדר והבדואי נמלט ממנו.

נביל אבו-גזר, שנפצע באורח קל, הגיע אל הכביש ובצומת חלוקים, סמוך לצומת עברת אסף אותו נהג "רנו" שהביאו לתחנת מד"א בירוחם. אמבולנס יצא לאסוף את השניים האחרים.

כוחות גדולים של מיחלק הבילוש של מרחב הנגב, שפעלו בשיתוף עם המודיעין ועם המעבדה לזיהוי פלילי וקצין המיעוטים — יצאו לשטח לאחר שהמודיעין המשטרתי גילה את זהות הרוצח. סמוך למקום מגוריו הבחינו השוטרים באיש כשהוא ... הגבעות. הם לכדו אותו, ובחיפוש על גופו נמצא הכסף שנשדד. ... חשודים אחרים נלכדו גם הם כשברשותם תעודת הזהות של האיש.

בחיפושים השתתף גם יואב ... טייס מסוק של חברת "כרוב", ... בסקר גיאולוגי באיזור ונחלץ לעזרת המשטרה.

מבית-החולים "סורוקה" נמסר: מצבו של נביל אבו-גזר קל. ... שנפגע קלות ברקתו. מוחמד אבו-גזר הגיע לבית-החולים במצב בינוני כשקליע בכתפו. הוא נותח ומצבו מוגדר כיציב.

אבן הוזמן למצרים באפריל

מאת כתבנו בכנסת

מיופה הכוח המצרי, מוחמד בסיוני, הזמין את יו"ר ועדת החוץ והבטחון, ח"כ אבא אבן, לבקר במצרים במחצית הראשונה של אפריל.

אבן ייפגש עם חברי המפלגה המצרית, וירצה בפני הפורום הדיפלומטי בקהיר. הוא כבר הופיע לפני פורום זה לפני שנתיים.

מזג האוויר

מזג האוויר להיום: מעונן חלקית. הטמפרטורות החזויות: ירושלים 8–17, רמת הגולן 9–19, נהריה [illegible], צפת 9–19, חיפה 13–21, [illegible] 11–25, נצרת 10–20, עפולה [illegible], השומרון 9–18, תל-אביב 11–21, [illegible], התעופה בן-גוריון 9–22, יריחו 12–[illegible], עזה 11–20, באר-שבע 6–22, אילת [illegible] 29–14.

המשטרה סבורה שיזרעלוב נרצח

מאת אבי בניהו, כתב "על המשמר"

חוקרי המשטרה העוסקים בפענוח נסיבות המוות של יוסף יזרעלוב, שגופתו נתגלתה בתוך מכונית באגם פארק הירקון, קבעו כי נסיבות המוות היו רצח בכוונה תחילה. החוקרים הגיעו למסקנה זו על-פי ממצאים שבידיהם.

כזכור נמצאה גופתו של יוסף יזרעלוב, בן 53, ב-27 בינואר בתוך מכונית מסוג "פרינץ" כשהיא שקועה באגם הירקון.

בתחילה סברו החוקרים כי מדובר בהתאבדות, בשל העובדה שיזרעלוב היה בהליכי גירושין מאשתו.

המו"מ ב"וולקן" פוצץ לאחר שההנהלה נסוגה מסיכומיה

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

המשא-ומתן בין עובדי "וולקן יציקות" להנהלת המפעל התפוצץ אתמול פעם נוספת, לאחר שהנהלת המפעל חזרה בה מסיכומים שהושגו בדרך להשגת פתרון לבעיות המפעל.

לאחר מרתון דיונים שהתקיימו בסוף השבוע שעבר, בו נטל חלק גם יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, הושגה פשרה שתאפשר את חידוש העבודה בוולקן. במסגרת הסכם המוקדם שהושג הוחלט, כי לא יהיה קשר בין 13 המפוטרים, בגינם החלה השביתה, לבין המשא-ומתן להבראת המפעל. כן הוחלט, כי העבודה במפעל תחודש לאלתר וכי תוך תקופת צינון של שלושה ימים מחידוש העבודה יחל משא-ומתן ענייני להבראת המפעל שלא יימשך יותר מ-21 יום.

היועצים המשפטיים של מועצת פועלי חיפה התבקשו להכין טיוטת הסכם והנהלת אורדן חזרה בה גם מטיוטה זו. דרישתם הנוספת היא לקבוע כבר בטיוטה זו כי העובדים וההסתדרות יתחייבו לצימצום 25 אחוז מעלויות של המפעל וכמו כן ויתורים על הטבות נוספות.

ההסתדרות תבעה אתמול את התערבותם של נציגי ההסתדרות בחברת כלל לפתרון הבעיה. מנכ"ל "וולקן יציקות", אלכס פרלינג האשים אתמול את ההסתדרות כי היא זו שאינה מוכנה לסיים את המשא-ומתן. עובדי "וולקן יציקות" יחדשו הבוקר את פעולות המחאה שלהם והם עתידים להפגין מול משרדי כלל בתל אביב.

מהערב — בלי תשדירי שירות ובלי פירסומת

מאת אתי רונאל, כתבת "על המשמר"

הערב, החל בשעה 6, תופסק הקרנתם של תשדירי השירות בטלוויזיה ושידורי הפירסומת ברדיו, בעקבות העיצומים שנוקטים עתונאי רשות השידור. הנזק לקופת רשות השידור נאמד ברבבות דולרים.

עתונאי הרשות דורשים להשוות את שכרם לשכר העתונאים בעתונות הכתובה. כיום מגיע ההפרש ל-6 אחוזים. ביוני 1984 הכיר הוועד המנהל של רשות השידור בצדקת התביעה, אלא שהאוצר סרב להיענות לה והנהלת הרשות היתה אמורה לערער על סירובו לפני בית-הדין לעבודה. עד היום — טוענים העתונאים — לא עשתה כן. מנכ"ל רשות השידור אורי פורת טוען, כי פרקליטות המדינה מוצאת עצמה במצב שבו היא נאלצת לתבוע את משרד האוצר מטעם רשות השידור ולהגן עליו כן ומנית מפני תביעתה היא. לכן הציע, שהיועץ המשפטי לממשלה יכריע במחלוקת.

יו"ר ועד עתונאי הרדיו, יצחק אלון, אומר, כי לא יתכן שהיועץ המשפטי לממשלה ימנה עצמו בורר לשני הצדדים, כשהוא מייצג, בעצם, צד אחד — את הממשלה. "לא נעשה צחוק מעצמנו ולא נסכים למנותו כבורר מטעמנו", אמר אלון.

הוא הוסיף, כי בשלושת הימים האחרונים יסתפקו העתונאים בפגיעה בשידורי הפרסומת ולא בתוכניות, על מנת שלא לפגוע בציבור משלמי האגרה. אבל אם זה לא יעזור, יאלצו לפגוע גם בתוכניות.

שביתות משבשות החיים בירוחם

מאת שלי יחימוביץ', כתבת "על המשמר"

200 עובדי המועצה המקומית ירוחם, שובתים זה למעלה משבוע, לאחר שלא קיבלו את משכורות חודש פברואר. מזכיר מועצת הפועלים דוד מסיקה אמר, כי ההשבתה תימשך עד שהעובדים יקבלו את משכורותיהם, והמועצה תעביר את כספי הקרנות שנוכו ממשכורות העובדים בחודשים האחרונים — לידיהם.

בינתיים עמוסה ירוחם בתילי אשפה שהצטברו במשך שבוע השביתה. החיים בעיר משובשים גם משום שעוזרות הגננות שובתות, וחלק מגני הילדים אינם מתפקדים. גם מורי הקונסרבטוריום בעיירה שובתים.

דובר מועצת ירוחם, דני מלכה, אמר אתמול כי המשכורות לא שולמו משום שהכספים שהועברו על ידי משרד הפנים למועצה הוחרמו על ידי הביטוח הלאומי, לו חייבת המועצה כסף. מלכה אמר, כי העובדים יקבלו כפי הנראה כבר מחר את משכורותיהם.

העובדים הסוציאליים שוקלים סכסוך עבודה

מאת כתבנו לענייני עבודה

מזכירות איגוד העובדים הסוציאליים תתכנס ביום ד' הבא, כשעל סדר יומה הכרזת סכסוך עבודה. האיגוד תובע שטבלה יג', ההולכת ומיושמת בחלקים מהשירות הציבורי, תחול גם עליו. כן תובעים העובדים ביטול שתי הדרגות התחתונות בסולם השכר, כפי שנעשה באיגודים שעובדיהם כלולים בדירוג האחיד, וכן תוספת שתי דרגות עליונות. דרגה כג' מופעלת כבר עתה. הכנסת טבלה יג' למחשב תגרום לכך, שבמשכורות הקרובות בשירות הציבורי ינתנו תוספות שכר משמעותיות ברמות הגבוהות והנמוכות, לעומת תוספת מגוחכת של 0.4 אחוז ברמות הבינוניות.

בתחילת השבוע הקרוב יתחדש המו"מ בין ההסתדרות ללשכת התיאום של הארגונים הכלכליים על הסכם תוספת-יוקר חדש. המעסיקים גיבשו תוכנית, בעצה אחת עם משרד האוצר, לבטל כליל את הסכם תוספת היוקר. וההסתדרות מתנגדת לכך נמרצות.

איום העובדים הסוציאליים בהכרזת סכסוך עבודה עלול לגרור את האיגודים בשירות הציבורי למחלוקת פנימית שתעיב ותקשה על המשך המו"מ להשגת הסכמי שכר חדשים במשק.

"יהודי המזרח שקועים בתרדמה רוחנית"

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

ספרים להסטוריה המציגים דימוי שלילי של יהודי ארצות המזרח, עדיין נמצאים בשימוש בבתי הספר — כך טענה אתמול מורה להסטוריה בגמנסיה העברית ברחביה, ד"ר רות פורר, בפני חברי ועדת החינוך.

היא ציטטה משפטים מתוך ספרו של שלמה הורביץ, "קיצור תולדות ישראל בעת החדשה". האומרים, "יהודי המזרח שקועים בתרדמה רוחנית ובדרגה נמוכה ודמו באורח חייהם וברמתם התרבותית לשכניהם המוסלמים, הפראים-למחצה". לפי מחקר שערכה ד"ר רות פורר בספרה "סוכנים של החינוך הציוני" — מופיעים דימויים מסוג זה בספריהם של הורביץ, אביבי-פרסקי, קירשנבאום, הרפז, רון ושמואלי. ואף על פי כן ממליצים המורים להיסטוריה לרוכשם.

על כך השיב המפקח על הוראת ההסטוריה ד"ר שלמה נצר, שבמקום לעסוק בפרסומים בתקשורת, מוטב שתשב ותכתוב ספר לימוד שיהיה טוב מן הספרים שהיא מבקרת.

לדברי ד"ר נצר, כותבי ספרי הלימוד בהסטוריה לא ידעו את ההסטוריה של יהדות המזרח, משום שהמחקר בנושא זה התפתח רק בעשור האחרון. פרופ' משה בר-אשר מהאוניברסיטה העברית הזהיר מפני כתיבה חפוזה על יהודי המזרח, טרם שהושלם המחקר.

יו"ר הוועדה נחמן רז פנה לשר החינוך וביקש לזרז תהליך כתיבת ספרי הלימוד החדשים, לבער ספרי הסטוריה, אשר מסלפים את דמות יהודי המזרח, ולהגדיל את תקציב המרכז למורשת יהדות המזרח כדי להרחיב את המחקר.

שיפוץ יסודי בבית המעצר באבו-כביר

מאת אבי בניהו, כתב "על המשמר"

בעקבות תלונות חוזרות ונשנות של עצירים בטרם משפט, המשוכנים בבית-המעצר המשטרתי באבו-כביר, החלה משטרת תל-אביב בעבודות שיפוץ נרחבות לרווחת העצירים.

מפקד מחוז תל-אביב, ניצב גבי עמיר, מסר אתמול, כי חדרי השירותים שופצו באופן משמעותי וקירותיהם כוסו בחרסינה. החדרים עוצבו מחדש, תוך נסיון לאפשר התקנת אביזרים, שבעבר לא הוכנסו לתאים מחשש שימוש לרעה (חבלים, ברזל וכד'). כן הותקנו בתאים מרפים עשויים בטון ושופרו התנאים להגשת המזון בחדר-האוכל.

ניצב גבי עמיר הבטיח, כי בקרוב יתקיים במקום סיור עיתונאים, כדי לאפשר להם לעמוד מקרוב על התנאים בבית-המעצר. עד כה סרבה המשטרה בתוקף לאפשר כניסת עיתונאים למיתקן.

פרס אינו שולל מיסוי רווחי בורסה; האוצר מתנגד בתוקף

זרם פקודות מכירה בבורסה הביא לסגירתה אתמול ● מודעי: לא יהיה היטל ● גם יעקבי ואמוראי מתנגדים ● „הצעד יזיק לצמיחה"

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים יהודה צור, כתב „על המשמר"

למרות הכחשות נמרצות מצד משרד־האוצר, ראש הממשלה, שמעון פרס, אישר אתמול את הידיעות, לפיהן הוא אינו שולל את האפשרות להטיל מס בשיעור שני אחוזים על עסקות בבורסה.

פרס אמר, שהממשלה תצטרך לבחור בין היטל החינוך ומסים על קצבאות גימלאים לבין האפשרות להטיל מס על עסקות בבורסה.

בדברו אתמול במכללת תל־חי, אמר ראש הממשלה, שכל האפשרויות הן בעייתיות. הוא הדגיש, שטרם התקבלה כל החלטה. לדברי פרס יש ללמוד את כל ההשלכות של ההצעה החדשה ולדעתו, המס לא יוטל אם יתברר שהוא פוגע ביציבות המשק.

אי־תיאום

הערות אלה של ראש־הממשלה, לא תאמו את ההצהרות שיצאו כמה שעות קודם לכן ממשרד־האוצר ומלשכתו. האוצר הודיע אתמול באופן רשמי לבורסה בתל־אביב, כי אין כל החלטה בנושא וכי האוצר מתנגד לכל הצעה להטיל מס כלשהו על הפעילות בבורסה.

הבהרות האוצר באו בעקבות החלטת הנהלת הבורסה להפסיק את המסחר אתמול. החלטה זו התקבלה בעקבות זרם פקודות מכירה בשעות הבוקר.

שר האוצר, יצחק מודעי, שחזר אתמול בערב משוויץ, אמר בנמל התעופה „בן גוריון", לכתב עתי"ם, כי „לא יהיה שום היטל בבורסה".

השר סירב להשיב על שאלות נוספות. אך אמר שקיים קשר עם נגיד בנק ישראל אתמול בבוקר בהיוודע המשבר בבורסה.

מס שלילי

שר הכלכלה, גד יעקבי וסגן שר האוצר, עדי אמוראי הביעו אתמול התנגדות נמרצת למס המוצע. שניהם אמרו, שזהו צעד שיזיק לצמיחה הכלכלית ולאפשרות של חברות לגייס הון בבורסה.

אמוראי אף האשים כמה מחבריו בכנסת בהפצת שמועות מזיקות. לדבריו, אין הציבור צריך להאמין לשמועות אלה ולהתחיל בקניות מטבע חוץ.

אמוראי אמר שהמס, אם יוטל, יהיה שלילי, שכן, הוא יפריע למכירת אגרות־חוב של הממשלה לציבור ויאלץ את הממשלה לגלם את המס בריבית שהוא משלם על אגרות חוב ממשלתיות.

יעקבי ציין, שבמקום להטיל את המס וכדרך לצאת מהמשבר בענין התקציב, היה אפשר לקצץ בהוצאות על התנחלויות, למכור חברות ממשלתיות ולהטיל מס על דירות פאר.

הערות אלה של שר הכלכלה וסגן שר־האוצר מעידות למעשה, על חילוקי־דעות בתוך מפלגת העבודה בנושא המיסוי על ההון.

פרס אמר אתמול, שבעבר היה מס על עסקות בבורסה והוא לא גרם לשום נזק. הוא ציין, שהמס היה מכניס כ־30 מיליון דולר לשנה, בהשוואה ל־24 מיליון דולר שאמור להכניס ההיטל על החינוך.

הידיעות על־כך שפרס לא שולל את המס גרמו למבוכת־מה בלשכת ראש הממשלה. כמה שעות לפני שדבריו נמסרו, הודיעה לשכת ראש הממשלה, שפרס מכחיש מכל וכל את הידיעות בדבר תמיכתו במס על העסקאות בבורסה.

ראש סיעת המערך בכנסת, ח"כ רפי אדרי, ומרכז סיעת המערך בוועדת הכספים ח"כ חיים רמון, תומכים בהטלת מס על עסקאות. רמון אמר אתמול, שמס כזה היה קיים ב־1982–1981, והדבר לא מנע גיאות של הבורסה.

רוב חברי סיעת המערך מתנגדים בחריפות למיסוי על החינוך ועל הקצבאות ואף איימו שלא יצביעו עבור התקציב בקריאה שנייה או שלישית. אם יכלול מסים אלה.

צלצול מהיר

יורם ארידור, שר האוצר לשעבר

הטלת המס על הבורסה לא גרמה אז לשום נזק

המס שהוטל בזמנו על הבורסה לא עורר שום הדים — מדוע?

— נפח המחזור של 2 האחוזים שהטלתי על הבורסה, הוטל בנסיבות שחייבו זאת. אני זוכר, שמי שמתנגד היום למס, כולל הח"כ וכנה משרי המערך. אמרו אז שהבורסה חוגגת אבל התנגדו להטלתו גם אז.

האם הזיקה הטלת המס לפריחת הבורסה?

— הטלת המס לא גרמה אז לשום נזק. אני סבור גם היום, שההחלטה להטילה, למרות שהייתה קשה, הייתה נכונה.

וכמה הכניס המס?

— לא הייתי רוצה לתת לך נתונים בלתי־מדוייקים אבל ההכנסות הגיעו למיליוני דולרים.

האם צריך, איפוא, יה"כ להתייחס אל שביתת הבורסה אתמול ברצינות יתרה?

— הייתי אומר שזה רק טבעי, שהודעות מוקדמות על מיסים על הבורסה גורמות לבהלה ולצעדי התגוננות. מכל מקום, גם מי [illegible] מיסים על הבורסה, איננו צריך להודיע על־כך מראש. תוך 24 שעות נקט רה"מ שתי עמדות סותרות: לפי „דבר" מאתמול הוא חייב את המס. ולפי הרדיו הוא שלל אותו.

אתה לא הודעת מראש על כוונתך להטיל מס על הבורסה?

— לא.

היית מציע, אפוא, לרה"מ, להטיל בכל זאת את המס?

— לשמחתי, אני פטור עכשיו ממתן תשובות בנושא הזה.

בכל זאת, היכן ראוי, לדעתך, לקצץ: בקיצבאות [illegible] הילדים, בחינוך, בבריאות?

— מבלי להתייחס לנושא המיוחד של המס על הבורסה. אני יכול לומר, שנטל המיסים היום גבוה מדי. לדעתי, עניין התקציב המאוזן איננו פרה קדושה, ויש דברים שהם מעבר לו. כמו הביטחון והצורך במניעת האבטלה.

אתי רונאל

שמיר–לוי: נשבר משהו...

(המשך מעמוד ראשון)

סדר היום של המושב השני של הוועידה.

לחסום את שרון

חוגים ב„חירות" העריכו אתמול, כי צעדו של שמיר נובע, בין היתר, מהרצון למנוע משרון, שהעמיד עצמו כמתווך בין שמיר ללוי, לנצל את המצב להשגת רווחים פוליטיים אישיים קלים. כן חושש שמיר מהתכנסות הקרובה בתל־אביב של כל צירי הוועידה המשתייכים למחנה לוי. שמיר ומקורביו מעריכים, כי כנס כזה, במצב של מבוי סתום, עלול להביא להסלמה במשבר הפנימי ב„חירות".

אתמול אמרו מקורבי שמיר, כי אחת האפשרויות שהועלו בהתייעצות שלשום, הייתה, להציע לדוד לוי להיות מ"מ יו"ר ההנהלה. לדבריהם, לא יסתפק שמיר בתואר יו"ר התנועה, והוא עומד על כך שיהיה גם יו"ר ההנהלה.

נודע, כי השר לוי הודיע לשרון על הפגישה אמש עם שמיר. מחר אמורה להתקיים הפגישה השבועית של שני [illegible] השמועה על החלטה של שמיר להיוועד עם לוי.

מאמין משותף

„הייתה לנו תקלה ואנו [illegible] אותה. אל יצהלו ידידנו, כי [illegible] לקרות גם אצלם, כי היו [illegible] אצלם דברים אולי אף יותר [illegible]" — אמר אתמול סגן ראש [illegible] ושר השיכון והבינוי, דוד [illegible] בתשובה לשאלת כתבנו [illegible] עיריית קרית־גת. לוי הוסיף, כי [illegible] מקווה שבמאמץ משותף, [illegible] שרון, יוכלו להגיע להידברות [illegible] הייתה אפשרית קודם, מפני [illegible] היו מוכנים להידברות [illegible] שמחנהו יסכים להעניק לוס [illegible] במוסדות ובעמדות מפתח „בלי [illegible] עם מה שחושבים הצירים".

פרס: לא נתערב

„אני מציע לתת לחירות [illegible] בעצמה ושלא נתערב בעניני[illegible]" אמר אתמול ראש־הממשלה [illegible] פרס, במהלך ביקורו בגליל [illegible] פרס ציין, שהוא איתן בדעתו [illegible] את הסדר הרוטציה, בתנאי [illegible] גם תנאים אחרים הכרחיים. [illegible] השלום חייב להמשך וגם [illegible] הכלכלית. „אם יתקיימו [illegible] התנאים הראשונים תתקיים [illegible] הרוטציה" — אמר פרס.

הצעת החוק נגד גזענות...

(המשך מעמוד ראשון)

השדולה הדתית אימצה לעצמה את עמדת הרבנות הראשית נגד החוק. הבוקר ייפגשו החכ"ים הדתיים עם חברי הנהלת הקואליציה מהמערך והליכוד ויבהירו את עמדתם הנחרצת, אף כי לא ברור אם יציגו אולטימטום.

את ישיבת השדולה הדתית ניהל הרב חיים דרוקמן שטען, כי החוק מיותר משום שניתן להעמיד אדם לדין על־פי חוק העונשין. החוק הובא רק בשל ההיסטריה נגד כהנא. לפי החוק, לדבריו, כל מה שייאמר מפי יהודי יוגדר כגזענות.

קדיש על החוק

אברהם שפירא: אפשר לומר קדיש על החוק. דרוקמן: שלשום בקרו חכ"ים (בראשות שילנסקי) אצל הרבנים הראשיים ואלה הביעו דעה פסוקה נגד החוק, אשר מהווה סכנה ליהדות הדתית. אברהם ורדיגר (מורשה) אמר, שישראל חתומה על אמנה בין־לאומית נגד גזענות וכן כלולים יסודות אנטי־גזעניים במגילת העצמאות. אם יתקבל החוק, הוא לא יופנה נגד כהנא אלא יביא לזיהוי הדת היהודית עם גזענות. דוד דנינו (מפד"ל) אמר, שצריך להיזהר מיצירת רושם שהדת היא גזענית.

השר יוסף שפירא: הרבנות הראשית צריכה לקבוע כיוון שהיא מהווה הנהגה רוחנית. סגן השר יוסף פנחסי וש"ס: לי יש רב משלי (הרב ש"ך). אהרון אבו חצירה: יש לשנות את החוק, לא לגנוז אותו. אברהם שפירא: תורת ישראל מצווה: ואהבת את הגר. היהדות איננה גזענית. אבל אם יהודים לא ירצו לקבור גוי בבית קברות יהודי יאמרו עלינו שאנחנו גזענים. החוק הזה הופך כל שומר מצוות לגזען ולכן יש לשנות. אם יקבלוהו — עלינו לפרוש מן הקואליציה והממשלה.

ופרוש אחרי שפירא

כאן פנה אברהם שפירא לשר יוסף שפירא: שמעת, יוסקה? השר שפירא: אני אפרוש ישר אחריך. (שפירא רמז לסירובו של אברהם שפירא לפרוש מתפקידו כיו"ר ועדת הכספים בשל פרשת האוניברסיטה המורמונית, בנימוק שהישיבה בראשות הוועדה איננה ישיבה בקואליציה).

דרוקמן: התנגדותנו לחוק היא מוחלטת. נבהיר ביום ד' (היום) לראשי המערך והליכוד. כי הדתיים יפרשו מן הקואליציה. כל אחד מנציגי הסיעות הדתיות יתייעץ עם סיעתו וידווח בהנהלת הקואליציה ביום ד' (היום).

כנועה מבישה

סיעת ר"ץ מתחה ביקורת קשה כנגד המערך והליכוד והאשימה אותן בכניעה מבישה ומסוכנת לשדולה הדתית. סיעת שינוי גינתה את נקיטת העמדה הפוליטית (נגד החוק האוסר הסתה גזענית) בידי גוף ממלכתי כהרבנות הראשית.

כתבנו מוסיף, כי אם לא יעלה החוק נגד הסתה גזענית לא יועלה גם החוק שהוצמד אליו בידי הליכוד, נגד מפגשים של ישראלים עם פלשתינים „המזוהים עם אש"ף".

הצעת חיים כהן

ח"כ גאולה כהן מהתחיה, דרשה רביזיה על חוק הגזענות מתוך הערכה, שההגדרה של המונח גזענות שבחוק המוצע תכניס את המדינה למצוקות נוספות קשות.

בפגישה עימה אמר לה השופט העליון לשעבר, חיים כהן, שלדעתו, את המונח גזענות אין להכניס לספר החוקים ולהשאיר אותנו לנאצים בלבד. כן חיווה דעתו, שההגדרה של מונח הגזענות שבחוק המוצע אינו עונה על הבעייה ובמקומה הציע נוסח אחר, האוסר הסתה לאפלייה שלא כדין בין גזע לגזע או בין בני גזעים שונים.

מבצע „שעון חול"

תנועת מענ"ה מתארגנת למבצע רחב היקף הנקרא „שעון חול", שיערך ביום ראשון הקרוב בכל רחבי הארץ.

בשעה 18.00 תצאנה 119 חוליות לפגוש 119 חברי־כנסת, במטרה לברר עם כל ח"כ את פשר חוסר־האונים והרפיון בעניין החוק, כל חולייה תנסה להבטיח את תמיכתו האקטיבית לאלתר של חבר־הכנסת בחקיקה, טרם פגרת הכנסת.

שיראק ישיב תוך 48 שעות...

(המשך מעמוד ראשון)

לא קיבל את האישים שהוצעו לשרי־החוץ: ז'אן לקאנוה, פוליטיקאי ותיק ומישל ד'אורנגו. הנשיא מתעקש על מינוי שרי־פנים וחוץ מקורבים לו או כאלה שיוכל להסתדר איתם. הוא מקיים מגעים שוטפים עם שרים אלה בתוקף סמכותו כמתווך מדיניות־החוץ.

מחלוקת על צווים

הנשיא ושיראק חלוקים גם על ניהול המדיניות הכלכלית. שיראק חסר־סובלנות להמתין לאסיפה הלאומית. הוא מבקש למשול בצווים כדי להגשים מיד את התוכנית הכלכלית. הוא רוצה צווים לביטול הפיקוח על המחירים, ביטול שכר מינימום וחופש פיטורין. מיטראן אמר לו, כי לא יחתום על צווים כאלה. המגורים בכפיפה אחת בין נשיא סוציאליסטי לראש ממשלה ימני מתחילים במבחן־כוח. זו לא מתיחה. הדו־קיום ביניהם משול לדו־קיום בין שני זאבים. שיראק רוצה לחלק תיקים לאישים הכי ראקציונרים כדי להשפיל את הנשיא. זו פעם ראשונה בהיסטוריה הצרפתית, שנשיא שמאלי מציע למנהיג ימני לקבל את תפקיד ראש־הממשלה והמינוי פותח תקופה חדשה של אי־וודאות בצרפת. ז'אק שיראק כבר כיהן כראש־ממשלה תחת ז'יסקאר דסטאן ב־1974. הוא מכונה „הבולדוזר", על־פי דרך פילוס דרכו לצמרת. לא ידוע איך ינהג עם ישראל. אך השגריר סופר מקיים עימו קשרים הדוקים. שיראק גם קשור לע'ראק ואומרים, כי הוא „חולה אהבה" לסאדם חוסיין.

בהיותו ראש־ממשלה טיפח יחסים עם משטרים ערביים קיצונים כזה של קדאפי ועתה יצטרך לפתור את משבר סחטנות הטרור שלהם.

תוצאות סופיות

סוכנות „רויטר" מוסרת, כי משרד־הפנים הצרפתי פירסם אמש את התוצאות הסופיות הרשמיות לגבי חלוקת המושבים באסיפה הלאומית הצרפתית החדשה, לבד משני מושבים אשר גורלם ייקבע בבחירות בטריטוריות צרפתיות שמעבר לים.

סוציאליסטים — 206 (269); קומוניסטים — 35 (44); מ.ר.ג. — שמאלה מן המרכז — 2 (16); איחוד השמאל — 2 (—); מפלגות שמאל אחרות — 5 (2); ר.פ.ר. (גוליסטים) — 76 (88); או.ד.פ. (מרכז שמאל) — 53 (63); ליכוד ר.פ.ר.־או.ד.פ. — 147 (—); מפלגות ימין אחרות — 14 (9); החזית הלאומית — 35 (0).

משלחת ישראל הגיעה לקאהיר

קאהיר. — משלחת ישראלית לשיחות טאבה הגיעה אתמול לקאהיר.

המשלחת עברה מיד עם בואה למלון סאלאם שבפרבר הליופוליס, מקום שם ייפתחו הבוקר השיחות.

בראש המשלחת הישראלית עומדים מנכ"ל משרד־החוץ, דוד קמחי, מנכ"ל משרד ראש־הממשלה, אברהם טמיר, ותת־אלוף רב שיאון, חבר בוועדה הצבאית המשותפת הישראלית־מצרית. (ע"צ)

משלחת ארה"ב הגיעה לארץ לדיון אסטרטגי

מאת אלבס פישמן, כתבנו הצבאי

המשלחת האמריקנית לדיאלוג האסטרטגי עם ישראל, הגיעה אמש לארץ, לדיונים שיימשכו עד סוף השבוע. בראש המשלחת האמריקנית עומד הגנראל רולמס. בראש המשלחת הישראלית לשיחות, עומד מנכ"ל משרד הביטחון, מנחם מירון.

בעוד מספר שבועות יבקר בישראל שר ההגנה הגרמני, כאורח מערכת הביטחון.

לחברינו מאירה ומוטי בסוק
אתכם באבל במות האב
דוד פירר
בית „על המשמר"

במלאת שלושים לפטירתו של
תת־אלוף גדעון מחניימי ז"ל
תתקיים אזכרה וגילוי מצבה
מחר יום חמישי 20.3.86 בשעה 14.00
בחלקה הצבאית בבית־העלמין קרית־שאול
תודתנו נתונה לכל מנחמינו
המשפחה

במלאת שלושים למותו של חברנו היקר
צבי אושר ז"ל
נעלה לקברו לגילוי המצבה ונתייחד עם זכרו
ביום א' י"ב אדר ב' 23.3.86 בשעה 15.00
המשפחה וקיבוץ צמיה

במלאות שנה
למותה של חברתנו היקרה
שינקה גולני ז"ל
ביום ה' 20.3.86 בשעה 15.30
נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה
קיבוץ בית־זרע

„על המשמר"
עתון יומי
على همشمار
جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב, טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3–43360–4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102–121. [illegible]

מקום קבורתם לא נודע

בקרוב שוב נחפש את ימאי „דקר"

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

בחלקה הצבאית בהר הרצל בירושלים התקיים אתמול יום הזיכרון לחללי צה"ל שמקום קבורתם לא נודע. בטקס השתתפו שרי הממשלה, חברי־כנסת, הרמטכ"ל, צמרת צה"ל, הורים שכולים ובני משפחה.

שר הביטחון, יצחק רבין, שנשא דברים ליד המצבה אמר כי ממשלת ישראל וצה"ל רואים חובה מוסרית עליונה לעשות הכל כדי להביא את הנעדרים לקבר ישראל.

„לא נרפה מן החיפושים אחר הנופלים. לאחרונה הוגברו החיפושים בצירים ולחלק מהם אף היו תוצאות. אני מאמין שבקרוב יחודשו החיפושים אחר ימאי הצוללת דקר", אמר שר הביטחון.

הרמטכ"ל, רב־אלוף משה לוי, מניח זר באזכרה אתמול. (צילום: רחמים ישראלי)

באמצעות סקרים סודיים

ב'עבודה' בודקים: איך יקבל הציבור פירוק האחדות?

מאת דורית גפן, כתבנו לענייני מפלגות

במפלגת העבודה גוברים הקולות לפרק את ממשלת האחדות ולהקדים את הבחירות.

אתמול פנה מזכיר המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה למזכ"ל, עוזי ברעם, והגיש לו מכתב בעניין. אפרים זינגר מבקש להעלות בישיבת מרכז „העבודה", ביום ראשון הקרוב, הבעת אי־אמון במנהיגי חירות. אשר אינם יכולים, לדעתו, להנהיג את המדינה לאחר שהוכיחו כי אינם מסוגלים אפילו להנהיג את מפלגתם, כפי שהדבר בא לידי ביטוי בוועידתם.

לדברי זינגר, האירועים בוועידת חירות חייבים להדליק נורה אדומה אצל כל אזרח. ולכן על מרכז העבודה לקבוע, כי מסירת הגה השלטון לידי הליכוד אינה שאלה של הסכם בינאישי אלא עניין ציבורי והוא מציע למרכז להחליט לפעול להקדמת הבחירות.

ועידת מפלגת העבודה, שתתכנס בעוד שלושה שבועות, תקיים דיון בנושא הרוטאציה והקדמת הבחירות. וצפוי בה ויכוח נוקב. אף כי ראשי העבודה ממעטים להתבטא בפומבי בנושא זה, נודע כי רבים מהם נוטים באחרונה לתמוך בפירוק השותפות עם הליכוד. ב„עבודה" בודקים באמצעות סקרים סודיים את תגובות הציבור על אפשרות של פירוק ממשלת האחדות. אחד הסקרים האחרונים נערך לאחר ועידת חירות אך עדיין לא התקבלו תוצאותיו.

סיפוק במפלגת העבודה: 60 אחוז הצביעו בבחירות לקראת הוועידה

מחנה רבין לא התמודד בחולון ● בב"ש בוטלו הבחירות בגלל השגת הסכמה מוקדמת

מאת דורית גפן, כתבנו לענייני מפלגות

[illegible] מפלגת העבודה בכל [illegible] הארץ קיימו אתמול [illegible] בסניפיהם לצירי [illegible] הרביעית ולמועצות [illegible]. במפלגת העבודה [illegible] בסיפוק את אחוז ההצבעה [illegible] יחסית — 60 אחוז.

[illegible] מפלגת העבודה ציינה [illegible] כי בהתחשב בעובדה שאין [illegible] בתוך המפלגה, שיעור [illegible] נחלט מפתיע. מזכ"ל [illegible] העבודה, ח"כ עוזי ברעם, [illegible] הבחירות כי הוא שמח על [illegible] הדמוקרטי שהיה אתמול [illegible] והדגיש שבכך נתנו [illegible] את המנדט לוועידה [illegible] בחודש הבא.

הוועידה הרביעית תבחר מוסדות [illegible] למפלגת העבודה וביניהם [illegible] החדש, אשר יצטרך [illegible] הכרעות פוליטיות בתקופה [illegible]. יהיה זה המוסד שיבחר את [illegible] לכנסת הי"ב.

[illegible] הסכמה — אין בחירות [illegible] „המוביץ'". כתבנו בנגב. [illegible] כי בסניף מפלגת העבודה [illegible] בוטלו אתמול הבחירות [illegible] לאחר שהקבוצות השונות [illegible] הגיעו ביניהן לקונסנזוס.

עו"ד אדם טל, חבר ועדת הבחירות. אמר אתמול כי שני האישים המרכזיים במפלגת העבודה בבאר־שבע — מזכיר מועצת הפועלים בנץ כרמל וראש העירייה, אליהו נאווי — הגיעו להסכמה בדבר הרכב החברים שצריכים היו להיבחר.

מחנה רבין לא מתמודד בחולון

אשר שילוני, כתבנו בחולון, מוסר כי אנשי מחנה רבין בסניף מפלגת העבודה בחולון („החוג להתחדשות") אינם מתמודדים בבחירות הפנימיות לקראת ועידת מפלגת העבודה. מזכיר הסניף, מוטקה ששון, אמר אתמול כי מתוך 5500 חברים חדשים שהתפקדו לאחרונה, התפקדו באמצעות „החוג להתחדשות" רק 200 חברים חדשים.

צו מניעה בנצרת

כתבנו בנצרת מוסר, כי שופט בית־המשפט המחוזי בנצרת הוציא שלשום בלילה צו מניעה זמני האוסר לקיים את הבחירות של צירי ועידת מפלגת העבודה בכפר משהד שליד העיר. הצו הוצא לבקשת תושב המקום, הטוען בתצהיר כי חברי המפלגה מהכפר לא ידעו על קיום הבחירות ולא ניתנה להם האפשרות להתארגן ולהציג את מועמדותם כצירים לוועידה.

הרמטכ"ל: אם יתברר קיום הסתה בפנימיית אור עציון — נתערב

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

אם יתברר שבפנימיה הצבאית „אור עציון" נעשים דברים [illegible] אמות מידה ממלכתי[illegible], כמו הסתה, יחייב הדבר התערבות צה"ל — אמר אתמול הרמטכ"ל, רב־אלוף משה לוי, בוועדת החוץ והביטחון.

הרמטכ"ל אמר את הדברים בעקבות דין ודברים מישיבה בין ח"כ שריד (רצ) לבין הרב דרוקמן (מורשה), ראש ישיבת „אור עציון". שריד אמר שדבר חמור קורה בצה"ל: מקימים פנימיה צבאית במוסד פוליטי מובהק — ישיבת „אור עציון". המוסד מוציא את הצוערים להפגנה בעד המחתרת היהודית ולצעדה של גוש־אמונים בסיסמה: „אין כבר קו ירוק".

בג"ץ בעקבות עתירת חבר מועצת העיר:

עיריית ת"א הוציאה כסף ללא אישור שר הפנים

מאת חנה קים, כתבת „על המשמר" וכתב עתי"ם

בג"ץ הורה לעיריית תל־אביב לשלם 2000 ש"ח הוצאות לחבר מועצת העירייה, אריה צוקר, לאחר שהוברר, בעקבות עתירתו, כי עיריית תל־אביב הוציאה כספים ללא אישור שר הפנים. בג"ץ התריע [illegible] השיטה הנפסדת [illegible] על פעולותיהן של הרשויות המקומיות".

[illegible] עיריית תל־אביב אישרה [illegible] מילואים והחלה [illegible] כספים ללא אישור שר הפנים. בעקבות כך עתר לבג"ץ חבר מועצת העיר, אריה צוקר, שהתנגד [illegible]. צוקר טען כי בין השאר אישרה העירייה 350 אלף דולרים למוזיאון הארץ, סכום שלא אושר על־ידי שר הפנים.

בהחלטת השופטים נאמר לגבי אישור שר הפנים לתקציב: „כפיפות זו אינה שרירותית וחסרת טעם, היא יסוד מוסד של המבנה השלטוני הקיים. הרשויות המקומיות נסמכות לא במעט על תקציב המדינה ונזקקות מידי פעם לסיוע כספי ולגיבוי של משרד הפנים". עוד נאמר, כי מטרת אישור שר הפנים הוא לגרום לכך, שהרשויות המקומיות יתאימו את תקציבן ואת מדיניותן למדיניות הכלכלית והחברתית הכוללת של המדינה".

אריה צוקר אמר אתמול בתגובה, כי הוא מקווה שבעקבות פסיקת בג"ץ יחדל ראש עיריית ת"א, שלמה להט, להודיע בפומבי שהוא מקיים את החוק, לאחר שכמה בג"צים הראו בדיוק את ההיפך.

כמה ליטרים של בנזין ממלאים לך במכונית?

„כלבוטק" גילה ואנחנו מדגישים

תכנית „כלבוטק" חשפה רמאויות בגביית כספים מנהגים שתדלקו את מכוניותיהם במספר תחנות ברחבי הארץ. צוות הטלוויזיה לא עבד לבדו. יחד עמו שתפו פעולה „פז", „דלק" ו„סונול" המטפלות בנושא זה כל השנה.

יתרה מזאת, חברות הדלק אף שכרו את שרותיה של חברת חקירות לסייע למערכת „כלבוטק" בגילוי העבריינים ובהסגרתם למשטרה.

משאבים רבים הושקעו ע"י שלוש החברות בהתקנת משאבות משוכללות וחדישות, כדי לתת לך הנהג שרות יעיל ואמין. על גבי מצגי המשאבות ניתן לראות במדוייק את כמות הבנזין שמוזרמים למיכל המכונית שלך ואת הסכום שעלייך לשלם.

אך לא די בכך.

כדאי לך לצאת מהמכונית, לפקוח עין ולגלות צרכנות טובה:

א. יש לשים לב מאיזו משאבה מתדלקים את מכוניתך והאם הינך מקבל את האוקטן המתאים.
ב. יש לוודא שהספרות שעל גבי המונים הוחזרו ל־0, הן לגבי כמות הליטרים והן לגבי המחיר.
ג. יש לבדוק את כמות הליטרים ואת המחיר המופיע במונה לאחר גמר התדלוק.
ד. שלם רק את הסכום הרשום במונה.
ה. במקרה של ספק כלשהוא, פנה ישירות לאחראי על התחנה ובקש את התערבותו.

אנו עושים כמיטב יכולתנו לשרת אותך בתחנות התדלוק ואתה גלה עירנות לטובתך.

עכשיו - ההגה בידיים שלך.

בתודה על תשומת הלב

פז | דלק | סונול | ארגון סוכנים ובעלי תחנות דלק

„אסד השמיע הצהרה מלחמתית" — הצהיר פרס וקרא למעט בהצהרות

צה"ל ייצא מרצועת הביטחון רק כאשר יפסיקו לשלוח מכוניות תופת

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

„אם סוריה תגיע לאיזון אסטרטגי עם ישראל, לא מן הנמנע שתנסה לפעול נגדנו" — אמר אתמול ראש הממשלה שמעון פרס בביקור בגליל העליון.

לדבריו, בטווח הרחוק לא יוותר נשיא סוריה, חאפז אל־אסד, על הרעיון להשמיד את ישראל, והצהרתו שהגולן נמצא במרכז סוריה היא בעלת אופי מלחמתי ומצביעה על כוונותיה של סוריה. אולם פרס הציע לקיים כוננות מבצעית מירבית ולמעט בהצהרות. לדבריו, ריבוי ההצהרות משני הצדדים עלול לגרום להתחממות האווירה שלא לצורך.

„בשאר בלבנון כל עוד יש מכוניות תופת"

„כאשר יפסיקו לשלוח מכוניות תופת, ייצא צה"ל מרצועת הביטחון", אמר פרס. לדבריו, בתנאים הקיימים ממלאת רצועת הביטחון את תפקידה למנוע, עד כמה שאפשר, פיגועים נגד ישראל.

„לא לחייב את הדרוזים"

פרס שלל כל אפשרות לחייב את הדרוזים בגולן לקבל אזרחות ישראלית. הוא הוסיף, שהחוק הוא עניין גיאוגרפי ולא פונקציונאלי, וקבלתו בכנסת אינה מחייבת את הדרוזים שירצו בכך, לקבל אזרחות ישראלית. „מי שרוצה להחזיק באזרחות סורית — בבקשה כל עוד יכבד את החוק בישראל".

„בכהנא לא סכנה אלא בושה"

ראש הממשלה אמר כי מי שתומך בכהנא, פורש מן היהדות, כי היא מנוגדת לכל תפישותיו. כהנא הוא יותר בושה לעם היהודי מאשר סכנה קיומית ויש לקוות שאם יתקבל בכנסת החוק נגד גזענות, יגיע כהנא לאפס תמיכה שזאת הרמה הראויה לו.

לא יוצאים מן הכלל

עובדי וולקן פינו את לשכת המנכ"ל עם סיכום: משכורת תוך יום — ומו"מ

מקווים כי עתה תשוב ההנהלה לאמץ את הסיכום שהושג בשבוע שעבר בהשתתפות מועצת פועלי חיפה

קבוצת עובדי „וולקן יציקה" אתמול, בלשכת מנכ"ל „כלל", אהרון דברת (צילום: אנדרה ברוטמן)

מאת כתבנו לענייני עבודה

קבוצה מעובדי „וולקן־יציקה" השתלטה אתמול בבוקר על לשכתו בתל־אביב של מנכ"ל „כלל", אהרון דברת, ופינתה משם אחר־הצהריים, לאחר שורה של מגעים בין נציגי הוועד לבין מנכ"ל כלל־תעשיות, עמוס מר־חיים, ומנכ"ל אורון י. תמרי, תוך קבלת הבטחה שהמשכורות יועברו עוד היום לחשבונות העובדים.

הקבוצה, שמנתה כארבעים איש, השתלטה על המשרדים בעשר בבוקר. שתי ניידות משטרה הגיעו לבניין, אך השוטרים נמנעו מלהתערב. דברת שוהה עתה בחו"ל, ובעניין התערב מר־חיים.

אנשי הקבוצה טענו, כי ההסלמה במשבר נובעת מצד הנהלת המפעל, אשר הלינה את שכר פברואר, שהיה אמור להשתלם ב־9 בחודש, במחאה על הכוונה לפטר כמאה מעובדי המפעל. אנשי הוועד אף האשימו את ההנהלה בהתעללות מכוונת כדי להגביר את המשבר, דבר שיקל עליהם „לזרוק ככה סתם אנשים לרחוב", דברי אחד העובדים.

סמוך לשעה חמש אחרי הצהריים הסתיימו המגעים וההתייצצויות בין הצדדים. העובדים פינו את הכרזות ועזבו את המקום כשבידיהם הבטחה, הן לתשלום המשכורות והן לחידוש המשא־ומתן. העובדים מקווים, כי עתה תשוב ההנהלה לאמץ את הסיכום שהושג בשבוע שעבר בין ההנהלה לבין הוועד, בהשתתפות מועצת פועלי חיפה.

צבא עיראק גדול יותר מצבאות כל מדינות העימות עם ישראל גם יחד

מוסר ביטאון צה"ל בשפה האנגלית ● „גדול פי־ארבעה מצבאה של סוריה"

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

סדר הכוח הצבאי של עיראק גדול כיום יותר מזה של כל מדינות העימות עם ישראל גם יחד. בצבא העירקי משרתים כיום כמיליון חיילים במסגרת ארבעים דיביזיות — מספר הגדול מסך כל הדיביזיות הערביות בקו העימות. נתונים אלה מביא השבוע בטאון צה"ל בשפה האנגלית בגליונו החודשי.

הבטאון מביא ניתוח מפורט החושף מספר עובדות חדשות על מצבו של הצבא העיראקי, הנתון עתה במלחמה עם איראן.

הצבא העיראקי גדול כיום פי־ארבעה מהצבא הסורי. לרשותו 5000 טנקים, 3500 קני ארטילריה ו־600 מטוסי קרב. בשנים שבין מלחמת יום הכיפורים לתחילת המלחמה עם איראן, הספיק הצבא העיראקי להכפיל את צבאו.

הניתוח מספר כי מאז מארס 1984 מדווח על 6000 נפגעים איראניים (פצועים והרוגים) אשר הותקפו על־ידי עיראק בגזים רעילים.

הימצאותה של עיראק במצב מלחמה עם איראן לאורך זמן השפיע קשה גם על כלכלתה. עתודות מטבע החוץ של עיראק, שנאמדו לפני המלחמה בכמה מאות מיליארדי דולרים, נותרו כעת רק 5 מיליארד דולר.

ביה"ד לעבודה נדרש לנמק הרשות להעסיק קבלנים במקום מפוטרים

בית־המשפט הגבוה לצדק הורה אתמול, בצו על־תנאי לבית־הדין הארצי לעבודה, לנמק תוך חודש ימים מדוע לא יבטל את החלטתו, לפיה רשאית המדינה לפטר עובדים ולהעסיק תחתם קבלנים פרטיים.

החלטת בית־המשפט הגבוה לצדק ניתנה בעתירה שהגישה הסתדרות עובדי המדינה נגד החלטת בית הדין הארצי לעבודה. בית הדין הארצי החליט לפני כחודש ימים לאפשר לפטר עובדים קבועים ולהעסיק במקומם עובדים באמצעות קבלנים פרטיים. פיטורים אלה — אם יכנסו לתוקף — יאפשרו למדינה לסגור את המדפיס הממשלתי, לצמצם את כמות העובדים במע"צ ולפטר עובדים בשירותי הניקיון והאחזקה במשרדי הממשלה השונים. בסך הכל, מדובר בפיטורי כ־500 קבועים. נגד החלטה זו הגישה הסתדרות עובדי המדינה עתירה לבג"צ. הדיון בעתירה יתקיים לאחר שבית־הדין הארצי לעבודה — באמצעות פרקליטות המדינה — יגישו את נימוקיהם לבג"ץ. (עתים)

נאסרה הריסת בתי חשודים ברצח מנוס

בג"ץ הוציא צו־ביניים האוסר להרוס את בתיהם של העצורים מהכפר ביר בלוט בשומרון, החשודים בפרשת רצח החייל דוד מנוס, שגופתו התגלתה בסוף השבוע שעבר במערה סמוך למפר. בין העצורים גם שתי נשים. הצו ניתן בעקבות עתירה שהגישו בני משפחותיהם של העצורים, לבג"ץ באמצעות עוה"ד, פליציה לנגר.

שני עותרים הגישו את העתירה, האחד הוא עבד אל־מוסה קראש, שאשתו נעצרה בחשד למעורבות בפרשה. העותר השני הוא רפיק מוחמד עבדאללה, שאחיו וגיסתו נעצרו. בני משפחותיהם של העותרים נעצרו לאחר גילוי גופתו של החייל דוד מנוס ליד כפר מגוריהם.

בעתירה נאמר כי שלושה [illegible] אנשי כוחות הביטחון לבית מגוריהם של העותרים, שבכל אחד מהם 11 נפשות, ערכו מדידות וצילמו את הבתים. העותרים טוענים באמצעות עו"ד פליציה לנגר, כי מנסיונם בעבר הם יודעים שפעילות זו של כוחות הביטחון מצביעה על אפשרות של הריסת הבתים או אטימתם.

העותרים ביקשו מבית־הדין הגבוה לצדק להורות למדינה לנמק מדוע לא „ימנע מ־להרוס או לאטום" את הבתים. נטען כי אטימת הבתים או הריסתם היא ענישה קולקטיבית הנוגדת את החוק הבינלאומי.

שופט בית־המשפט העליון, השופט אברהם חלימה, הורה בצו ביניים שלא להרוס את הבתים עד תום הדיון המשפטי בעתירה. כן הורה להעביר את הדיון בפני הרכב של שלושה שופטים והורה לנציג היועץ המשפטי לממשלה להשיב על הטענות שהועלו בעתירה. (עתים)

אנשים ואירועים

נו...

התאורסו או לא התאורסו — זו השאלה שממשיכים לשאול מיליוני בריטים נרגשים. בתצלום הזה נראים הנסיך אנדרו ושרה פרגוסון „החשודה" כארוסתו כפי שצולמו בקיץ 1985. אתמול נפגשה ראש הממשלה, מרגרט תאצ'ר, עם המלכה אליזבת ומעריכים, כי קיבלה דיווח מלא על עתיד הזוג המאושר. (צילום: אי.פי.)

תוכי אחרי בנאדם

מאת כתבנו בעמק

עד כמה יכול תוכי לזהות את בעליו האמיתיים, נוכחו לדעת אתמול שוטרי משטרת טבריה, כאשר תוכי צבעוני הכיר את בעליו, חבר קיבוץ בית־זרע, והחל צווח ומרקד בתאו לאות שמחה.

לפני מספר ימים התלונן חבר קיבוץ בית־זרע במשטרה, כי התוכי שלו נגנב. המשטרה, יחד עם חבר המשק, פתחו בחקירה והחיפושים אחר התוכי הגנוב. אתמול בבוקר הגיעו לביתו של תושב טבריה בן 26. בעל הבית לא היה בדירה אותה שעה, אך התוכי הבחין בבעליו והתחיל להשתולל.

שעה קלה לאחר מכן, הגיע בעל הדירה לביתו ונעצר לחקירה.

דרכון ממבט ראשון

פקין. — כאשר צעירה בסין נישאת לאורח זר, זהו תכופות עניין של „דרכון ממבט ראשון" יותר מאשר „אהבה ממבט ראשון". סקר שנערך ע"י ממשלת סין מגלה, כי נשים סיניות רבות נישאות לזרים כדי לצאת מהמדינה, ואנשים המקורבים לתופעה מציינים כי אהבה היא תופעה גורם משני.

הסקר, שפורסם בכתב־העת הרשמי „מדעי המשפט", ציין כי יותר מ־95 אחוז מהסינים המתחתנים עם זרים הם נערות, וכ־99 אחוז מהן עוזבות את סין כדי לחיות במדינה אחרת. דיפלומטים מערביים במקום מעריכים, כי מספר הסיניות הנישאות לאורחים זרים מגיע כיום לכמה מאות בשנה — שינוי חד לעומת המתרחש לפני עשור שנים, כאשר נישואין עם זרים היו למעשה אסורים. (ע"פ)

אפשר יהיה להציץ לחיות

מאת בצלאל רובין, כתבנו באילת

בנוכחות נשיא המדינה ורעייתו, סגן שר החקלאות אברהם כץ־עוז, אביבה יפה אלמנתו של האלוף יפה, מנהלה הראשון של רשות שמורות הטבע ומאות מוזמנים, נחנך אתמול בשמורת „חי־בר" ביוטבתה מרכז הרבייה לחיות מדבר על שם אברהם יפה.

במרכז הרבייה לחיות־מדבר רוכזו רוב הזנים שחיו בעבר בארץ ועדיין שרדו בטבע. חלק מטופחים, אלה עדיין נמצא בסכנת הכחדה, קשה עד כדי הכחדה. למשל, הנמרה היפהפיה שנלכדה בעין־גדי לפני כמה חודשים הובאה לחי־בר ביוטבתה, אך היא עצובה, אין לה בן זוג, ובמשך רוב הימים היא יושבת בודדה בפינתה. אנשי רשות שמורות הטבע עושים מאמצים לאתר לה בארץ בן־זוג מתאים.

מרכז הרבייה נבנה תוך התייעצות עם זואולוגים ומומחים לגידול בעלי־חיים, והחיות עצמן שוכנו במכלאות גדולות ומותאמות לתנאי חייהן, מסלול המטיילים תוכנן כך שניתן לחזות בחיות תוך הפרעה מועטה לאורח חייהן. במרכז הרבייה הושקעו 615 אלף ש"ח.

„קרן מרכזית לפצויי פיטורין" בע"מ ע"י בנק הפועלים בע"מ

חברי הקופה מוזמנים בזה לאסיפה כללית יוצאת מן הכלל של החברה אשר תתקיים ביום ד', 9.4.86 בשעה 08.30 במשרדי המנהלה לקופות גמל, רח' פינסקר 69, תל־אביב.

על סדר־היום:

תוספת תקנה המסדירה את נושא חלוקת נכסי הקופה.

אם לא יהיה נוכח מנין חוקי תוך שעה לאחר המועד שנקבע לפתיחת הדיון באסיפה כללית — תידחה האסיפה לשבוע אחד, לאותה השעה ולאותו המקום או ליום, לשעה ולמקום שיקבע ע"י המנהלה.

אם באסיפה הנדחית לא יהיה נוכח מנין חוקי, ייחשבו החברים הנוכחים כמנין חוקי ויהיו רשאים לדון ולהחליט בכל ענין הרשום בסדר היום של האסיפה שנדחתה.

המנהלים

עיירות הפיתוח: גיאוגרפיה של אבטלה

תואר ראשון במצוקה

בוגרי עיירות־פיתוח, שסיימו לימודים אקדמיים, יעדיפו „להתקדם", לנדוד לעיר הגדולה ■ שיבתם לעיירה — ולא הסרט „לחם" וגם לא פירסום ממדי האבטלה — היא שתביא אולי את ההתאוששות

מאת שלי יחימוביץ'

בתוך הדימוי ההומוגני של עיירות הפיתוח — נדכאות, מובטלות, זנוחות — נשכחים מרכיבים בודדים של המכלול הזה, ונשאר רק אלמליח מ„לחם". הדגם הקלאסי של איש עיירת־פיתוח הוא — איש עדות המזרח, מובטל, בעל משפחה מרובת ילדים, מקופח, ממורמר, קשה־יום. הדמיון הקולקטיבי יוסיף לדימוי הזה דגם נוסף אולי, של עסקן ציבור קטן הנבנה על מצוקת עיירתו.

אז יש, מסתבר, גם כמה זנים אנושיים נוספים בעיירות־הפיתוח. אחד מהם הוא — אקדמאי, בעל משפחה קטנה ומבוססת למדי, עובד בעבודה החביבה עליו והמעניקה לו סיפוק. ו... די מרוצה. לאה שקריאל, תושבת ירוחם, היא אחת כזאת. לאה, בוגרת האוניברסיטה העברית בירושלים, באנגלית, צרפתית ומחשבת־ישראל, עובדת כמנחה של מורים בירוחם, בבאר־שבע ובדימונה. לדעתה, אחוז האקדמאים בעיירות־הפיתוח לא נופל מזה שבערי אחרות. „ההבדל הוא", היא אומרת, „ששם פחות מתחככים בלא אקדמאים. יש הפרדה גאוגרפית. פה — אנחנו אחד בתוך השני". לאה שקריאל מספרת, שבסימטה שלה, הנחשבת ל„אזור טוב" בעיירה, מתגוררות שמונה משפחות, שבחמש מהן יש לפחות אקדמאי אחד, ובשלוש — שני בני הזוג אקדמאים. גם כאן, מסתבר, גרים האקדמאים בשכונות הטובות. אלא שעובדה זו לא מונעת מעורבות גדולה בחיי הקהילה. בעיירות הפיתוח יש מחסור גדול באקדמאים, מורים, בעלי ב.א. לבתי־ספר תיכוניים תמיד חסרים. אלה, אם יבואו לעיירה, יזכו בכל טוב — דירה בשכר־דירה מינימאלי, עלות קיום נמוכה. גם רופאים ואחיות הם מצרך נדיר. במפעלים עתירי הידע, כמו קמ"ג, מועסקים אקדמאים ה„מיובאים" מהצפון. מקומי, אם יסיים אוניברסיטה ויבקש עבודה, יתקבל בזרועות פתוחות. אלא שיוצאי עיירות הפיתוח, אם סיימו לימודים אקדמיים, יעדיפו להתקדם, ולהתקדם, על פי המונחים המקובלים בעיירה, משמעו — לעזוב את המקום. לא כולם עוזבים. יש אקדמאים שנשארים. בירוחם, למשל, יש „בוגרי מעברות" של ממש, שסיימו אוניברסיטה וחזרו לעירם. כאלה הם יהודה חניבה, מנהל המחלקה לחינוך בעיירה, מאיר סהר — מנהל המכללה, ז'אקי אוולאי — מזכיר המועצה המקומית.

אין התפתחות מקצועית

חגי יהודה, יליד דימונה (28), גם הוא בחוזרים. חגי, יועץ חינוכי בתיכון „לימן" בדימונה, הוא בוגר מדעי ההתנהגות באוניברסיטת בן־גוריון. כשסיים את הלימודים חזר הביתה, להורים (יחד עם חברתו, בוגרת חינוך), והתקבל לעבודה כיועץ. במקביל הוא ממשיך את לימודי התואר השני בפסיכולוגיה. חגי מונה את היתרונות שבשיבה לעיירה: הוצאות מחייה נמוכות, אפשרות לאייש משרות רציניות, אפשרות צבירת ותק במקצוע. על אלה נוסף היתרון הפשוט — לחזור הביתה, לסביבה מוגנת ובטוחה.

גם חגי יהודה, וגם פסיכולוגית אחרת, תושבת אופקים, ביקשה לומר את דבריה שלא לייחוס, מדברים על הנוחיות הטמונה בהעדר הצורך להתמודד. חגי אומר שברור לו שאם יעבור לתל־אביב יאלץ להתמודד על מקומו ועל מעמדו. פה, „להיות אקדמאי זה להיות מישהו". הפסיכולוגית (32) אומרת: „להיות אקדמאי באופקים זה להיות חצי אלוהים, את נהנית מסטטוס שלא יהיה לך בשום מקום אחר. מובן שלא לשם כך נשארים פה, אבל כשעוטפים אותך בחמימות ובהערכה — קשה מאוד לוותר על זה ולהתנתק מזה. ואני גם לא מרגישה צורך להנתק".

לאה שקריאל מדברת על שני הצדדים של הסטטוס הגבוה: „מצד אחד מרגישים מאוד חשובים. נמצאים בתפקיד חיוני, בלי שיהיה לך תחליף. כל אחד הוא מומחה בינלאומי. בעלי הוא הפסיכולוג הכי דגול באזור. אני המקצוענית הכי גדולה בתחום שלי. מצד אחר אתה נמצא עם פחות מדי אנשים שעוסקים בתחום שלך. אין הפרייה. אין מישהו מעליך שתוכל ללמוד ממנו, לקבל העשרה. ההרגשה היא כמובן מאוד טובה. אתה יודע שזקוקים לך ולא ש־30 אקדמאים אחרים רק מחכים להחליף אותך. אבל מקצועית — אי־אפשר להתפתח".

ראש לשועלים

כמו רופא כפרי, הממשיך בשיטותיו הישנות ולא מתעדכן בחידושי העיר הגדולה — אבל בכפר הוא הכל־יודע — כך האקדמאים בעיירות הפיתוח. אלא שכאן יש שוני: אקדמאי בעיירת־פיתוח נושא עימו גם תחושת שליחות, תחושת מודעות לשוני שלו משאר האוכלוסייה ולתרומתו הסגולית. התחושה הזו מהווה כוח מניע לרצון־כן להתעדכן, להתפתח, לשפר את העיירה.

„התרומה האקדמאית" לעיירות לא נמדדת רק בשנות לימוד ובמידת הסיוע המקצועי שהאקדמאי יכול להושיט. אקדמאים בעיירות הם ראש חץ, שכבה עלית וכוח מניע. לרוב, אגב, הם רחוקים מעסקנות ציבורית, וגם אם יש מעורבות היא בגדר יעוץ מרחוק. לא נכנסים לקלחת.

שני סטודנטים (אחד בטכנולוגיה, אחר בחינוך) ששוחחתי עימם, בני שדרות וירוחם, סיפרו לי שאת לימודיהם מממנת „הפדרציה הספרדית". המימון הוא תמורת התחייבות שבסוף לימודיהם ישובו לפרק־זמן מינימאלי של שנה לעיירת המוצא. שניהם, כשלב זה, מתייחסים לשנה כמו אל „שנת קבע". עליה חייבים לחתום כשהולכים לקורס קצינים. בלי תמיכת הפדרציה לא יוכלו ללמוד, ולכן הם חותמים. ר. סטודנט לחינוך, אומר: „לא רוצה להיות ראש לשועלים". הנסיון מלמד יש סיכוי מסויים במהלך שנת החזרת ההתחייבות, יידלק זיק שקודם לא היה: כעס ממצבה העגום של העיירה, תחות מחוייבות, תחושת כוח אישי לשנות — כל אלה יביאו אולי להישארות נוספת, אולי אפילו לתמיד.

דבר אחר ודאי: עזיבת הכוחות המובילים את העיירה משבגרו, היא אסונה של עיירת הפיתוח. שיבתם לעיירה — ולא הסרט „לחם", וגם לא פרסום ממדי האבטלה — הם שיביאו אולי את ההתאוששות.

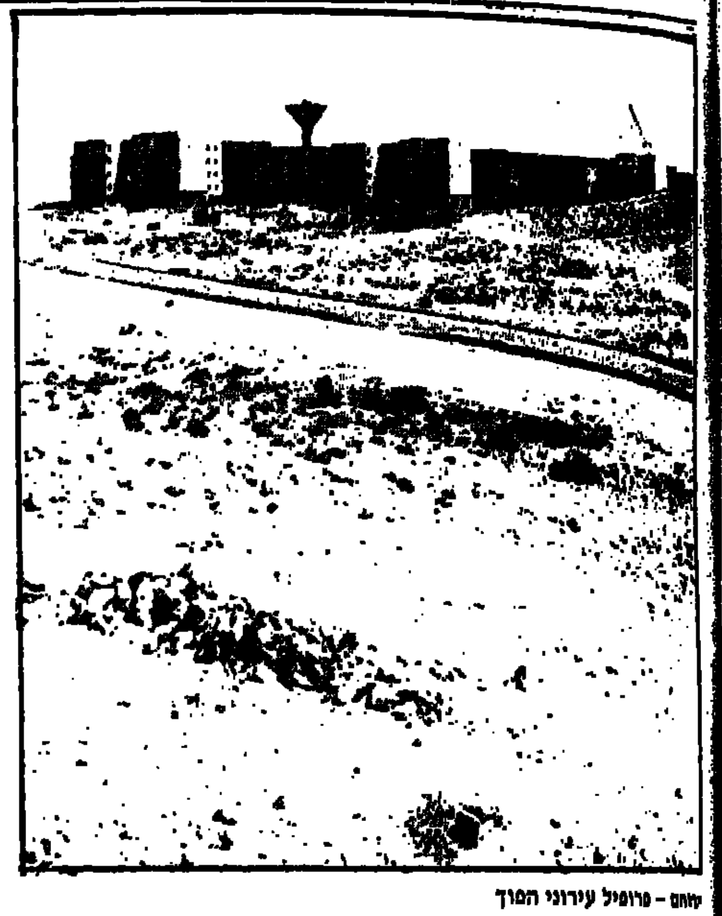

ירוחם — פרופיל עירוני הפוך

קטנות מדי, רבות מדי

מאת רונית מורגנשטרן

ההדרדרות החמורה במצבן של עיירות־הפיתוח היא ההמשך הטבעי של תהליך התפתחותי בו הן שרויות זה 35 שנה. ההדרדרות, המתבטאת בעיקר בחוסר־תעסוקה, רמת שירותים נמוכה, עזיבה של צעירים ומבוססים יותר את העיירות לטובת הערים הגדולות, לא היתה בגדר הפתעה לגבי פרופ' אליסף אפרת, מן החוג לגיאוגרפיה באוניברסיטת תל־אביב. פרופ' אפרת, שמנתח את הדברים מנקודת־מבט מדעית־אקדמית, עוקב אחר עיירות־הפיתוח מרגע הקמתן. „את מה שקורה היום צפיתי כבר מזמן", הוא אומר. „לדעתי, היה התכנון הלקוי שבא מתוך תפיסה מוטעית בעוברי ערי־הפיתוח מרגע בנייתן".

פרופ' אפרת: „אילו היתה ארץ־ישראל לפני קום המדינה עירונית, בעלת מודעות לחלוקה, ייתכן שלא היו מקימים את ערי־הפיתוח. „הצרה" היא, שרגלנו בציונות במובן של שיבה לקרקע ופיתוח חקלאי־כפרי. יצרנו את ארץ־ישראל החקלאית באידיאולוגיה ובצורות היישוב — קיבוץ, מושב, כפר. היו שלוש ערים גדולות — תל־אביב, חיפה וירושלים. ערים בינוניות וקטנות לא היו, וכך נוצרה פירמידה הפוכה לזו הקיימת בעולם כולו. בבסיס, יישובים כפריים־חקלאיים ובראשה עיר גדולה — ת"א, ועוד שתיים פחות גדולות. גוף הפירמידה ובו ערים בינוניות וקטנות היה חסר. עם קום המדינה הגיעה עלייה המונית, ואוכלוסיה בת 650 אלף איש שילשה עצמה תוך 54 שנים. זה היה בבחינת קטסטרופה דמוגראפית".

אכלוס ערים נטושות

„הפתרון ל„קטסטרופה הדמוגראפית" של תחילת שנות ה־50, אליה נקלעה המדינה הצעירה, היה, לדברי אפרת, במעבר לעירוניות. שזו צורת היישוב היחידה שיכולה לקלוט המונים. פתרון אחד היה איכלוס הערים הערביות הנטושות — רמלה, לוד [illegible]. פתרון אחר היה המעברות — תנאי מחיה קשים וחוסר תעסוקה. הביאו למסקנה, שיש צורך בבניית ערים בינוניות וקטנות כדי לקלוט את העלייה, כלומר, למלא את גוף הפירמידה.

„עדיין חשש ממעבר ממשי לעירוניות", מוסיף פרופ' אפרת, „ובמקום למלא את החלל בעשר ערים בינוניות בנות 100 אלף תושבים, הקימו כ־30 עיירות בנות 2000־5000 איש. התפיסה החקלאית עדיין רדפה אותם ונבנו בתים חד־קומתיים עם מגרשים גדולים לגידולים חקלאיים. צורת הבנייה, התשתית וגודל היישוב לא משכו אנשים מבחוץ. לעשות מעיירה בת 5000 נפש? איזה ספר־[illegible] יש בה למוצרי תרבות ושירותים? ככל שהאוכלוסיה קטנה יותר, רמת־השירותים נמוכה יותר. אין שוק לסוחרים. אין קהל [illegible] אין מספיק תלמידים כדי להקים בית־ספר טכנולוגי או קונסרבטוריון. מי שיכול להרשות לעצמו ברח. נוצרה הורדה [illegible] של הבטחה מכוונת, חברתית, כלכלית ותרבותית".

חוץ מאשר פתרון ל„קטסטרופה הדמוגראפית", מילאו העיירות צרכים נוספים כמו פיזור האוכלוסיה משיקולי בטחון. פרופ' אפרת: „זו הייתה הזדמנות לפזר אוכלוסיה: האנשים באו מחוסרי כל וישבו במקום שהושיבו אותם עד שהתעוררו. 300 אלף איש הלכו לעיירות־הפיתוח". היה צורך לספק לאנשים תעסוקה. גם בתעסוקה נוצר מבנה הפוך. לדעת פרופ' אפרת: „בכל מקום בעולם עיר קמה על תעשייה או מסחר. אם אלה חסרים — אין לה הצדקת קיום. עיירות־הפיתוח קמו ללא תשתית של תעשיה ומסחר. היתה רק תעסוקה בחקלאות ובנייה. חיפשו משקיעים שישקיעו בתעשייה. מי ישקיע במקום מרוחק עם אוכלוסיה ברמה טכנולוגית ירודה ולא תשתית מספקת? אז המדינה סיבסדה כמה ציונים, שהיו מוכנים לבנות שם כמה מפעלים. החלה קצת תעסוקה תעשייתית — ברוך־כלל טקסטיל וכדומה".

רחוקות ומפוזרות

בשנות ה־60, בתקופת המיתון, עזבו את עיירות־הפיתוח לנפשן כדי שיקיימו את עצמן. „אבל הן לא יכלו לעשות זאת. הן לא היו אטרקטיביות כדי למשוך אוכלוסיה מעל ל־5000 איש. וזה לא יכול למשוך משקיעים. הן לא היו אטרקטיביות כדי למשוך אוכלוסיה מעל ל־5000 איש, וזה לא יכול למשוך משקיעים. הן גם רחוקות מאוד מהמרכז ומפוזרות. קשה מדינה להחזיק את הפיזור הזה — המרכז מושך יותר, כדי להחזיק את העיירות בפיזורן, צריך כל הזמן להשקיע בהן כדי שיוכלו להתחרות עם המרכז, וזה עסק יקר. העלייה. פסקה, אז ניסו להעביר אל העיירות תושבים ותיקים, אבל לאלה היתה ברירה אחרת. אז נוצרה הגירה שלילית", פרופ' אפרת ממחיש את הפיזור המלאכותי על־ידי דימוי מקורי: „זה כמו שמותחים גומייה. אם לא מחזיקים אותה חזק בקצותיה, היא תתכווץ חזרה למרכז, למצבה הטבעי. כך גם לגבי ערי־הפיתוח אם לא יוסיפו ויחזקו את השוליים כל הזמן, נקבל את הפירבק של מלאכותיות הפיזור".

„אבל היו שהצליחו, ביניהן, מונה פרופ' אפרת את אשדוד, באר־שבע, נצרת־עלית, אילת, כרמיאל, ערד וקריית־גת. אוכלוסייתן מונה יותר מ־20 אלף תושבים והן ערים מכוונות עצמן, המספקות לעצמן, וגם לסביבת תעסוקה ושירותים. זה מספר הערים, שעל בנייתן היה צריך להחליט, ולא 30 עיירות קטנות, שאת רובן צריך לסבסב ולפרנס", אומר פרופ' אפרת. „במצב כלכלי קשה נסגרים הברזים, ואז נופלים החלשים — מי שרחוק יותר ומי שבנוי על מפעל מרכזי יחיד המעסיק את רוב התושבים. אני רואה לנגד עיני את הגיאוגרפיה של האבטלה; זה לא פלא שבאופקים, ירוחם או דימונה משוועים לתעסוקה. הן נמצאות במקומות מרוחקים, מבוססות על מפעל יחיד, לא אטרקטיביות, יכולות להתקיים רק בתמיכה מתמדת, כי הן יצורים מלאכותיים — הכל מסובסד, הכל נתמך".

סגירת הברזים שהחלה עם המיתון הפכה כמעט הרמטית עם פיתוח השטחים. אם בשנות ה־50 היתה לעיירות הפיתוח משמעות פוליטית, הרי שאחרי 67' הן איבדו את משמעותן הפוליטית לטובת יהודה ושומרון, אופירה וימית. „אם הכסף שהושקע בשטחים היה הולך לעיירות־הפיתוח, היו 11־12 ערי־פיתוח מבוססות. אבל איך הן יכולות להתחרות עם יהודה ושומרון, עם חמש דקות מכפר־סבא, היוזמה הפרטית והתכנון העירוני החדיש?", שואל פרופ' אפרת.

„בקיצור", הוא אומר, „מה שקורה היום הוא תוצאה של תכנון לקוי. ערי הפיתוח התפתחו בצורה הפוכה מהנורמאלי — קודם אנשים, אחר־כך בנייה, תעסוקה חקלאית בהתחלה, אחר־כך תעשייה נייטראלית, ולבסוף בניית דרכים לקשר עם המדינה. זה תהליך הפוך מכל מקום אחר בעולם".

5 דקות משום־מקום

יוסי מרציאנו הוא מרכז המחלקה המוניציפאלית במרכז מפ"ם. הוא משמש גם סגן ומ"מ ראש המועצה של אופקים. אבל בראש ובראשונה הוא תושב עיירת־פיתוח (אופקים) וככזה הוא חווה מקרוב וכואב את תהליך ההידרדרות של עיירות הפיתוח.

באופקים — מספר מרציאנו — יש כיום 700 מובטלים מתוך אוכלוסייה של כ־6000 עובדים. מרציאנו: „היום עוזבים את אופקים יותר מ־70 אחוז מהצעירים שלאחר צבא. חלקם אולי יחזרו, אבל כרגע, אין להם מה לעשות באופקים. בלשכת העבודה שולחים אותם לעבוד במיון תפוחי־אדמה בשכר זעום. לעומת זאת, דמי האבטלה גבוהים, יחסית, אז רבים מעדיפים לא לעבוד. זה מביא לירידה במוטיבציה בכלל, לאיבוד ערך העבודה (מקבלים כסף בלי לעבוד) וגם לפשיעה. מכיוון שהשכר במפעלים הקיימים נמוך, פונים הפועלים לביטוח־לאומי לשם השלמת הכנסה, מה שיוצר תדמית של תושבי עיירות־הפיתוח כנזקקים לשירותי סעד ורווחה".

מרציאנו קובל על כך, שעל אותה עבודה באותו סוג מפעל, יקבל הפועל במפעל שבעיירת הפיתוח שכר נמוך מזה שהיה מקבל בעיר הגדולה. ועוד כואב למרציאנו, שהדגש בפיתוח הושם, בעיקר מאז שלטון הליכוד, על יהודה ושומרון. מרציאנו: „באריאל מקימים מפעלים מתוחכמים ומביאים עובדים מתל־אביב והשטחים. אין בעיות תעסוקה ביהודה ושומרון. יש שם אותן הקלות במס כמו בערי־הפיתוח. יש שם עידוד יוזמה פרטית, זה הרבה יותר קרוב למרכז, אז למה שיבואו אנשים להשקיע ולהשתקע בעיירות־הפיתוח?"

מבחינת תשתית — מודה מרציאנו — נעשו דברים בעיירות־הפיתוח: נבנו בתים ומוסדות־ציבור מהודרים, מתנ"סים ובתי־ספר ונסללו כבישים. אבל לא הושם דגש מספיק על תעסוקה. מרציאנו: „התעשייה בערי־הפיתוח מתאימה לשנות ה־60 ולא לימינו. מדובר במפעלי טקסטיל ומפעלי תוצרת חקלאית, אריזה, המתבססת על התעשייה הקיבוצית והמושבית שבסביבה".

לדעתו, היה חיוני מנוסה של שימוש בערי־הפיתוח כמרכזי שירותים ומסחר להתיישבות העוברת שבסביבה. מרציאנו: „בתחילת שנות ה־70 החליטו מועצות אזוריות רבות של ההתיישבות העובדת להקים שירותים לעצמם, אולי מתוך אי־שביעות רצון מהשירותים של ערי־הפיתוח — אם זה בנקים, בריכה, איצטדיון, בית־ספר, בית־קולנוע וכו', אם מועצה אזורית מקימה בית־ספר משלה, הוא מתחרה בזה של עיירת הפיתוח, מושך משם מורים, מוציא משם תלמידים — זה מקטין את גודל בית־הספר ואת האפשרות לגוון את מבחר המגמות שבו, אם מדובר בעל־יסודי. מה שגורם, בסופו של דבר, לנסיגה בחינוך".

„הממשלה צריכה לקבוע סדרי־עדיפות ולהחליט אם ברצונה להמשיך את קיומן של ערי־הפיתוח. אם כן, צריך להפנות משאבים בעיקר מתחום התעסוקה — לפיתוח מפעלי טכנולוגיה מתקדמת ולהעניק לעובדים הכשרה מקצועית מתאימה, ולדאוג לשכר הוגן. הממשלה צריכה לפעול לאיתור בתי־ספר מאותה סביבה, בכלל אוכלוסיה קטנה ומשאבים דלים, יש בעיה לעיירות־הפיתוח להתחרות עם בתי־הספר תיכוניים גדולים עם מבחר גדול של מגמות לימוד. בעיירות־הפיתוח המבחר מצומצם, והורים רבים, שבגלל ילדים שאינם מוצאים מסגרת חינוכית מתאימה — עוזבים. כואב לי, שיש חוסר הידברות בין הקיבוצים לעיירות־הפיתוח; נעשה ניסיון חשוב בוועידה האחרונה של הקיבוץ־הארצי לתקן דברים. הקיבוצים צריכים לפתוח את מוסדות החינוך שלהם בפני ילדי עיירות־הפיתוח. למצוא דרך, שהקיבוץ ישתתף בפתרון בעיית התעסוקה כמעסיק. על הקיבוצים להכיר כחלוציות של ערי־הפיתוח. נכון, יש תסכול ותחושת קיפוח אצל תושבי עיירות־פיתוח, אך עדיין יש רוח ציונית וחדוות־יצירה. על הממשלה לדאוג לכך שלא נאבד גם את זה, כי או עיירות־הפיתוח ועמל ופיתוח של שנים ירדו לטמיון".

רונית מורגנשטרן

ההסתדרות "מודעי", 0:1

קופת־חולים הכללית מספקת שירותי רפואה לכ־80 אחוז מהאוכלוסיה ■ השתתפות הממשלה בתקציב קופ"ח צריכה להיות בגבולות של שליש אחד ■ יש לעגן את המימון הממשלתי בהסכם מחייב ולהפסיק את הנוהג שההסתדרות וקופ"ח יעמדו כעניים בפתחו של שר האוצר

מאת אברהם אחיעזרא

מה היה קורה לו ראש הממשלה ושרים אחרים היו מאמצים, חלילה, את עמדתו של שר האוצר, לא לסייע לקופת־חולים במשבר הנוכחי? פירוק קופ"ח? הפסקת שירותי הבריאות לכ־80 אחוז מהאוכלוסיה? הלאמת קופת־חולים? פיטורי כ־30 אלף עובדים? טוב שגולם הגיעו למסקנה שיש לסייע למוסד לעבור את המשבר הזה על אף עמדתו של יצחק מודעי.

באחרונה עמדה קופת־חולים של ההסתדרות בפני משבר כספי חמור אשר כמעט שיתק אותה: קופת־חולים לא היתה מסוגלת לשלם משכורות לעובדיה או לספק שירותים לחבריה. זאת בעיה קיומית האמיתית למוטט את המוסד. התמוטטות זאת היתה פועלת כחוליה בשרשרת של פגיעות והתמוטטויות של מוסדות ואירגונים נוספים. דבר שכל הנוגעים בדבר היו חייבים למנוע על־ידי מאמצים משותפים ודחופים של הממשלה וההסתדרות. קופת־החולים של ההסתדרות איננה מפעל פרטי או מסחרי, אלא מוסד המופקד על שירותי הבריאות והרפואה לכ־80 אחוז מהאוכלוסיה בישראל. התמוטטותו של מפעל כזה היא בבחינת גזירה שהציבור לא יכול לעמוד בה, והנזק המצטבר שלה עלול להיות חמור מעל ומעבר לנזקים הכספיים המיידיים. זהו מקרה חירום במלוא משמעות המילה – ומי שלא רואה זאת כך, כנראה טחו עיניו או שהשנאה שיבשה את שיקול דעתו.

הגורם למשבר

מדו"ח גדיש ניתן ללמוד, כי הגורם למשבר בקופ"ח הם החובות הכספיים של הקופה, אשר הסתכמו בשנת 1985 ב־525 מיליוני דולר. החוב מהווה מעמסה שקופת־החולים לא יכולה לשאתה. חמורה ביותר העובדה, שבגלל קשיי מימון נאלצה הקופה ללוות כספים בשיעורי ריבית גבוהים מאוד ובלתי סבירים לחלוטין. ראשיתו של החוב הוא 20 מיליון דולר אשר תפח כעבור שנה וחצי בלבד לממדים מדהימים. דו"ח גדיש קובע, כי החוב לטווח קצר של הקופה מסתכם ב־243 מיליון דולר וסך כל החובות הגיע ל־525 מיליון דולר. עם זאת עשתה הנהלת קופ"ח את כל המאמצים כדי לספק את השירותים לחבריה וגם לשלם את המשכורות לעובדיה.

בשירותי הבריאות בולטת במיוחד ההוצאה הגדולה על שירותי האישפוז והתרופות, המהווים כ־60% מתקציבה של קופ"ח. מאחר שהוצאה זו בולעת את הנתח העיקרי בתקציבה, נאלצת קופ"ח לממן את שירותיה הנוספים. לצורך זה היא נזקקת לסיועה של המדינה. אך כשהיא איננה נענית - על קופ"ח לפנות לגיוס כספים ממלווים (והבנקים), דבר שכרוך בתשלומי ריבית כבדים. נושא הרפואה הציבורית איננו עניין פרטי של קופ"ח בלבד, אלא הוא בעל חשיבות לאומית ממדרגה ראשונה ומחובתה של המדינה להשתתף בהוצאות הכרוכות בכך.

השתתפות המדינה

בעולם הרחב מקובלת הגישה שלפיה משתתפת המדינה בביטוח הבריאות. בעולם המערבי יש מדינות כמו אוסטרליה, איסלנד וניו־זילנד, שהן נושאות הבלעדיות בהוצאות השירותים הרפואיים. מדינות אחרות משתתפות בחלק גדול מההוצאה: אנגליה – 85%, שוודיה – 60%־70% ולוקסמבורג – 50%. ואילו מדינות אחרות משתתפות בחלק משמעותי – בלגיה 27%, גואטמלה 25%, יפאן 33%. בארצות הגוש הסוציאליסטי והקומוניסטי נושאים המדינה והמעסיקים בכל הנטל של ההוצאה לשירותי הבריאות והשירותים הרפואיים. מכאן אנו למדים, שאין זו המצאה של ההסתדרות או של קופ"ח והנכון היה, שגם בישראל תשתתף המדינה בשירותי הבריאות לא ב־5% או ב־8%, אלא תחזור לאחוזי השתתפות שלה בשנים עברו: 1976/77 – 28.0%; 1977/78 – 28.1%; 1978/79 – 29.8%; 1979/80 – 24.0%.

המשבר הכספי שאליו נקלעה קופ"ח הוא איפוא תוצאה ממספר גורמים עיקריים:

● המדיניות הכלכלית של הממשלה שהביאה להקטנת ההכנסות של קופ"ח מהמס האחיד. דבר אשר בעקבותיו נאלצה ההסתדרות להגדיל את חלקה במימון הכנסות הקופה מהמס האחיד.

● הגורם המרכזי בהסתבכות הזאת הוא צמצום ההשתתפות הממשלתית בתקציבה השנתי של קופ"ח, מכ־30% לכ־5%.

● התייקרות השירותים הרפואיים והתרופות בשנים האחרונות, מבלי שהמקורות הכספיים יוכלו לאזן עלויות אלו.

כעניים בפתח

השתתפות הממשלה בתקציב קופ"ח היתה עד כה נושא הנתון לרצונו הטוב של שר האוצר: רצה – נתן, לא רצה – לא נתן – עיקב שרירות לב או גישה אידיאולוגית המכוונת לגמור את קופ"ח או אפילו לחסל אותה בטווח הרחוק כזרוע של ההסתדרות. מבחינתה של ההסתדרות זהו דבר חמור, המכוון לפגוע בעיקרי ערכיה וערכי תנועת הפועלים, אשר בבסיסם מונח העיקרון של העזרה ההדדית והדאגה לבריאות הציבור. כתוצאה מההתנהגות זו של הממשלה עמדו קופ"ח וההסתדרות מדי שנה כעני בפתח. זה מצב בלתי נסבל שיש לשנותו ולחזור להסדר שלפיו ההשתתפות הממשלתית בתקציב קופ"ח תיקבע בשיעור סביר העונה על הצרכים ובגבולות שליש אחד מההוצאה התקציבית. השתתפות יש לעגן בהסכם קבוע, בין שזה יהיה על־פי חוק ובין שזה יהיה לפי הסכם בין הממשלה וההסתדרות. כך לא יצטרכו קופ"ח או ההסתדרות לעמוד כעניים בפתחו של שר האוצר או שר אחר.

הסדר זה עשוי לפתור את הבעיה הקשה של מימון השירותים הרפואיים ולמנוע משברים מיותרים וסבל רב מהציבור הרחב ומהאנשים העושים במלאכה, ולאפשר את פיתוחם ושיפורם של שירותי הבריאות הניתנים לציבור.

נטישת המפלגות (2)

מאוכזבי "המתקדמת" מחכים ל"מסד"

"הרשימה המתקדמת גמרה את הקאריירה וזו רק שאלה של זמן עד שתשבוק חיים. בין פלגיה אין הארמוניה ולא קיים מכנה משותף בין החברים" – אומר אחד מפעיליה המרכזיים

מאת קאסם זייד

"ברשימה המתקדמת לשלום' העסק כבר אבוד", כך הגדיר השבוע אחד הפעילים המרכזיים בתנועה את פני הדברים ב"מתקדמת". אותו פעיל, הנמצא במוסדות המרכזיים של התנועה, אפילו יעץ לחבריו הקרובים לנטוש את הרשימה בעוד מועד, בטרם היא תתפורר. לדעתו, כל הנסיונות לשקם את הרשימה וליישר את ההדורים בין פלגיה עלו בתוהו.

"הרשימה המתקדמת גמרה את הקאריירה ואין מה לעשות. זו רק שאלה של זמן, עד שהיא תשבוק חיים לכל חי. בין פלגי הרשימה אין הארמוניה ולא קיים מכנה משותף בין החברים", התבטא האיש. "פעילי הרשימה אינם מצליחים להתעלות מעל לחשבונות אישיים, והעובדה שיריבים פוליטיים רבים, משמאל ומימין, אורבים לה בפינה, אינה מסייעת לה להתגבר על חולשותיה".

לדעת אותו פעיל, הרשימה המתקדמת הוכחה כנסיון נפל, ואין לה היסודות האלמנטריים לקיום. "תוחלת החיים שלה קצרה ולא ירחק היום בו יתגלה עלה התאנה המכסה את ערוותה", סיכם.

עושים שרירים

"אל־ווטן", ביטאונה של "הרשימה המתקדמת" בשפה הערבית מספר בהתמדה על אסיפות וכנסים בסניפים, אך אינו מצליח לאחוז את עיני הציבור הערבי. הסכסוך שפקד את "המתקדמת" לפני שנה ויותר ממשיך להכות גלים. אפילו הופעתו של ח"כ מוחמד מיעארי לפני שבועיים באוניברסיטת "אל נג'אח" בשכם לא הצליחה להביא לרגיעה. בנאומו תקף ח"כ מיעארי את המלך חוסיין על החלטתו להפסיק כל תיאום עם הנהגת אש"ף, אך בכך לא הציל את עורה של "המתקדמת" ברחוב הערבי. הציבור הערבי שרובו ככולו מסתייג מנאומו של המלך חוסיין, אינו מוקסם גם מהנאום הבומבאסטי של ח"כ מיעארי.

הצעירים הערבים, שתלו תקוות רבות ב"מתקדמת" והאמינו שהיא תביא את הישועה ותבטא נאמנה את מאווייהם של האזרחים הערביים, התייאשו ממנה. תומכי "המתקדמת" ואוהדיה היו מוכנים לתת לה תקופת הרצה, כדי שתוכיח את עצמה. אך לנוכח המריבות והסכסוכים האישיים, שלדעתם הפכו לנורמה ברשימה, אמרו לי רבים: "אין לנו זמן להתעסק עם רשימה שראשיה דבוקים לכסא וממשיכים במשחק היוקרה שלהם. המצב ברחוב הערבי בוער, וכל איחור הוא כעוכרינו. איננו נוכנים בשום אופן להמשיך ולהיות צד במשחק היוקרה של בעלי הצווארון הלבן, המשתלטים על הרשימה בה תלינו כה הרבה תקוות".

מחכים ל"מסד"

מאוכזבי "המתקדמת" מחכים לשעת כושר, כדי לנטוש אותה בטרם תתפרק. רבים מהם ממתינים בכליון עיניים להקמתו של "מסד", האמור לכלול את כל גופי השמאל. הם אינם משלים עצמם שיוכלו להתארגן בתנועה חדשה. הנסיון של "המתקדמת" שהם מייצגים אותה לר"ש, יפריע להם להתארגן מחדש. "פשוט, הציבור הערבי לא יאמין לנו. אין לנו כוח ועניין להכניס את הציבור הערבי לנסיון נפל שני בסיטואציה הנוכחית".

ברור גם, שיריביה הפוליטיים של "המתקדמת" ברחוב הערבי, לרבות חד"ש, שמחים לאידה ומחכים ליום בו היא תתפורר. חד"ש, שרואה ב"מתקדמת" את יריבתה ושנואת נפשה, מקווה שחלק ניכר ממאוכזבי "המתקדמת" יעברו אליה ויהיו לה בבחינת דם חדש, מה גם שהדם שלה נקרש. כל מי שמכיר את פני הדברים ברחוב הערבי יודע, שלאחרונה נבלמה התקדמותה של חד"ש. איננו שומעים על נהירה של חברים חדשים, לרבות צעירים, לשורות המפלגה. אפילו בטאונה של רק"ח בשפה הערבית, "אל אתחאד", שהוא כיום היומון הערבי היחיד ברחוב הערבי, סובל מקשיים רבים ואינו מצליח לגייס קוראים חדשים.

יש יסוד סביר להניח, שמאוכזבי "המתקדמת" לא יתפתו ללכת שולל אחרי חד"ש, מה גם שהם מאמינים כי אין הבדלים אידיאולוגיים ופוליטיים מהותיים בינה לבין "המתקדמת". אפילו חד"ש עצמה הודתה בעובדה זו בעיצומה של מערכת הבחירות לכנסת ה־11. כך שמאוכזבי "המתקדמת" יכולים להיות פוטנציאל רציני למפלגות השמאל, לרבות מפ"ם ור"ץ, אם הן יחליטו על הופעה משותפת לקראת הבחירות הבאות. אם לא יהיה כן, מאוכזבי "המתקדמת" יתקשו לבחור בין מפ"ם לר"ץ.

רבים אמרו לי: "איננו רואים כל סיבה מדוע שמפ"ם ור"ץ לא יתאחדו. מה גם שלשתיהן יש הרבה מן המשותף, בעיקר בשאלת השלום הישראלי־פלשתיני". הם מחכים ליום בו יתבשרו על הקמתו של "מסד".

אוהו! זה מגיע

מאת מוטי בסוק

ומגרש אין

בשבת הקרובה יעלו על המגרש העלוב של ימק"א בירושלים 22 כדורגלנים, למה שנחשב משחק־השיא של בירת ישראל – הדרבי בין בית"ר והפועל. ביציע יהיו 6000 צופים בלבד. במקום ה־36,000 שהיו באים, אילו היה לבירת ישראל מגרש ראוי לשמו. טדי קולק, כהרגלו, לא יצפה במשחק. הוא מגיע למגרשי הכדורגל בירושלים, בקביעות, אחת לארבע שנים. ערב הבחירות, כמובן.

מגרש ימק"א בירושלים נבנה ב־1935. הוא מגרש הכדורגל הישן והעלוב ביותר בליגה הלאומית של ישראל. אם ההתאחדות לכדורגל היתה נוהגת לפי החוק הכתוב והיבש, מגרש ימק"א היה נפסל למשחקי כדורגל ובית"ר ירושלים והפועל ירושלים היו נאלצות, אוי לאותה בושה, לשחק בשדות זרים – תל־אביב, פתח־תקווה או רמת־גן.

טדי קולק עומד בראש עיריית ירושלים מספר שיא של שנים – 21 (!). בתקופה זו נפתחו בבירת ישראל תיאטרון ירושלים, החאן, אולם הסינמטק, ג'ראר בכר ועוד. לאחרונה נפתחו בטקסים חגיגיים, לכל המי ומי, עוד שלושה

לבניית מיקוואות בכל שכונות הח[רדים], כשם שדאג להספקת שוקו לילדי [מאה] שערים ובתי אונגרין, כך היה טדי קולק חייב לדאוג למגרש כדורגל למאה [אלף] חובבי המשחק בירושלים.

היכן מקיימת אנגליה את המשחקים הבין־לאומיים? בוומבלי, לונדון. היכן מארחת איטליה את המשחקים הבינלאומיים? באיצטדיון האולימפי ברומא. היכן בריה"מ מתמודדת עם אורחיה? במוסקבה. כל המדינות [...] כדבר מובן מאליו, מקיימות את המשחקים החשובים בבירתן. מצרים בקאהיר, [ירדן] ברבת־עמון, סוריה בדמשק. רק ישראל מקיימת את כל אירועי הספורט הגדולים שלה בתל־אביב וברמת־גן. כי לירושלים אין איצטדיון כדורגל ראוי לשמו. גם משחקי המכביה, האולימפיאדה של העם היהודי, נערכים מחוץ לבירת הנצח של ישראל. הצעירים היהודיים מכל ארצות תבל, בביקורם הראשון בארץ, רואים את נשיא המדינה, את ראש הממשלה ביציעי איצטדיון רמת־גן.

בחודשים האחרונים מעכבים החברים החרדים בוועדה המחוזית לתכנון ולבניה עוד נסיון להקים איצטדיון כדורגל ראוי לשמו בירושלים. מסייע להם מתנו[...]

טדי קולק – עוגה כן, איצטדיון לא.

אולמות. חלק ממבקרי התיאטרון והבידור, ודווקא הירושלמים שביניהם, תמהו כיצד יצליח טדי קולק למלא אולמות אלו בתוכן.

לעומת זאת, במשך כל תקופת שלטונו הארוכה מאוד של טדי קולק, לא נפתח בירושלים אף לא מגרש כדורגל אחד ראוי לשמו. יתר על כן, בשל מעשה חלם, בעידודה של העירייה, אף נסגר ונוטש מגרש הכדורגל הטוב יותר של העיר, זה שכונה איצטדיון קטמון.

טוב עשה טדי קולק כשבנה בירושלים את כל אולמות התיאטרון החדשים והמודרניים. יפה עשה ראש העיר כשדחף וקידם את פסטיבל ירושלים. אולם ראש עיר צריך לדאוג לכל אוכלוסי עירו. ובבירת ישראל חי ציבור גדול, מהגדולים בארץ, של חובבי כדורגל. ולהם טדי לא דאג. כשיפרוש קולק, בשיבה טובה, מכס ראש העיר, הוא ישאיר לחובבי הכדורגל בירושלים אדמה חרוכה.

כשם שדאג לסגירת רחובות בשכונות חרדיות לתנועה בשבת: כשם שדאג

ההשהייה השר יצחק פרץ. קולק יודע לצעוק, כשכואב לו. הפעם, בצורה [...] תמוהה, הוא שותק. תמוהה גם שתיקתו של מזכ"ל מפלגת העבודה עוזי ברעם [...] הידוע בארץ כחובב ספורט וכפטרונה של הפועל ירושלים.

תזכורת

ב־19.2.86, במדור זה, התרענו על פרשת עמוס פרושן, שסיים את כהונתו כיו"ר מועצת המנהלים של חברת החשמל בסוף 1984 ולמרות זאת הוא ממשיך לקבל משכורת, מכונית צמודה והטבות אחרות, כאילו לא אירע דבר. בשבוע שעבר קבע היועץ המשפטי לממשלה לפרופסור יצחק זמיר, במכתב ששלח לשר האנרגיה משה שחל, כי אכן פרושן אינו יו"ר דירקטוריון חברת החשמל מ־1984. זמיר מציין, כי בקרוב יחליט שר [...] פרושן יצטרך להחזיר לחברת החשמל את התשלומים וההטבות האחרות שקיבל שלא כדין, במשך כל 1985 ותחילת 1986.

פרושן "הושתל" בחברת החשמל על־ידי יצחק (איך־ליו) מודעי.

חוגים מקורבים

מאת דליה שחורי

לשווייץ דמינו

[...] של מדור זה, המיועד לעניינים [...] דולפת וקשה עלי משבוע לשבוע. [...] העניינים המדיניים פוחתים והולכים [...] הם גם לא יחזרו כל־כך מהר. [...] צריכה להאמר, שמלכתחילה היה [...] כששמעון פרס רק פתח [...] בחזות מדינית ממשית לא תוכל [...] בתקופתו, בגלל המרכיב הימני [...] המהווה את מחציתה. אבל "שעון [...]" נבדל מ"שעון הסטורי" למשל. [...] להתפרסם גם מידיעות על התרחשויות [...] משקל (ריצ'ארד מארפי מגיע; [...] שמעון פרס הכריז; משלחת [...] יוצאת לתאלדרה. כך, למשל, שיחות [...] בשטחן, או השיחות על ההסכם [...] מכלול שיחות טאבה — מילאו [...] אף־על־פי שערכן הממשי [...] השום והדבר היה מחוור מראש [...] כחטבה מדינית.

[...] לשלטון היה אפשר לצפות, [...] לא יזוז באמת אבל יהיו הרבה כותרות. [...] פרס מטבעו יצרן כותרות ומלא [...] לרגע אפילו הייתי נסחפת לפעמים [...] אולי אני טועה והוא צודק? אולי הוא [...] להזיז משהו מצרי. הייתי מוכנה [...] לאור כל הצלחה, להסיר את הכובע [...] גם כשראיתי שהוא מטפס על קירות [...] כן, זה מתסכל, אבל טוב [...] עיבה את זה. זו חובתו לעצמו ולנו. [...] ללא לאות את משבר טאבה, למרות [...] לי כל הזמן, ששמיר שם מקלות [...] בהתכוון והיענות לשגיונותיו תביא [...] אבל לא מזור לבעיה. כתבתי [...] על הסיכוי לפתוח בהידברות עם [...] אף־על־פי שלא היה לי ספק לרגע, [...] יתגבר שמעון פרס על ההתנגדות [...] "ליכוד הארץ" — אין לו שום גורם [...] להידבר אתו בלי צירוף אש"ף. [...] היום. פתאום יבש המעיין. אפילו [...] המילוליים. חוסיין נאם את [...] נרצח ועפר אל מאסרי, מארפי [...] וההידברות עם ירדן שקעה [...] עמוקה. גם אם יהיו מאמצים להקים [...] פלשתינית בגדה, שאינה מזוהה עם [...] — וזה לא יהיה היום, אולי מחר — [...] השאלה, איזו מנהיגות תהיה זו. [...] מזוהה עם אש"ף? האם חוסיין [...] תחליף לאש"ף מבלי לסכן את [...]

[...] כן. תמה היוזמה המדינית גם [...] שמעון פרס פנה לפרוייקט הבא [...] מרשאל" למזרח התיכון, והוא [...] כימים אלה בבעיות הכלכליות [...] ערב. נשאר נושא טאבה. שבצדק [...] את העתונות וראה קטע נפרד על [...] אם ניכנס לבסוף לבוררות על טאבה. [...] המצרית תחדל לספק ידיעות. [...] יהיה אפשר רק לברך. עם מה [...] עם המאבק בתוך "חרות", עם [...] על הרוטציה, עם המאבק על הצמיחה, [...] להתעסקות אוננית עם [...] בתחום המדיני. כמו שווייץ, אנו [...] לתלווה גדולה.

אחד הדברים הקשים ביותר עבור כתב [...] אלה הוא לברר מה בדיוק קורה [...] טאבה. לא מפני שזה סודי כמו מפני [...] קבוצה שלמה של פקידי מדינה [...] לדובר מראש, כשהיא שומעת [...] "טאבה". קבוצה אחרת מחביאה את [...] כדי שלא יראו שלא מצוייר עליהם [...] לשאל על טאבה או מה קורה בשיחות [...] המנכ"לים, זה להסתכן במבטים [...] צריך לדעת לבחור נושאים־ [...] או בעצות כמו תעשי טובה לכי־ [...].

[...], הוא אברהם טמיר, מנכ"לו הנמרץ [...] ראש הממשלה, שותק בימים אלה [...] מפעם לפעם יש לו הכרזות [...] אתה למד, שהנושא הזה כבר [...] ושאילמלא המצרים, שאת [...] בפישור־בוררות מזמן. ככר היה זורק מידיו [...] יהיו עד סוף החודש וכל מה שלא [...] עליו יובא להחלטת ראשי המדינות. [...] תיקן את הסיפא ואמר, שמה שלא [...] אחר־כך אמר, שאולי חוץ מהסיבוב [...] היום ומחר, יידרשו עוד סיבוב או [...] בקיצור, אנו קרובים לפורים, אבל [...] סביב עצמו כמו כחנוכה.

[...] להסתכל על שיחות המנכ"לים [...] אפשר לציין מה כבר סוכם: [...] הבוררות יתחלקו שווה בשווה בין [...] והמצרים. לבוררים תוגש שאלה אחת, [...] עליה תהיה תוצאת הבוררות (אבל [...] — אין הסכמה). הבוררות תקיים [...] ברומא או בהאג. עוד לא הוחלט [...] הדיונים תהיה אנגלית. בתקופת [...] הראשונים לבוררות יגיש כל [...] "ממוריאל" (תזכיר), תעודה דיפלומטית [...] וכו הצעותיו. במסגרת זו תוכל [...] את מכלול הסיכומים והבעיות ישראל להגיש גם את תביעותיה לפישור. בתקופת חמשת החודשים הבאים יגיש כל צד "קאונטר־ממוריאל", כלומר תזכיר נגדי, בו יענה לטענות הצד השני כפי שהועלו ב"ממוריאל". אם בתזכיר הנגדי של כל צד ייכללו יסודות או טיעונים חדשים, שלא הועלו עד אותו יום, יוכל הצד השני, במשך חודשיים, להכין "ריג'וינדר": כתב תשובה לטענות החדשות. אישית אני מוצאת, שאחרי ה"ריג'וינדר" צריך לבוא "קאונטר־ריג'וינדר" אבל על כך לא החליטו וזה מחדל.

אם רוצים להסתכל על שיחות המנכ"לים באופן שלילי צריך להודות, שנפתרו בהן רק עניינים שוליים והמחלוקות בשאלות ה"מהות" (במרכאות, כי טאבה אינה נושא מהותי) נותרו בעינן. נותרה המחלוקת בשאלה מה תהיה השאלה שתוגש לבוררים. ישראל אומרת שהשאלה תהיה: איפה אמור להיות הגבול על־פי הסכמי 1906. מצרים אומרת שהשאלה תהיה: איפה היו אבני הגבול בפועל בין פלשתינה ומצרים, כשנקבע הגבול הבין־לאומי בתקופת המנדט (1922). לגבי מספר הבוררים ישראל אומרת — שלושה, מצרים — חמישה. לגבי ההסדרים שיחולו בטאבה אחרי סיום הבוררות, ישראל אומרת — כניסה חופשית לטאבה. מצרים אומרת — כניסה חופשית כמו לטריטוריה מצרית, כלומר, עם דרכון, תוך נסיון לזרז את הנפקת הויזה, כמו בכניסה לסיני. בסוגיית הפישור אין הסכמה מהו פישור והאם הבוררים יהיו גם המפשרים. אבל "בינינו". אומרים לי, כל הפישור הזה הוא שטויות.

היום ומחר ידון צוות המנכ"לים בקהיר.

מונחים חדשים בלקסיקון טאבה

הפתוחות לקבינט. על מה שיקרה בקבינט יש שתי הערכות סותרות. לפי הערכה אחת ימשוך הליכוד, בגלל היריבות בין שריו, ימינה־ימינה והדיון יסתיים ללא מוצא. לפי הערכה אחרת, דווקא הבקיעים בין שרי הליכוד יגרמו להם לגלות עמדה סבירה, כדי לא לתת לפרס עילה לנפח את עניין טאבה לממדי משבר ממשלתי.

במידה שהקבינט ייתן לפרס אור ירוק, הוא ייפגש עם מובארק, סוף סוף, באחד מימי אפריל, ויחד הם יגיעו להסכמים שיאפשרו את פתיחת הבוררות על טאבה. מובארק הכריז בשבוע שעבר, בראיון לעתון כוויתי, על נכונותו לפגוש את פרס ולסכם אתו את נושא הבוררות. פרס מוכן לפגוש את מובארק תמיד. מבחינת לוח הזמנים שלו הוא יוכל לעשות זאת, הכי מוקדם, אחרי שובו מארה"ב ואחרי ועידת מפלגת העבודה, כלומר בין ה־11 ל־20 באפריל. אז כבר ייצא לפאריס ולשטרסבורג.

אל תתנו להם רוטציה

ראש הממשלה שמעון פרס נזהר כמו מאש שלא להזיז גבה בקשר לבאלאגאן בוועידת "חרות", אם כי אפשר לנחש וגם מקורביו אומרים, ש"זה לא מסוג הדברים שהוא בוכה עליהם בלילות". שרי המערך, שהתכנסו בלילה של יום רביעי שעבר, כרגיל, בביתו של פרס, צפו ביחוד במהדורה המורחבת של "מבט" והבינו, שהתגובה לדבר כזה צריכה להיות אי־תגובה. לתת להם ליפול בסבך של עצמם. "שרינו" החליטו לא להתבטא על המשבר ב"חרות".

מה שראינו בשבוע שעבר חורג מגדר השמחה לאיד של מפלגה שאינך מסכים אתה. אם מה שראינו שיקף את הנעשה בתנועת החרות, נכון לשעה זו, הדמעות שנזיל יהיו דמעות תנין. אך אם מה שראינו שיקף את הגורמות החברתיות שאליהן אנו צועדים, כולנו צריכים להיות מזועזעים. זה הרקע, אני מניחה, לאמפתיה, להזדהות לרגע, שחשתי וחשו אחרים כמוני (וזאת למרות מקריאתו לסדר של ח"כ שבח וייס אל חברי מפלגתו) כלפי היפים של "חרות": זקני "המשפחה הלוחמת" והצעירים הנבונים, בני המנהיגים, שאהבו לקרוא להם (אני מניחה שעכשיו יפסיקו עם זה) ה"נסיכים". אם ב"מוקד" ההוא חשתי התנגדות כלפי ריאיונו של דר' בנימין בגין בזכות אביו ולא מצאתי בו דבר משל עצמו, הנה עתה כמעט ליטפתי את ראשו של הילד־טוב הזה, נעים ההליכות, המחונך, המכביר רמזים אל עבר קהל שגם רגל של פיל היא רמז דק מדי עבורו.

בדיעבד, מעריכים בקולוארים המפלגתיים, גם דוד לוי מצטער על קיום הוועידה. אם הרוטציה "היא עניין המקובל על כל חברי המפלגה וראשיה, הרי היה צפוי מראש שלוי לא יוכל לתרגם את התמיכה בו לעמדות כוח. לכן הוא הכניס עצמו להתגוששות אחת יותר מדי. המרוויח מן הוועידה הוא אריאל שרון, שהתמיכה בו מגיעה, לפי הערכות, ל־15 אחוז לכל היותר, אבל הוא הפך לפתע למתווך, שבאגדות איזופוס בוודאי היה עוטה עור שועל ונוגס מגבינתו של זה ומגבינתו של זה עד שהיה נסיים בבטן מלאה ובלי גבינה. ההצעה שלו. לחלק את הכוח במוסדות המפלגה לשלושה שלישים הובנה על־ידי לוי כמו על־ידי שמיר כנסיון להיבנות מן ההפקר. אף אחד לא אוהב את שרון, לא מחנה שמיר ולא מחנה לוי. היום הוא משים עצמו כמשכין השלום בתנועה. אבל לאיש אין אשליה: את לוי הוא יאכל לארוחת בוקר ואת שמיר לצהריים. הסדר והעיתוי הם רק שאלה של נסיבות.

*

ההתלכדות האפשרית של "חרות" סביב מנהיגותו של כל אחד מהשלושה – שמיר, לוי ושרון (ואיך משה ארנס נעלם מן התמונה), עדיין טעונה בדיקה. מן ההשערות הנשמעות היום באופן אינטואיטיבי, אף אחד מהם אינו גורף קולות. שרון לא יקבל את קולות האשכנזים וגם בעדות המזרח פוחדים ממנו. לוי לא יקבל את קולות עדות המזרח כמנהיג "חרות" לא רק מפני שעיראקים, למשל, לא יצביעו לעולם בעד מרוקאים, אלא גם מפני שעדות המזרח, על פי דפוסי ההצבעה שלהן עד היום, העדיפו, לתפקידי הנהגה, אשכנזים דווקא. ראה מנחם בגין. נשאר שמיר, שאפסות מנהיגותו בוועידה האחרונה שיוועה לשמיים. אך הוא האיש המגלם היום את החלק המלוכד ביותר בתנועת החרות: אשכנזים + ותיקים + משכילים ואולי גם, בחשבון אחרון, עדות המזרח.

הימים הבאים יראו, אם ראשי המחנות ב"חרות" יצליחו להגיע להסדרים ביניהם. אם יצליחו, צפויים ימים לא קלים למפלגת העבודה. כי "חרות" תפגין בממשלה בנושאים מדיניים וכלכליים עמדה אחידה וקיצונית ותתלכד כאיש נגד האוייב המשותף, המערך. אחדות הליכוד תהיה מזוייפת, כי הבקיעים שנבעו בוועידה, לא יאוחו ביום אחד. אם בכלל. אבל לצרכים תעמולתיים לא יהיה קולני כמחנה הליכוד, שיתבע לעצמו בבטחון רב את הרוטציה.

*

המערך מצדו נכנס עכשיו לתקופה רבת אפשרויות, אם ידע לשחק אותה נכון. הליכוד, באופן מפתיע ומקומם לא אחת, יודע להפוך בהבל פה כשלון לנצחון ולשכנע בכך רבים. הכלכלה הנכונה של אורידור, למשל. הכשלון של מלחמת לבנון, שעד היום אינו מובן מאליו בסביבה של שרון. עצירת האינפלציה, הנזקפת כבר בפי־העם לזכותו של מודעי לבדו. אין ספק, שאם וכאשר תימצא נוסחה שתאפשר לטאטא מתחת לשטיח את היריבות בין הריארוכים, הם יהיו הראשונים שיעמידו פנים של "עסקים כרגיל", כאילו לא נזרק הבוץ מעולם. המערך צריך, איני יודעת איך, לא להרשות לזכרון הקצר של הציבור לכהות. הוא צריך להשתמש בשבירות של הליכוד כדי לכפות עליו צעדים, בתחום המדיני והכלכלי, שאם לא ייענו – יפרק את הממשלה ויכריז על בחירות חדשות.

ראשות הממשלה במסגרת הרוטציה, צריך לזכור, הפכה ממצוות אנשים מלומדה לעניין רציני מאוד, שמסירתו לידי הליכוד, כפי שראינו אותו בוועידתו, כבר אינה עניין של אי־רצון גרידא, אלא עלולה להיות גובלת בחוסר אחריות שאין לה סליחה, כי מדובר בגורל המדינה. אם לליכוד קרה אסון, צריך לדאוג לאתרו בגבולות הליכוד. אין מדובר עוד בג'נטלמניות ובאמינות של שמעון פרס. מדובר במפלגה משוסעת וחולה, חמומת־מוח וחסרת דפוסי התנהגות אלמנטריים, שהתפרעותה באולמות סגורים צריכה להדליק אות אזהרה: ראשות הממשלה מחוץ לתחום.

ציטוט ישיר

כשירות לקורא אני מביאה את התרשמותו של בעל הטור אמנון אברמוביץ על דוד לוי, כפי שהתפרסמה ב"מעריב" ב־14.3.86:

"דוד לוי כליכולו אבו נפוח ותפוח שנשלף מהריצ'רץ' ואינו מסוגל עוד להצטמק ולהכנס חזרה".

אברמוביץ הוא לא האדם הראשון שאני מכירה. המנסח את הרתיעה שלו מלוי במונחים כבסואליים, מעניין.

שמעון ופרנסואה

שמעון פרס – יהיה להם

פרנסואה מיטראן על מה לדבר

שמעון פרס עומד בראש ממשלה שרק לגבי מחציתה יש לו מרות וגם זאת בערבון מוגבל. הוא ראשון בין שווים. אבל מעבר לגבו פועל "ראש ממשלה אלטרנטיבי". גם אם קוצץ באחרונה לממדים גמדיים. מתחת לאפו פועל שר אוצר, המנהל מדיניות ליבראלית־קפיטאליסטית, ולצדו, במפלגתו שלו, פועל שר בטחון, הנהנה מחופש ביטוי דמוקרטי בלתי מוגבל. פרס אומר, כי נמשיך לטפח מנהיגות פלשתינית בשטחים, ורבין אומר – מנהיג ערבי בשטחים לא יצליח להיות כתובת לפתרון, כי הטרור הערבי ישים מיד קץ לחייו. פרס אומר, שאם התנאים יתאימו לא יוציא מכלל אפשרות קיום בחירות בגדה. רבין מגיב – בכל 22 מדינות ערב אין אף ראש עיר נבחר אחד. הבחירות שהתקיימו בגדה לפני שמונה שנים לא היו דמוקרטיות והעלו לשלטון גורמים קיצוניים ואנטי־ישראליים בערים הגדולות. קשה, קשה לעמוד בראש ממשלת אחדות, שבה יש קונסנסוס בלתי־מעורער רק על השאלות הגדולות כמו המצב בסין או בברה"מ.

ב־21 באפריל עומד שמעון פרס להפגש בפאריס עם ידידו פרנסואה מיטראן (לרגל נאומו, יום לאחר מכן, בפני הפרלמנט האירופי בשטרסבורג) והפעם, אפשר לנבא, יהיה להם על מה לדבר יותר מתמיד. פרנסואה כבר יהיה אחרי השבועות הראשונים של רוב ימני באסיפה הלאומית וממשלה ימנית תחת נשיאות סוציאליסטית, ויהיו לו כמה לקחים לספר. שמעון כבר יהיה אחרי ועידת מפלגת העבודה והתמונה ב"חרות" תיראה ברורה יותר. מביני דבר אומרים, שהמצב אליו נכנסה עכשיו צרפת, מקביל בכל שייראה, אינו דומה לתמונת המצב בישראל. הנשיא בצרפת הוא בעל סמכויות נרחבות והימין בצרפת מביע רצון ל"קוהביטאסיון" (חיים ביחד, בכפיפה אחת). מתוך הנחה והבנה, שאחרת לא יהיה אפשר לנהל את העניינים והאלטרנטיבה תהיה פיזור האסיפה הלאומית ובחירות חדשות. הצרה של כהנאילה פן תהיה, אולי, כד דמעות משותף. ואולי גם הזמנים הקשים שאליהם נקלעו שני המנהיגים.

ובכל זאת, בביקורו הראשון של שמעון פרס בפאריס כראש ממשלה, בדצמבר 1984, גילה פרנסואה מיטראן סקרנות בלתי מסותרת, שהנגיעה האישית לא נעדרה ממנה, לגבי אופן פעולתה של ממשלת הרוטציה. על ארוחת צהריים עם שמעון פרס הוא הירבה לחקור אותו על המכאניזם של ממשלת האחדות ואיך היא מתפקדת במציאות. בסופו של דבר נראה, שמיטראן יצא בבחירות קצת יותר טוב מן התחזיות. אם אצלנו תהיה רוטציה, הוא ימשיך להיות נשיא עוד כשנה וחצי אחרי שפרס יגמור להיות ראש ממשלה. או מי יודע, אולי לשניהם ייצא להכריז יום אחד, באותו יום, על בחירות חדשות.

רשות הקורא

ואלדהיים לא תירגם את גתה

מאמר המערכת של "על המשמר" מיום כ"ט אדר א' (10.3.86), הדן בעברו של קורט ואלדהיים וההאשמות נגדו שהיה מעורב בפשעי הנאצים, מגלה תגליות היסטוריות מפתיעות. ממש "סקופ". לפי טענתכם, שיקר ואלדהיים באומרו לא שירת ביחידות הס.א. ביוון וביוגוסלביה. עד עכשיו ידענו שה־ס.א. היה גוף מפלגתי נאצי שפעל רק בתחומי הרייך ואילו באזורים הכבושים, כולל הבלקאנים, פעלו הצבא וה־ס.ס. יתכן שיש לכם מידע מהפכני בנושא זה, אך ככל שידוע עד כה ואלדהיים לא פעל ב־ס.א. בבלקאנים, משום שה־ס.א. לא היה שם.

אחרי תגליתכם הראשונה אתם ממשיכים וכותבים שאם הוא טוען כי שימש מתורגמן, בוודאי לא תירגם שם את גתה או את שייקספיר (תמיד חשבתי ששייקספיר חי באנגליה. אך לכם יש כנראה מקורות מוסמכים המכחישים זאת). האמת היא, שעד כמה שידוע לנו היום פעל בעניין גירוש יהודי יוון ה־ס.ס. בפיקודו ובפיקוחו של קצין ה־ס.ס. דיטר ויסליצני (שהוצא להורג אחרי המלחמה בסלובקיה). הטענה כאילו יחידותיו של הגנראל להר, אליו היה מסופח ואלדהיים בעת ההיא, היו מעורבות, ואילו יחידות, טעונה בדיקה שטרם נעשתה.

טענתו של החוקר מטעם הקונגרס היהודי העולמי, כאילו היה ואלדהיים חבר ב־ס.א. לא הוכחה בינתיים. שכן היו מקרים לא מעטים בהם ארגונים ספורטיביים שונים (כולל ארגון רוכבים, וכך טוען גם ואלדהיים) צורפו כגופים ל־ס.א., מבלי שהחברים בהם היו גם חברים ב־ס.א.

הדבר החמור במאמרכם הוא הסתירה שבו: מצד אחד אתם "נזהרים", וכותבים: "אין אנו מזדרזים לפסוק מהי מידת אחריותו של ואלדהיים". מצד אחר אתם קובעים, שישנם גילויים על "עברו הנאצי", כאילו הדבר הוכח כבר. אתם קובעים שהיה חבר ב־ס.א. ואומרים בעצם, ברמז עבה כקורה, שהשתתף ברצח יהודי יוון. ההאשמות חמורות, והן חייבות להיבדק. בינתיים לא הוכח דבר, ושני התצלומים שפורסמו, של ואלדהיים בחברת קצינים נאציים, בעצם מאשרים את גירסתו של האיש ולא את ההאשמות נגדו.

הטרגדיה של העם היהודי בעת השואה, ורצח יהודי יוון במיוחד, תובעים מאיתנו אחריות לגבי מה שאנו כותבים ואומרים. אם חטא האיש, יש לזעוק זאת בכל מקום ובקול רם. עד שיובא לדין. כל עוד לא הובאו ראיות רציניות יותר ממה שנעשה עד כה, מוטב לגלות יותר אחריות ופחות בורות תהומית. אני תומך בבדיקה רצינית של העניין, כי אין "התיישנות" לפשעים נאציים. אבל אינני מתפלא על כך, שהטיפול הכושל שניתן לעניין מהצד היהודי רק העלה את הפופולאריות של ואלדהיים באוסטריה. בכל מדינה היתה נגרמת תוצאה כזאת, ובוודאי במדינה שטרם השתחררה מיסודות אנטישמיים כאוסטריה.

פרופ' יהודה באואר, שובל

תגובת המערכת:

אם לתמצת את טענותיו של פרופ' יהודה באואר, הן מתמקדות בנקודות הבאות:

א. לא ה־ס.א. אלא ה־ס.ס. פעל לגירוש יהודי יוון ויוגוסלביה.

ב. ואלדהיים לא פעל גם ב־ס.א.

ג. שקספיר חי באנגליה.

ד. לא ברור אם קצין ה־ס.ס. להר, אליו היה מסופח ואלדהיים, היה מעורב בגירוש היהודים.

ה. ואלדהיים לא ידע כלל שהיה חבר ב־ס.א.

ובכן, מותר לפרופ' באואר לומר את כל הדברים הללו לזכותו של ואלדהיים. יתכן שיש בידיו מחקרים המוכיחים זאת. מכל מקום, טיעוניו של פרופ' באואר זהים כשתי טיפות מים לאלה שמשמיע ואלדהיים בימים אלה בווינה.

מאמר המערכת לא עסק במחקר משלו, ולא ב"תגליות היסטוריות" כסגנונו השנון של באואר, אלא הסתמך על פרסומים של הקונגרס היהודי העולמי. קורט ואלדהיים ניסה להכחיש את עובדת שירותו בבלקאנים, שיפץ את הביוגראפיה שלו, ורק לאחר פרסום מסמכים המוכיחים זאת, "נזכר" כי אכן שירת ביוגוסלביה וביוון, אך לא שמע כלל על גירוש היהודים. פרופ' באואר עדיין אינו בטוח אם לוואלדהיים עבר נאצי. אך המסמכים שפורסמו עומדים בסתירה לספיקותיו של פרופ' באואר.

באותה מידה שמותר לפרופ' באואר להתייצב להגנתו של ואלדהיים, אין גם להטיל דופי בעתון התובע לחשוף את עברו, במיוחד כשיש חשד כי מי שכיהן כמזכ"ל האו"ם, ומתמודד עתה על משרת הנשיא בארצו, היה מעורב "כלשהו" בעניין הנוגע גם לנו. חבל שפרופ' באואר לא השתמש בחוש ההומור ונטפל לפיסקה במאמר המערכת בה נאמר (בקשר עם טענתו של ואלדהיים כי שימש כ"מתרגם בלבד"), כי "לא עסק שם בתרגום יצירותיו של שייקספיר או גתה". פרופ' באואר מסביר לנו במלוא הרצינות: "תמיד חשבתי ששייקספיר חי באנגליה. אך לכם כנראה יש מקורות מוסמכים המכחישים זאת". היכן כתבנו ששייקספיר לא חי באנגליה — האם ביוון אי־אפשר לתרגם אותו?

ואם נכתוב שאברהם שלונסקי תרגם את שייקספיר בישראל, שוב נחטא לאמת שהרי שייקספיר חי באנגליה. אך בעניין שייקספיר אנו מוכנים בהחלט להתפשר עם כותב המכתב. לא כן בעניין עברו המפוקפק של ד"ר קורט ואלדהיים.

מדיניות וחברה

לפרק את „ועדת נבנצאל"

מאת מוטי בסוק

משכורת ממוצעת, נטו, של ח"כ בחודש האחרון היתה כ־800 דולר. עם התוספות השונות הגיעה ל־1000 דולר. יש הסבורים שזו משכורת הוגנת. אחרים טוענים כי לנבחרי ציבור מגיעה משכורת גבוהה יותר.

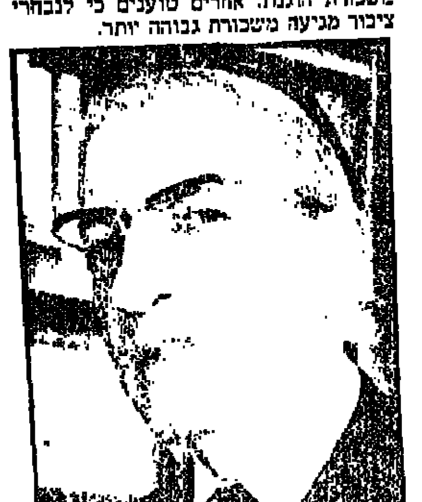
ד"ר יצחק נבנצאל. פנסיה צמודה

כדי להכריע בין העמדות השונות אחת ולתמיד החליטה הכנסת להקים ועדה ציבורית בראשות מי שהיה מבקר המדינה הד"ר יצחק נבנצאל. בשבוע שעבר דלפה ידיעה כי הוועדה מתכוונת להמליץ על הגדלת שכר הח"כים. מבלי להיכנס לעובי הסוגיה אני סבור כי יש לפזר את הוועדה מייד, לפני שהוועדה תפרסם את מסקנותיה.

כל כך למה?

ארבעה מבין חמשת חברי הוועדה נהנים מפנסיה של ח"כ, או צמודה לזו של ח"כ. כלומר, הד"ר נבנצאל, צבי טרלו, יעקב ניצן ויצחק ברמן, התבקשו לקבוע גם את הפנסיה שלהם להרבה מאוד שנים.

לדעתי, זו שערוריה.

האם מבקר המדינה היה מסכים כי המורים — הם ולא מישהו אחר — יקבעו את גובה שכרם? האם שופט בבית־דין לעבודה היה מסכים כי האחיות תקבענה את משכורתן?

ד"ר יצחק נבנצאל, שהיה מבקר המדינה מקבל פנסיה הצמודה לזו של שר, ומשכורתו של שר נקבעת עפ"י שכרו של ח"כ. הפנסיה של צבי טרלו, שהיה מנכ"ל משרד המשפטים, זהה לשל סגן שר אשר שווה לקיצבת ח"כ. יעקב ניצן, נציב שרות המדינה לשעבר, מקבל גם הוא קיצבה של סגן־שר. יצחק ברמן, החבר הרביעי בוועדה היה יו"ר הכנסת ושר האנרגיה. היחיד שיכול להחשב כניטרלי בוועדה הנ"ל הוא ג. סבאג מחברת או.אר.אס.

אין ספק, לכנסת היה אינטרס כי בוועדה שתקבע את שכר הח"כים יהיו מי שבעצמם מקבלים שכר ח"כים. לכן ביקש מיכה רייסר, מר"ד נבנצאל לשמש כיו"ר הוועד. ולכן כנראה, הסכים נבנצאל בניגוד לכל אתיקה ציבורית, לשמש בתפקיד.

דרך אגב, גם היועץ לוועדה יעקב בכור, לשעבר מנכ"ל משרד מבקר המדינה, נהנה מפנסיה של סגן־שר.

● מונרכיה בכנסת

ביום ראשון בשבוע שעבר, כשבחרות החלה מלחמת גוג ומגוג, ישבו באגודת ישראל, כל המי ומי והחליטו בשקט על הסדר היחסים הפנימיים באגודה.

„כל הסיעות", נאמר בהסכם, „מכירים ומודעים בעובדת קיומן של כל הסיעות כשלמות אגודאית. עד אשר יווצר, בעזרת ה', מצב שנוכל בהסכמת כולם, לשנות את קיומן של סיעות נפרדות, עד אז מתחייבים שכל סיעה תכבד את השניה ולא תתערב בענייניה הפנימיים. כל סיעה תהיה סוברנית ועצמאית לקבוע נציגיה לכל הגופים והמוסדות הפנימיים והחיצוניים".

להחלטות „ועדת השלום". כך כונתה הישיבה ביום ראשון ע"י ראשי אגו"י, יש חשיבות היסטורית לעתיד תנועה זו. מחד היא הביאה לסיום מלחמה ארוכת שנים בין חסידי גור (ח"כ אברהם שפירא), ויז'ניץ (ח"כ לשעבר שמואל הלפרט), הרב ש"ך (ח"כ לשעבר שלמה לורנץ) וח"כ מנחם פורוש. אולם, לטווח הארוך, היא עשויה להביא לניוונה של התנועה.

ביום ראשון בשבוע שעבר הוחלט למעשה כי אגו"י, היא קונפדרציה של ארבע מרכיבים. לגופים חדשים, כמו חסידי בעלז, אין מקום בה. יתר־על־כן, ההחלטה קובעת כי כל אחד מארבעת המרכיבים סוברני ולסיעות האחרונות אין כל זכות להתערב בענייניו.

בכך, הקיץ הקץ, במיתת נשיקה, ל„מועצת גדולי התורה", שמעתה אין לה כל סמכות לכפות את החלטותיה על אגו"י כמפלגה. לכל סיעה יש רב משלה, והוא ורק הוא מוסמך להכתיב לה פסק־הלכה. זהו שינוי מרחיק לכת באופיה של אגו"י. יתכן, כי הדבר יביא לחיזוק מעמדה של מועצת „חכמי התורה" של ש"ס ברחוב החרדי.

החלטת „ועדת השלום" קבעה למעשה את נוסחת אגו"י בבחירות לכנסות הבאות. בראש הרשימה יעמוד נציג „הרשימה המרכזית" (חסידי גור), אחריו ראש „שלומי אמונים", „ציות והגשמה" ו„הסיעה המאוחדת". היום מדובר בשפירא, פרוש, לורנץ והלפרט.

ההישג הגדול הוא של מנחם פרוש. „שלומי אמונים" היא סיעה משפחתית. משמעות „ועדת השלום" היא הבטחת מקום בכנסת לצאצאי הח"כ לקדנציות רבות. כשם שהכניס את בנו מאיר למועצת עיריית ירושלים, אחרי אביו והוא עצמו, יעביר הח"כ הקשיש בעתיד את הכיסא לבנו גם בכנסת. מונרכיה בדמוקרטיה הישראלית.

● פגיעה בבטחון המדינה

מתי פלד, האלוף (מיל) של הרשימה המתקדמת, ממשיך להתעניין בצה"ל. „בכמה מסתכמות ההוצאות על אבטחת הקבע שמקיים צה"ל ב„בית הדסה" בחברון?" שאל לאחרונה את מי שהיה עמיתו למטה הכללי. יצחק רבין.

בשבוע שעבר השיב שר הבטחון את התשובה: „נושא אבטחה צה"לית על מיתקן כלשהו הוא חסוי. התשובה בנידון עלולה, לדעתי, לפגוע בענייני הביטחון של המדינה. אי לכך הנני משתמש בסעיף 42 של תקנון הכנסת ומסרב להשיב על שאלתך".

פעם, בתחילת שנות השבעים, אמר רבין כי תמורת הסכם שלום יהיה מוכן להחזיר גם את גוש־עציון. מאז זרמו מים רבים במשרד הביטחון. היום, כאשר לבית הדסה מוזרמים עוד ועוד מתנחלים ותקציבים הפך הבניין עבור רבין למיתקן ביטחוני שפרסום פרט כלשהו עליו הוא בבחינת פגיעה בביטחון המדינה.

אנשים משתנים.

● בדיחות רפול

רפאל איתן, רמטכ"ל לשעבר, הוא ח"כ אפור ומאכזב. מאידך מפתיע רפול לעיתים מזומנות את עמיתיו הח"כים בחוש הומור מיוחד במינו.

ביומו הראשון בכנסת המתין רפול למעלית המפורסמת. הדלת נפתחה, והרמטכ"ל לשעבר שמח לפגוש פנים אל פנים אדם מוכר.

אתה תופיק טובי, שאל ח"כ התחיה.

טובי, תמיד מנומס, הנהן בראשו.

הוציא רפול את היד מכיסו, היקנה לה צורת אקדח. היפנה אותה אל טובי וקרא: „טו. טו".

וסיפור אחר. כאחד הימים ניגש יצחק ארצי אל רפול כדי להציג את עצמו. „שנינו ח"כים חדשים, שמי יצחק ארצי". „אז תשיר", השיב רפול לקונית.

ביום שני השבוע אכל רפול צהריים עם העוזרת הפרלמנטרית שלו.

„למה את לא גומרת?". התעניין

„אני לא רעבה".

„תאכלי תאכלי", לחץ רפול.

„אני משאירה חלק מהארוחה לכלבים". השיבה. „לכלבים בת"א יש עכשיו ועידה", סיים הרמטכ"ל לשעבר את השיחה.

● כנסת מזולזלת

בימי ועידת חירות היתה למערך בכנסת הזדמנות היסטורית והוא החמיץ אותה. בהעדרם של כל ח"כי חירות מכל שלושת ימי הדיונים במליאה ובוועדות, יכלו שמעון פרס, יצחק רבין וישראל קיסר להעביר בכנסת את כל מצע המערך.

למה הם לא ניצלו את ההזדמנות?

משום שבעוד פחות מחודש תפתח ב„בנייני האומה" בירושלים הוועידה הרביעית של מפלגת העבודה. גם ועידה זו תיערך בימים בהם הכנסת יושבת ומחליטה.

כלומר, גם הפעם הגיעו הליכוד והמערך, באמצעות „שמור לי ואשמור לך" להסכם אנטי־דמוקרטי ואנטי־ציבורי. חברי הכנסת מקבלים משכורת כדי שיעבדו בכנסת. יש להם לפחות ארבעה חודשי חופש בשנה, יותר מאשר לכל עובד אחר בחברה הישראלית. ההגיון הדמוקרטי אומר כי את הוועידות יש לקיים בזמן הפגרה.

עבודת הכנסת הושבתה והיא תושבת שוב בעוד פחות מחודש.

איפה זעקת היו"ר?

בעריכת צבי טימור

179 מיליון דולר — מחזור מפעלי תכן ב־1985

מחזור מפעלי תכן ב־1985 הסתכם ב־179 מיליון דולר, לעומת 157 מיליון דולר בשנת 1984, גידול של 14 אחוז — מסר יעקב סלק מהנהלת מפעלי תכן בע"מ, באסיפה השנתית המשותפת ל„מפעלי תכן" ול„קיבוצי השומר הצעיר" שהתקיימה אתמול בקיבוץ העוגן.

הוא הזכיר ברו"ח על פעולות „תכן" את הטלטלה הקשה שעברה על התנועה הקיבוצית במחצית הראשונה של 1985, בפרשות „אשת כספים" וארגונים פיננסיים אחרים של התנועות הקיבוציות. פרשות אלה פגעו בפעולות „מפעלי תכן", שמטרתה להמשיך להוות משענת יעילה למתן שירותים למפעלים בתחומי הביטוח, האשראי והייצוא. סלק ציין, כי מפעלי הקבה"א היוו בשנת 1985 85.3 אחוז ממחזור מפעלי תכן. המפעלים האזוריים 5.9 אחוז והיתר קיבוצים מהתק"ם. עוד ציין, כי עם הפעלת התכנית הכלכלית, ביולי 1985, חוסלו המקורות הדולריים. שיעורי הריבית השקלית הגיעו ל־30 אחוז בחודש, והריבית לאשראי הצמוד היתה בשיעור 20 אחוז, כלומר — שיעורי ריבית ריאלית שהם מעבר ליכולת המשקים. לדבריו, „מפעלי תכן" המשיכו באשראי ספקים בין 180 ל־360 יום ובאשראי שוטף של 80 יום. האשראי השוטף הצמוד לדולר היה בהיקף כולל של 45 מיליון דולר. באוקטובר 1985 עברה המערכת לאשראי שוטף שקלי, כן היווה האשראי הדולרי 20 אחוז, סלק אמר, כי סל האשראי של „תכן" היה זול מכל מימון אחר.

יצחק רובינשטיין (נגרו) רכז „קיבוצי השומר הצעיר" מסר, כי מקיבוצים צמצמו את רכישותיהם באמצעות הארגון בשיעור 25 אחוז. הוא ציין, כי ירידה זו מבטאת לדבריו את הקשיים הכלכליים בהם נתונים הקיבוצים, והיא לא הושגה בקלות. קשה לקיבוצים לשנות הרגלי חיים. לשם כך היה צורך בשיתוף פעולה בין המחלקה לכלכלה, הארגון ומוסדות המשק בכל קיבוץ. לדבריו, נעשתה עבודה טובה באסיפות החברים בהן הוסבר המצב הכלכלי והצורך בבדיקה מחודשת של ההשקעות בתחום הייצור, הצריכה ורמת החיים. מהסיכומים עולה, שהירידה הגדולה ביותר היתה בנסיעות לחו"ל — 62 אחוז פחות מאשר ב־1984. רכישות מזגני אוויר ירדו בכ־48 אחוז, הירידה ברכישת מכוניות היתה בשיעור 40 אחוז, חימום — ירידה של 44 אחוז וריהוט — ירידה ב־36 אחוז.

רובינשיין מסר, ש„קיבוצי" מנהלים מו"מ עם ספקים להרחבת ימי האשראי. הפעולה נעשית בשיתוף פעולה עם קיבוצי התק"ם. נמשכים הכנסים האזוריים, כדי „להחזיק את היד על הדופק" בקיבוצים, להמשך המדיניות הכלכלית המשותפת של קיבוצי הקבה"א.

רפי בן שלום, רכז „תכן יצוא", מסר כי היצוא של מפעלי התעשייה בקבה"א בשנת 1985 הסתכם בכ־107 מיליון דולר, לעומת כ־94 מיליון דולר ב־1984. גידול של 13.7 אחוז, כדלקמן: באמצעות מפעלי [illegible] 42.512 מיליון דולר. „כור" [illegible] מיליון דולר. חברות יצוא כענף [illegible] כ־11 מיליון דולר וכ־13 [illegible] באמצעות חברות יצוא שונות.

שינוי שיטת מימון השקעות

החל ב־1 באפריל יהיה [illegible] המימון להשקעות — מסר [illegible] סמנכ"ל משרד התעשייה והמס[illegible] באסיפה על התכנית הכלכלית [illegible] מפעל שנרכז ההשקעות [illegible] מאושר, יקבל מענק אחד לפי [illegible] ההשקעות, בהתאם לאיזור בו הוא [illegible] יקבל כל מפעל מאושר מענק [illegible] האיזור. שנועד לתת את [illegible] בהלוואות הפיתוח. השינוי [illegible] הוא שכל מפעל מאושר יוכל [illegible] ענפי 30 אחוז מקרן ההשקעה [illegible] פיתוח. הוא הדגיש, כי זמינות [illegible] בהחלטת הממשלה, שאישרה [illegible] והפנסיה להשקיע 4 אחוזים [illegible] במקום רכישת אגרות־חוב [illegible] שהיה נהוג עד כה. שינוי זה [illegible] מקור נוסף להלוואות [illegible] הוסיף, כי המפעלים יוכלו [illegible] על המענקים וקבלת הטבות [illegible] המענקים וההלוואות שיונהגו [illegible] באפריל ש.ז.

חיים מ[illegible]

מבזקים כלכליים

● צוות מומחי התעשייה [illegible] סלסטריגבת הוזמנו באחרונה [illegible] לסייע לחקלאים המקומיים [illegible] פרחים ליצוא. כבר בעונת הגידול [illegible] שיווקה אקוודור פרחים לארה"ב [illegible] מיליון דולר. גבריאל מגדלסון, [illegible] להשקייה במחלקת הצלחה יצוא של [illegible] מסר כי בעקבות הצלחת יצוא [illegible] מאקוודור לארה"ב פנו אל המפעל [illegible] גבת מדינות נוספות בדרום־אמריקה [illegible] אלה מתקיים מו"מ להרחבת [illegible].

● בנגריית הקיבוץ הציב [illegible] מחלקת הבניה הותקנה באחרונה [illegible] יבולי מתוצרת צילסקי. חברה [illegible] מהמובילות בעולם בתחומה. המכונה [illegible] מיועדת לתעשיית דלתות, חלונות [illegible] לחיתוך בזווית ולכירסום החלונות [illegible] המכונה תשמש את נגריית הקבוץ [illegible] לייצור מהיר של כמויות קטנות [illegible] לפי דרישת המזמין.

● בנק ערבי־ישראלי, חברה־בת של בנק לאומי לישראל, פירסם מאזן שנתי [illegible] לשנת 1985. ממנו עולה כי הרווח [illegible] המותאם עלה פי 5 לעומת אשתקד [illegible] לסך 2.8 מיליון ש"ח (1.9 מיליון [illegible] תשואה נטו של 72% על ההון. ב־1984 [illegible] הרווח הנקי 474 אלף ש"ח (1001 אלף [illegible] האמצעים ההוניים הסתכמו בסך 6.7 [illegible] ש"ח לעומת 3.9 אשתקד.

● שרי התחבורה והאוצר [illegible] תקנה המאשרת העלאת מחירי [illegible] הניתנים ע"י מוסכים מורשים לציבור [illegible] ב־15%, החל ב־11.3.86. על בעלי [illegible] המורשים להציב מודעה גדולה [illegible] הציבור עם פירוט המחירים [illegible] הכוללים מס ערך מוסף.

לפי התעריפים החדשים, תעלה [illegible] שנתית של רכב פרטי, אופנוע [illegible] טרקטור, רכב עבודה או רכב מסחרי [illegible] הכולל המותר עד 8000 ק"ג — 4.10 [illegible] בדיקה חוזרת — 2.30 ש"ח. [illegible] בדיקה שנתית — 4.30 ש"ח. בדיקה [illegible] של רכב מסחרי שמשקלו מעל 8000 [illegible] ואוטובוס — 6.60 ש"ח ובדיקה חוזרת — 3.30 ש"ח.

מגדלי הכותנה:

דרוש סיוע ביניים בסך 42 מיליון דולר

42 מיליון דולר כפיצוי על ההפסד התפעולי בשנת 1985/86, תוך התחייבות להתייעלות נוספת בשיעור 10 אחוזים בתוך חמש שנים — דרישה זו העלו נציגי המטה להצלת ענף הכותנה לפני ועדת המשנה לענייני חקלאות של ועדת הכספים בראשות ח"כ יגאל כהן.

בפגישה הוסבר לחברי הוועדה, כי להערכת המגדלים המשבר בענף הוא זמני, שכן בשוק הכותנה העולמי יש תנודות, ולפי תחזיות של גורמים בינלאומיים צפויה התאוששות לאחר ירידות המחירים בשלוש השנים האחרונות. הדוברים הדגישו, כי ענף הכותנה הפך לגדול ביותר במשק החקלאי — היקף שטחי הכותנה בשנת 1985 היו 655 אלף דונם, שהם 65 אחוז משטחי השלחין, ובטווח הנראה לעין אין אלטרנטיבה לכותנה, בה הושקעו כמיליארד דולר.

חברי ועדת המישנה לחקלאות הבטיחו לנציגי המטה להצלת הכותנה לתמוך בדרישותיהם, כאשר ידונו בהם במליאת ועדת הכספים, שכן בעשר השנים האחרונות הסתכם יצוא הכותנה במיליארד דולר. בפגישה צויין, כי על מנת לא לאבד את השווקים בחו"ל יש צורך בתמיכה שמבקשים מגדלי הכותנה.

חיים מרגלית

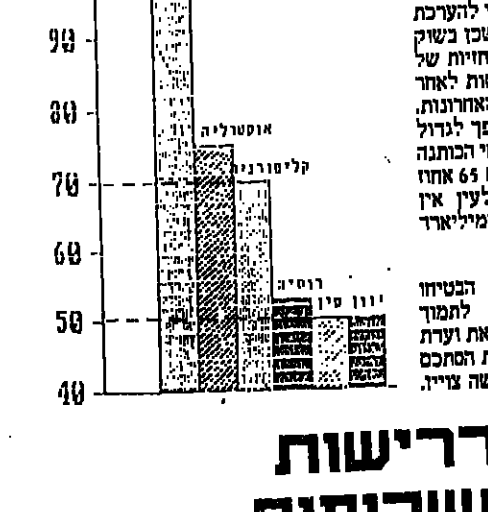

הוחמרו הדרישות בפרסום תשקיפים

הרשות לניירות ערך תחייב חברות המפרסמות תשקיף לכלול ברו"ח רווח־הפסד המובא בתשקיף, גם נתונים מקבילים משלושת הדו"חות שקדמו לדו"ח רווח־הפסד האחרון.

על־פי גילוי דעת מס. 36 של לשכת רואי החשבון, חייבים מפרסמי הדו"ח לתאם גם נתונים לשתי השנים האחרונות על־פי השינויים בכוח הקנייה של השקל.

הרשות לניירות ערך, לעומת זאת, החליטה כי חברות המפרסמות תשקיף יחוייבו לכלול נתונים ל־4 שנים: לגבי השנתיים הראשונות יוכלו החברות להסתפק בהצגת נתונים נומינאליים בלבד, ואילו לגבי השנתיים האחרונות יידרשו לכלול דו"חות מתואמים, כנדרש עפ"י גילוי דעת מס' 36.

חברות שיכללו בתשקיף גם דו"ח רווח־והפסד חצי־שנתי מתואם יידרשו לתאם גם את הדו"ח לתקופה המקבילה בחצי השנה הקודמת.

א.ש.

ב„פלאזה" מוותרים על הטיפ

עובדי מלון „פלאזה" בתל־אביב חזרו לעבודה תקינה לאחר שהושגה הסכמה [illegible] שינוי שיטת השכר מיטה משולבת (בסיס + דמי שירות) לשיטת „שכר קבוצה". „פלאזה" הוא המלון הראשון בן חמישה כוכבים בתל־אביב שהעובדים בו החליטו פה־אחד לעבור לשיטה המקובלת ביתר ענפי המשק. הסיבה — תנודות קשות בשכר עקב הירידה התלויה במספר התיירים.

על כלכלנים ופוליטיקה

לא האוראקל מדלפי

מאת יוסי זעירא

שנים רבות הצטיירו הכלכלנים כקבוצה ציבורית מיוחדת במינה במפה הציבורית בישראל – מקצועית, נטולת אינטרסים צרים, חסרת נטייה פוליטית. [illegible] המייצגת תמיד את האינטרס הציבורי הכללי ביותר ולא זה של [illegible] כלשהו. דימוי זה, הן בעיני עצמם [illegible] בעיני כלל החברה. נסדק מעט בשנים האחרונות, כאשר גברו הבעיות הכלכליות בישראל. תרמו לכך שתי [illegible] עיקריות: האחת, ריבוי חילוקי הדעות בין הכלכלנים האקדמאים. בעיקר בבעיית בלימת האינפלציה. הן בימי [illegible] והן סביב התוכנית הכלכלית [illegible] והתוספה השניה היא ביקורת [illegible] על הכלכלנים האקדמאים. [illegible] נוטים לתמוך בכל ויכוח חברתי [illegible] הכלכלי בישראל בצד הימני־שמרני. [illegible] מסוג זה נשמעת מפי מנהיגי [illegible] בעיתונים כ„חדשות" ו„על [illegible]" ומפי דוברים נוספים.

[illegible] ואומר, כי תהליך התערערות [illegible] הא־פוליטי של הכלכלנים הוא בעיני [illegible] חיובי. הוא מאפשר יתר־מעורבות של [illegible] בדיון הכלכלי־חברתי. שכן סוף [illegible] הכלכלן כמעין ה„אוראקל מדלפי" [illegible] – איש מקצוע, בעל ידע והבנה [illegible] אך שעיסוקו בתחום מורכב ורב [illegible] ולכן ניתן להתווכח עימו, ואף לא [illegible] לדבריו. גם אם נראה שבטווח הקצר [illegible] נזק מדימוי של מקצוע הכלכלה, הרי [illegible] יביא הדבר לנקיאות והבנה [illegible] של הציבור בתחום זה ומכך יוצאים [illegible] נשכרים.

[illegible] העיקרי הנטוש בין כלכלנים [illegible] על המדיניות הנכונה לבלימת [illegible] קשור לחילוקי הדעות המרכזיים [illegible] כלכלנים בעולם כולו. שתי אסכולות [illegible] קיימות ביחס לשאלת תיפקודו [illegible] של המשק המודרני. [illegible] קיינסית. על שם הכלכלן [illegible] (ג'ון מיינרד קיינס), והשניה קרויה [illegible] או מוניטאריסטית. המחלוקת [illegible] סוגיות רבות, אך ניתן לסכמה [illegible] הגישה הקיינסית, מתקשה מנגנון [illegible] להביא את המשק לשיווי [illegible] ובכלל זה לתעסוקה מלאה. קושי זה [illegible] שמנגנון התאמות המחירים והשכר [illegible] והשכר אינו יורד במהירות [illegible] כדי להחזיר את המשק בהקדם [illegible] מלאה. כן טוענים בעלי גישה זו, כי [illegible] נטייה מתמדת לזעזועים [illegible] בקשרי הגומלין שבין שוק ההון [illegible] למוצרי השקעה. שילוב זה של [illegible] זעזועים חוזרים ונשנים ומחזורי [illegible] ומנגנון איטי מדי של חזרה [illegible] מאיזון. גורמים לכך שהמשק [illegible] תקופות ארוכות במצב של אבטלה. [illegible] לתקלה זו, אליבא דבעלי הגישה [illegible] היא במעורבות ממשלתית כלכלית [illegible] שמטרתה שמירה על תעסוקה [illegible] אף רדיקאלים בין בעלי גישה זו, [illegible] לאיזור דלעיל הצדקה להמרת [illegible] הקפיטליסטית בסדר חברתי חדש – [illegible] סוציאליסטי.

[illegible] הקלאסית, לעומת זאת, רואה באור [illegible] הן את יכולת מנגנון השוק [illegible] והן את מקורם של הזעזועים [illegible] על־פי גישה זו, מנגנון המחירים [illegible] מהיר לפדי ולכן מגיע השוק החופשי [illegible] לשיווי משקל מלא בכל השווקים, [illegible] בשוק העבודה, כלומר לתעסוקה [illegible] בצד שני גורסת גישה זו, כי מקור [illegible] והזעזועים הכלכליים הוא [illegible] ממשלתית לא עקבית בכלכלה. [illegible] הפועלת בדרך כלל שלא כפי [illegible] ולכן מזיקה יותר משמסייעת. לכן [illegible] התערבות זו והגבלתה בכללים חמורים [illegible] יבטיחו יתר־יציבות כלכלית, יבטיחו [illegible] המשק בשיווי משקל מלא, [illegible] בתעסוקה מלאה.

בין סוציאל־דמוקרטיה לשמרנות

ברור כי לחילוקי הדעות בין שתי גישות [illegible] אף כי הם נסבים על נושאים כלכליים [illegible] – גמישות מחירים ושכר, השפעת [illegible] מדיניות כלכלית וכו' – יש משמעויות [illegible] מובהקות. אין פלא איפוא, שברוב [illegible] העולם קרובים בעלי הגישה [illegible] להשקפת העולם הסוציאל־[illegible] או הליברלית (הדמוקרטים [illegible] בעוד בעלי הגישה הכלכלית [illegible] קרובים יותר להשקפת העולם [illegible] (הרפובליקנים בארה"ב, [illegible] בבריטניה וכו'). [illegible] הוא, כי גם בארץ קשור הוויכוח [illegible] למחלוקת הכלל־עולמית. אך אצלנו יש פחות מודעות למשמעויות הפוליטיות של ויכוח זה. נתבונן, לדוגמה, בחילוקי הדעות שעוררה התכנית הכלכלית של יולי 1985. מוסכם על כל הכלכלנים בישראל, כי אין אפשרות לעצור את האינפלציה מבלי לצמצם את הגרעון בתקציב הממשלה, שכן גרעון זה מהווה מקור להרחבה בלתי פוסקת של כמות הכסף וזו אינה יכולה לדור בצוותא עם יציבות מחירים. נקודת המחלוקת המרכזית היא בשאלה האם הגרעון התקציבי הוא המאפיין היחיד של האינפלציה הישראלית, או שיש באינפלציה זו גם יסוד אינרציאלי חזק, שמקורו בדריפה של מחירים ושכר אלה אחר אלה בספירלה אינפלציונית תלולה. יוזמי התכנית הכלכלית, שגרסו כי אינרציה כזאת אכן קיימת, ליוו איפוא את קיצוץ התקציב גם בהקפאה כוללת של השכר, המחירים ושער החליפין. הקפאה זו נועדה לבטל את השפעת האינרציה, שכן בלעדיה היה צורך ליצור אבטלה עמוקה במשק כדי לבלום את האינרציה – כדי להרתיע יצרנים מלהעלות מחירים ולהרתיע שכירים מלדרוש עליות שכר. ההקפאה איפשרה לפיכך בלימת האינרציה האינפלציונית, בלי לשלם באבטלה כבדה וממושכת.

התכנית הכלכלית תאמה בקווים כלליים את עיקרי ההשקפה הקיינסית. אך זכתה בביקורת חריפה מצד בעלי הגישה הקלאסית בקהילייה האקדמית־כלכלית בישראל, בעיקר מצד קבוצת כלכלנים באוניברסיטת תל־אביב. הקפאת המחירים, השכר ושער החליפין לתקופה ארוכה נראתה בעיניהם נוגדת את יעילות המשק, אותה ניתן להשיג באופן הטוב ביותר דרך מנגנון השוק, באמצעות פעולה חופשית של המחירים. מצד שני טענה קבוצה זו, כי ריסון תקציבי וכספי (מוניטארי) משמעותי די בו כדי להוריד את שיעור האינפלציה במהירות, וללא אבטלה ניכרת וממושכת. הערכה זו נסמכה הן על הטענה כי אין אינרציה של ממש לאינפלציה, והן על האמון במהירות בה מחזיר מנגנון השוק את המשק לתעסוקה מלאה.

ניתן לתמצת את חילוקי הדעות בין תומכי התכנית למתנגדיה כך: בעוד התומכים טענו כי מחיר האבטלה של בלימה ללא הקפאה הוא כבד וממושך, ואובדן היעילות בשל פיקוח זמני על המחירים אינו רב, גרסו המתנגדים כי תכנית בלימה רצינית ואמינה מאפשרת את עצירת האינפלציה ללא הקפאתה וללא אבטלה רבה, בעוד שהפסד היעילות עקב הקפאת המחירים הוא ניכר (במיוחד בתחום מאזן התשלומים). למרבה הצער יש לציין, כי שני הצדדים בוויכוח לא השכילו להביא אומדנים כמותיים להפסדים הצפויים בגלל האבטלה וההקפאה. יתכן שהסיבה לכך היא הקשיים המושגיים הרבים הקשורים לסוג זה של חישובים של רווחה והפסד ציבורי. חבל גם, כי המשמעויות הפוליטיות של ויכוח זה לא הובהרו דיין לציבור – לא בדרך הדבקת תווית כמובן, אלא דרך העשרת הדיון הכלכלי בתכנית על־ידי הוספת מימד רעיוני־פוליטי לוויכוח.

מאבק סמוי על חלוקת ההכנסות

התכנית הכלכלית זכתה לא רק בביקורת מצד אסכולת הכלכלה הקלאסית אלא גם מכיוון אחר, „שמאלי", בשל השפעתה על חלוקת ההכנסה במשק. אם נשוב ונעיין באינרציה האינפלציונית הנובעת מספירלת המחירים והשכר במשק, קשה שלא לזהות בה מעין מאבק סמוי על חלוקת ההכנסה במשק. זהו תהליך בו אין הסכמה על חלוקת העוגה הלאומית וכל צד מנסה לנגוס ולהגדיל את נתחו. השכירים משיגים מדי פעם עליות שכר המשפרות את מצבם באופן זמני, אך עד מהרה עולים המחירים, ההכנסה הריאלית של השכירים יורדת, עולה חלקם של בעלי הרווח, וחוזר חלילה. במקביל מנסה גם הממשלה לנגוס בעוגה הלאומית ולהגדיל את הכנסותיה על־ידי הדפסת כסף. ראייה זו של האינפלציה כמאבק על חלוקת ההכנסה הלאומית מובילה למסקנה, כי בלימת האינפלציה אפשרית רק אם מגיעים להסכמה בין שלושת הסקטורים העיקריים – שכירים, מעסיקים וממשלה – על חלוקה־מחדש של העוגה הלאומית, בה כל צד מסכים על נתח מסויים ומתחייב שלא לנגוס מנתחי האחרים (על־ידי העלאת מחירים, תביעת שכר או הדפסת כסף).

עיסקת החבילה א' תאמה איפוא פתרון מסוג זה, מלבד חלקה של הממשלה. שלא התחייבה לנתח מוגדר, דבר שאכן הוביל לפיצוצה של העיסקה. בתכנית הכלכלית, לעומת זאת, הוגדר היטב הנתח של כל אחד מהסקטורים במשק ולכן היא פעלה היטב. אך בתכנית הכלכלית לא היתה כל הסכמה חברתית – זו היתה חלוקה מוכתבת של העוגה הלאומית, מוכתבת וכפויה על־ידי הממשלה. זו אף היתה חלוקה המוטה לרעת השכר ולטובת המעסיקים. זהו עיקרה של הביקורת מ„שמאל" על התוכנית. ביקורת המסכימה עם הצורך בהקפאת מחירים ושכר ועם קיצוץ הגרעון, אך המתנגדת לכפיה ולחד־צדדיות של חלוקת ההכנסות החדשה, ולסדרי העדיפויות לפיהם קוצץ הגרעון בתקציב (קיצוץ גדול יותר בבטחון וקטן יותר בשירותי הרווחה).

אך האם יהיה זה נכון להפנות ביקורת זו אל הכלכלנים שהיו קשורים להכנת התכנית הכלכלית? אלה תרמו בעיקר לקביעת העיקרון של הצורך בטיפול מקביל בגרעון הממשלתי ובהקפאה כוללת במשק. הצורה בה בוצעו שני צעדים אלה היא ביסודה תוצאה של יחסי הכוחות הכלכליים־פוליטיים בממשלה ובחברה הישראלית. הסתדרות חזקה ועצמאית יותר היתה משיגה לציבור השכירים נתח גדול יותר של העוגה הלאומית. ממשלה בה יש יותר כוח לתומכי הרווחה החברתית היתה פוגעת פחות בשירותים אלה. לייחס תוצאות פוליטיות אלו לכלכלנים המקצועיים, פירושו לייחס להם כוח והשפעה הרבה מעבר למציאות. לכל היותר ניתן לבקרם על שתמכו פומבית, וללא הסתייגות, בתכנית שאינם שלמים פוליטית עם כל מרכיביה (אף כי גם על טיעון כזה ניתן להשיב: זה מה שיש. אין תכנית אחרת בסביבה).

מדע בו אין הסכמה

מן האמור לעיל נובע, כי אכן אין אחידות דעים בין הכלכלנים בישראל. ולכן יהיה זה גם נמהר מאד לכרוך את כולם במסגרת השקפת העולם הימנית־שמרנית. יש ביניהם הקרובים לגישה הקלאסית, אך יש גם הקרובים לגישה הקיינסית. החוששים מאבטלה כבדה ומוכנים אף להטלת מגבלות על פעולת השוק החופשי, כדי למנוע אבטלה ונזקיה. כמו בכל מקום בעולם, גם בקרב הכלכלנים הישראלים ישנן גישות כלכליות שונות והשקפות עולם פוליטיות שונות.

כמובן שזה מוביל לשאלה אחרת, ביחס לכלכלנים ולפוליטיקה – איזה מין מדע זו כלכלה, מדע בו אין הסכמה בין גישות שונות ויש בו חפיפה בין התיאוריות השונות לבין השקפות העולם הפוליטיות־חברתיות? התשובה לשאלה זו איננה קלה. שכן היא כרוכה במגבלותיו של מדע הכלכלה כחלק ממדעי החברה בכלל. מקור הקושי הוא בכך, שבניגוד למדעים כמדעי הטבע אין בידינו אפשרות לערוך ניסויים מדעיים בכלכלה בתנאי מעבדה. הניסוי המדעי, המבודד משתנים על מנת לבדוק את הקשר ביניהם, אינו אפשרי כאשר מדובר בחברה האנושית. ולכן הכלכלן נותר ניצב לפני מציאות בה פועלים במקביל אלפי משתנים כלכליים. אנו יכולים לאסוף מידע רב על משתנים אלה, ולנסות ולהסיק ממנו מסקנות. אך אי־היכולת לבודד משתנים באופן מלאכותי מקשה על הסקת מסקנות חד־משמעיות מן הנתונים. קושי זה גורם לכך שפעמים רבות דרות כמה תיאוריות כלכליות בכפיפה אחת זו עם זו, וקשה מאד להכריע ביניהן על־פי מבחן אמפירי. יתכן שבעתיד, עם הצטברות הנתונים והמבחנים האמפיריים, יתאפשר להכריע באיזו מהתיאוריות לבחור. אך כל עוד אין הדבר אפשרי חייבים אנשי המדע לבחור בגישה העדיפה עליהם לניתוח המשק, כשהם נעזרים באינטואיציה שלהם – איזו תיאוריה נראית להם כתואמת יותר את העולם הכלכלי בו אנו חיים, בהנחותיה ובמסקנות הנגזרות ממנה.

אין הסבר מלא, אין תשובות מוחלטות

ברור, שבסוג הכרעה שכזה אין אנו פטורים מנטיות־לב אידיאולוגיות ואיש־איש נושא עימו את ראיית עולמו החברתית־רעיונית. אין בכך כל פסול. כל עוד אנו מודעים לכך היטב, וכל עוד אנו צנועים דיינו כדי להודות ביחסיות של טענותינו המדעיות. לכן העובדה שבתחומים מסויימים אין הסכמה מדעית בכל הסוגיות (ויש בין הכלכלנים, בסופו של דבר, הסכמה רבה בנושאים רבים), אין משמעה שהכלכלה חדלה להיות מדע. היא מדע בעייתי, משום שיש בו קשיים רבים בבדיקת תיאוריות, אישורן או הפרכתן. היא מדע בעייתי, משום שהוא עוסק בתיפקוד הקיומי הבסיסי ביותר של החברה האנושית, ולכן הוא נוגע בעצבים החשופים ביותר של השאלות המסעירות את החברה.

הקושי בהבנתה של המערכת הכלכלית. מערכת מורכבת המשתנה ללא הרף, והקושי בבדיקה אמפירית מכרעת של התיאוריות השונות, גורמים לכך שגם בישראל הכלכלנים עדיין רחוקים עד מאד מהבנה מלאה של המשק ובעיותיו ושל הפתרון לבעיות אלו. עד היום אין עדיין הסבר מלא, שלם ומוסכם, לתהליך האינפלציה בישראל: מדוע היו כה מדרגות יציבות כל־כך ובשנים 74־78, 79־83, מה גרם לקפיצות ממדרגה למדרגה? יש הסברים שונים, חלקיים או מלאים, אך הנושא רחוק מלהיות סגור. עד היום אין הסבר מלא לכשלון הליברליזציה של ארליך בשנת 1977. מדוע גדל יבוא ההון מחו"ל וגדל החוב החיצוני? עד היום אין הסבר מלא לתהפוכות שוק ההון הישראלי.

מותר לכלכלנים שלא תהיה להם עדיין תשובה לכל שאלה. מותר להם גם להתייחס לשאלות טורדות, גם אם אין עליהן תשובה מדעית מלאה. ולענות בינתיים תשובה שיש בה יסוד אינטואיטיבי חזק. אסור רק ליצור את הרושם שתשובותינו מוחלטות, שהן התשובה היחידה. אסור לחזור לתדמית ה„אוראקל מדלפי".

כותב המאמר, יוסי זעירא, בן 36, מרצה בחוג לכלכלה באוניברסיטה בירושלים בתחום המאקרו־כלכלה. סיים את לימודיו בתואר דוקטור באוניברסיטה העברית והשתלם ב־אם.איי.טי ובהארוורד.

טור החדשות

פרסומים על מיסוי הבורסה גרמו הפסקות המסחר

● החלטה נתקבלה רק לאחר שהסתמנה מגמה של גל היצעים

אתמול לא נערך מסחר בבורסה לניירות ערך, לאחר שפורסמו ידיעות שונות בעניין מיסוי על פעילויות בבורסה. פרסומים אלה גרמו אי־בהירות רב בקרב הציבור ואי־שקט בשוק ניירות הערך — מסר מנכ"ל הבורסה. נתן שילה.

בתשובה לפניית הבורסה למשרד האוצר הודיעו ממלא־מקום שר האוצר משה ארנס וסגן שר האוצר עדי אמוראי, כי אין כל החלטה בנושא, וכי האוצר מתנגד לכל הוצאה להטיל מס כלשהו על פעולות בבורסה. הבורסה החליטה, שב־1 בחודש אתמול לא יתקיים מסחר בכל סוגי ניירות הערך. כי כל הפקודות שנמסרו לכל סוגי ניירות ערך עד אתמול בצהריים בטלות. וכי על ציבור המשקיעים לתת פקודות חדשות לקראת המסחר שיחודש היום. תנודות השערים לכל ניירות הערך יהיו כמקובל. הבורסה אישרה לקרנות הנאמנות לדחות אתמול את הפדיונות.

החלטת הבורסה לבטל את המסחר אתמול נתקבלה לאחר שכבר נערך מסחר באגרות־חוב והסתמנה מגמה של גלי היצעים. גם לפי ידיעות מהבנקים גבר החשש כי יתרבו השערים שיירשמו כ„מוכרים בלבד" בשוק המניות. הנהלת הבורסה ביטלה את כל העסקות שכבר נעשו באגרות חוב.

אתמול אחה"צ נמסר מבנקים רבים, כי גברו החששות שגם היום תהיה היסטריה של מכירות מצד לקוחותיהם.

אלחנן הורוביץ

זיכוי מס על הפקדות בקופות גמל

עד הכנסה של 15,700 ש"ח

הבנקים החלו בימים אלה במבצע לעידוד ההצטרפות לקופות הגמל, ערב סיום שנת הכספים בסוף החודש.

כידוע, יכולים המשקיעים בקופות גמל ליהנות מזיכוי וניכוי על הפקדותיהם בקופות גמל. מקסימום ההכנסה המזכה בהטבות קופות הגמל היא 15,710 ש"ח לשנת 1985/6. ההטבות המקסימליות לעצמאי מגיעות לסכום מקסימלי של 1,886 ש"ח. מהון זה, 1,100 ש"ח לקופת הגמל, ו־786 ש"ח לקופת גמל או חברת ביטוח. כך גם לגבי בעל מניות שכיר בחברה משפחתית.

בעל מניות שכיר בחברת מעטים שאינה חברה משפחתית זכאי להטבות מקסימליות של 1,572 ש"ח, מזה 786 שקל בקופת גמל ו־786 שקל בקופת גמל או חברת ביטוח. שכיר רגיל זכאי להטבה מקסימלית של 1572 שקל חדש, בניכוי פעמיים הסך שהורד משכרו על־ידי המעביד עבור הפקדה בקופת הגמל.

אם ההכנסה השנתית נמוכה מ־15,710 ש"ח, הסכומים הדרושים כדי לקבל הטבה מקסימלית כמס יורדים בהתאם.

הסכומים הסופיים להפקדה בקופת גמל ייקבעו לאחר פרסום מדד חודש מארס.

א.ש.

מגמה של פיטורי עובדים בבנקאות

תביעתה של הנהלת הבנק לפיתוח תעשייה בבית אסיה בת"א, לפיטורי 40 מתוך כ־40 עובדים על רקע ארגון מחדש נדחתה על הסף. ציון שמעו, מזכיר חטיבת הבנקים וחברות הביטוח במועצת פועלי תל־אביב־יפו, קרא להנהלה לפתוח במו"מ עם ועדי העובדים, כדי לבדוק את הצורך בצימצומים. ורק אם לא יהיה מנוס — לדאוג לתכנית פרישה מרצון.

יצויין, כי גם בבנק אוצר החייל ובבנק לאומי למשכנתאות היתה מגמה לפטר עובדים, אך ההנהלות נסוגו מכך, לאחר שהובהר להן שמועצת פועלי תל־אביב־יפו תתנגד לצעד זה בכל תוקף.

הסוחרים מאיימים בהתפרצות

התאחדות הסוחרים הכללית פנתה לראש הממשלה שמעון פרס, כדי שיתערב באופן דחוף בנושא העלאת המיסים העירוניים. „בתקופה בה חובה לשמור על הקפאה מוחלטת, כדי להביא ליציבות המשק, אנו רואים בחומרה כי הרשויות המקומיות מעלות את שיעורי המס באורח ריאלי נטו בעשרות אחוזים", כותב יהושע נהרי, יו"ר התאחדות הסוחרים לראש הממשלה.

„ציבור הסוחרים, בעלי מלאכה והמגזר העסקי לא יוכלו להמשיך ולשמור על הקפאת המחירים, כאשר הרשויות המקומיות, שהן עצמאיות לחלוטין, חורגות מן המסגרת עליה החליטה הממשלה. מדי שבוע מתקיימות אסיפות חירום בכל רחבי הארץ בהשתתפות מאות בעלי עסקים, חנויות, בעלי מלאכה ומקצועות חופשיים. באסיפות אלה אנו נתבעים להשבית כליל את המסחר והמלאכה ברחבי הארץ. זעמם של הסוחרים ובעלי המלאכה רב מאד, משום שאין להם כתובת מוסמכת ברשויות המקומיות אליה יוכלו לפנות", כותב יו"ר ההתאחדות.

„אנו מודעים לקשיים הכלכליים של המדינה — כל אחד נתבע לתת את חלקו — ולא יתכן כי הרשויות המקומיות יפעלו באורח עצמאי לחלוטין, וללא כל התחשבות כמתבקש במשק.

„על רקע מצב זה אנו תובעים את התערבותך המיידית לפני שיהיה מאוחר", מסיים נהרי.

איל שגב

העצמאים דורשים תיקרה לדמי הביטוח הלאומי

הגדלת הגבייה של הביטוח הלאומי בשנת המס הקרובה, מ־80 אחוז מההכנסה ל־100 אחוז, תגרום להתמוטטות מאות עסקים — טען השבוע טוביה דניאלי, נציג התאחדות בעלי המלאכה, בישיבת מועצת הביטוח הלאומי.

דניאלי הציע לבטל את תיקרת ההכנסה לצורך התשלום, לנוכח הכוונה להגדיל את התיקרה מפי שלושה לפי ארבעה מהשכר הממוצע במשק, דבר זה יקל במקצת העומס המוטל על עצמאי —

19.3.86

מאת דורית גפן

פרובוקציה או טעם גרוע?

יסלחו לי כל אלה שנולדו בחורן. נזכרתי בבינוי הזה – אחד מאלה שישקעו כבר בתהום הנשיה. אך היו מאד שגורים בשנות החמישים המוקדמות – חורני (מוזנח, זרוק, צ'חצ'ח, פרח'), למראה הופעתה של הזמרת ריטה בקדם־אירוויזיון. בעיתונים הגדירו את ההופעה כפרובוקטיבית, וייחסו לה את כשלונו של השיר להגיע למקום הראשון. נדמה לי שההופעה היתה פשוט גרועה. פרובוקציה, העשוייה באופן מקצועי, יכולה להיות יתרון, בוודאי כאשר לזמרת יש קול טוב ושיר חזק, בהשוואה לרבים מהשירים האחרים. מה גם, שחלק גדול מהביצועים האחרים היו אנמיים מאד. אבל מי שהעמיד על הבמה את השיר של ריטה, והלביש אותה במקטורן הצהוב מעל שמלתה השחורה, גילה בראש וראשונה טעם גרוע מאד. גם המשחק הסקסי־פרובוקטיבי, כביכול, עם אותו מקטורן הגולש על כתפיה היה עלבון לסקס ולפרובוקציה. (ואמנם אתמול כבר סיפרה ריטה, שזו היתה תקלה בצילום ולא ביום מכוון). לכל היותר היה זה חיקוי גרוע ובלתי מוצלח להופעות מן הסוג הפרובוקטיבי המוכרות מעולם הפופ. ולמרות כל ההסתייגות מההופעה, השיר של ריטה היה השיר ה"חזק" ביותר.

על התוכנית כולה קשה למצוא מלים טובות. השירים רובם ככולם היו פשוט לא טובים, משעממים, וללא קורטוב של התלהבות. אווירת השממון היתה ממש מדביקה, ואפילו שני המנחים המקצועיים, רבקה מיכאלי ודניאל פאר, לא הצליחו להרים את הערב הרדום והנבוב הזה.

אשר לשיר הזוכה, בביצועם של מוטי גלעדי ושרי צוריאל, זאת היתה כנראה הבדיחה הפרטית של השופטים, שישבו בשבע נקודות שונות, ואולי היתה זו דרכם המקורית למחות על התחרות כולה. אחרת באמת אי־אפשר להסביר את החלטתם המצחיקה. אך מי יודע, אולי גם לשופטי האירוויזיון בנורבגיה יהיה חוש הומור מוזר מן הסוג הזה – והשיר ימשיך לנצח.

ריטה בנשיקת תנחומים אחרי התבוסה. המקטורן הכשיל! (צילם בעז לניר)

הספורט יענה על הכל

ביום שני השתבש לוח השידורים בטלוויזיה. במקום "תהילה" ראינו את "קרובים קרובים", שהוקדמו משעה תשע ושלושים לשעה שמונה בערב.

בשמונה וחצי נכנסנו הישר להיכל הספורט ביד־אליהו, למשחק הכדורסל בין מכבי תל־אביב והפועל תל־אביב. הטלוויזיה הישראלית "מפנקת" את צופיה במשחקי כדורסל ישירים, בעיקר כאלה הקשורים במכבי תל־אביב. מישהו כנראה סבור שם, כי משחק כזה יענה על הכל, ויכפר גם על שינוי בלתי־צפוי של לוח המשדרים. תוכנית "מבט", שנכנסה באמצע כסנדוויץ', היתה רצופה בתקלות וקלקולים שונים ומשונים, אשר הוגדרו על־ידי המגיש דניאל פאר כ"בלגן". אחר־כך שוב ראינו את המשך המשחק, וצריך להיות אנשים רעים וחסרי רגש תודה כדי לחשוב, שהאימפרוביזציה והתושיה שמישהו בטלוויזיה גילה אינה ראוייה לשבחים דווקא. הישראלי הוא בוודאי ספורטיבי מאד. לפחות לפי המשחקים שהוא רואה, אבל לא צריך להגזים. האשראי היחיד שאפשר לתת להנהלת הטלוויזיה בעניין זה הוא, שאולי ביקשו בדרך זו לפצות את הצופים על התחרות המשמימה יום קודם לכן, בקדם־אירוויזיון, ולהזכירם כי יש גם תחרויות טובות.

יחד עם זה ראוי לשאול, מה הם השיקולים המנחים את המחליטים לשנות את לוח המשדרים לטובת אירוע חדשותי בתחום כלשהו. לצערי, לא ראיתי את הכיסוי של הטלוויזיה מוועידת "חרות" (ראיתי את האורגינל), אך שמעתי כי היה מרתק. השאלה היא, מדוע למשל, לא מצאו מנהלי הטלוויזיה לנכון להרחיב את הדיווח משם על פני שעת שידור נוספת. הרי אין מדובר במשחק כדורסל, חשוב ככל שיהיה, אלא באירוע פוליטי ראשון במעלה, שחשיבותו חורגת מעניינם של חברי אותה מפלגה. כאן, מסתבר, האילתור, התושיה והיוזמה של הדרג המחליט לא עמדו לו. קל יותר להחליט לשדר משחק כדורסל. אך האם בכך ייכון באמת שיקול הדעת הציבורי והעיתונאי של הדרג המחליט?

החוליה החסרה

מה שיכול היה לעשות את ההבדל בין עוד תוכנית שאבלונית, כמעט באנאלית על השחקנית רחל מרכוס, כפי שראינו ביום שישי (פגישה לאין קץ) לתוכנית אמיתית ומרגשת, היא אותה חוליה מרכזית, שלא היתה בתוכנית, הקשורה לחייה הפרטיים של השחקנית המנוחה — ובעיקר היחסים בינה לבין בעלה, המשורר נתן אלתרמן.

סוד ידוע הוא, שאלתרמן חי במשך שנים עם אשה אחרת, והדבר השפיע על רעייתו רחל, ואולי אף מסביר חלק מהאפיזודים והציונים שנתנו בה המשתתפים בתוכנית. אך מטעמים השמורים עימם, אולי מתוך דיסקרטיות שאינה במקומה, התעלמו כל המשתתפים מהעיקר, ופספסו לדעתי תוכנית, שיכלה להיות אנושית ומעניינת יותר.

צמד בלשים חדש

לאחר שמיודענו בולמן, ועוזרתו הסקוטית הצעירה והשנונה, הורדו אחר מוזמאות מן המירקע, היכרנו ביום שני צמד בלשים חדש. ומספי ומקפיס — עוד שיתוף פעולה פוריה ייילו־אמריקני. הפעם לביאור הפעוע [illegible]

ההפקה האמריקנית עם [illegible] המשולבת בנוסח [illegible] של גבר ואשה הפועלים יחד, מבטיחה סדרה שההיבט הקרימינאלי שלה יירחק מפעם לפעם לטובת הרומנטיקה.

קשה כמובן להסיק מסקנות מסרט אחד. ברור שאין מדובר בסדרה מסוג בולמן, או אפילו מגיד ארם די־לינ'. אבל [illegible] הבריטיות בסדרה [illegible] יישמר. וגע זה [illegible]

בעריכת עלינא תורי

קולנוע

הרפתקאות רומנטיות ביבשת השחורה

"זכרונות מאפריקה" בקולנוע שחף בתל־אביב

מריל סטריפ ורוברט רדפורד ב"זכרונות מאפריקה" – גדולים מהחיים.

מאת יעל ישראל

"זכרונות מאפריקה" הוא מסוג הסרטים בנוסח "שנותיי היפות ב..." — במקרה זה בקניה — והמדובר בזכרונותיה של הסופרת הדנית המהוללת איסק דינסן ("שבעה סיפורים גותיים") ששמה האמיתי היה קארן בליקסן ובראשית המאה היא "עשתה חייב" ביבשת השחורה הקסומה אך גם סבלה. אהבה ונאהבה. צברה חוויות ספארי והיתה לה אימפריה קטנה במעמקי ג'ונגל קנייתי.

סידני פולק שכבר ביים סרטים רבים כ"טוטסי", "כך היינו" ו"הם יורים גם בסוסים", עשה כאן להיט בטוח מספר בטוח ("מחוץ לאפריקה"), בעזרת כל המשאבים וסממנים שמאפיינים סרט ראווה ענק: תקציב של 30 מליון דולר ושחקנים מהפנתיאון ההוליוודי הלוא הם. מריל סטריפ שמרוב שהיא "מנפיקה" סרטים בקצב רצחני אין צורך להציגה. היא היתה בחירתו המוקדמת של התסריטאי קורט לודקה שחשב שהיא קארן בליקסן מושלמת בליוויית קורט מבטא דני. משחק ווירטואוזי ועורה החיוורינוי שעזר לה גם "בבחירתה של סופי". כאן היא מגלמת אשה עצמאית, מיוחדת, חזקה קשת עורף ויוצאת־דופן לזמנה. מאוחר יותר נשלף רוברט רדפורד, שהינו ידידו של פולק והופיע במירב סרטיו לגילום דניס פינץ' האטון. כן הזוג הרומנטי, ואכן רדפורד שנכנס בצעד קל ובוטח לשנתו ה־50 הוא עדיין המאהב מס' 1 של הבד ואיש לא יקח ממנו את התואר. הוא קשוח ורך, אוהב ונאהב ויודע להפגין שארם ואספי נונשאלאנטי, אף שאינו בדיוק בן דמותו של האטון כפי שתיארה בליקסן. השחקן שמשלים את הטריו המוביל הוא קלאוס מריה ברנדאואר בתפקיד בעלה הברון ברור בליקסן, המציג משחק מהוקצע כמו בסרטיו "מפיסטו" ו"קולונל רדל". וכך נוצר הסרט הרומנטי הגדול. שאולי פותח מחדש את גל הסרטים הרומנטיים שהיו מקובלים בהוליווד בשנות ה־40, סרט בסגנון "חלף עם הרוח" ו"קזבלנקה" עם גיבורים יפים, מושלמים וגדולים מהחיים, הרפתקאות רומנטיות בנוף אקזוטי ופראי, אהבת ענק שכל אחד חולם עליה, ואוף, איזה אושר וניצוצות עפים כאהבתם!

בקיצור סרט "בטעם של פעם" עם סממנים עכשוויים ורוטב מתקתק. הוליווד אהבה את זה ואינה חוסכת מחמאות ואוסקרים. ו"זכרונות מאפריקה" שהוא גם אפוס תקופתי ברוח "למעבר מהודו" ו"גנדי" מועמד השנה, כקודמיו ל־11 אוסקרים, ביניהם לסרט הטוב, לבמאי, לשחקנית, לשחקן המשנה לברנדאואר, לתסריטאי, לג'ון בארי המלחין ולאחרים.

וכך יצא סרט שהוא תערובת של סיפורי מסעות ואפוס היסטורי לקופה (כמו "המעבר להודו"), יומן זכרונות ובעיקר רומאנסה קלאסית: קארן בליקסן הגיעה ב־1914 לקניה כדי להנשא לברון ברור. היו אלו נישואי תועלת: היא רוצה בתואר האצולה שלו, ורוצה להיפטר מהכינוי שמציק בחברה שמרנית: "עלמה", והוא רוצה בכספה. לקניה מגיעה קארן מפונקת עם כל הגרוניה: רהיטים, פורצלנים וחרסינה שמסמלים את העולם הדקאדנטי הישן. אך שלא כמו ב"המעבר להודו" שם נפגשת הנוכריה האנגליה בארץ קסומה, מיסטית ומפחידה — קארן [illegible] מייד ולוקחת את העניינים לידיה [illegible] שבעלה יוצא למחרת החופה לצייד [illegible] בלתי־מוגבלת, נושאת קארן את עול [illegible] על שכמה, מארגנת לה צי של כושים [illegible] מבני הקיקויו, עושה חיל במטע [illegible] ונכנסת לפעילות פילנטרופית בקרב [illegible]

בסרט, שאורכו שעתיים וארבעים [illegible] מסופרים בפרוטרוט כל הרגעים [illegible] בחייה של הגיבורה: היא יוצאת [illegible] להביא ציוד לצבא, נדבקת בעגבת [illegible] מבריאה אך נשארת עקרה, סובלת [illegible] טוטיו של בעלה ההולל, רק ציר כל [illegible] הוא פגישתה עם האטון, הצייד [illegible] ההרפתקן, המקסים האינטלקטואל [illegible] — פגישה שתשנה את חייה. [illegible] שנרקמת באיטיות ובבטחה, אהבה [illegible] גדולה ללא טרדות יום־יום כי פינץ' [illegible] יוצא לצייד ואחת לחודש מגיח [illegible] מקסים. זאת עד ליום בו רוצה קארן [illegible] אותה כדין. אך גבר־הפרא אינו [illegible] להתביית. הרקע לאהבה הוא גם [illegible] המתיישבים הקולוניאליסטים [illegible] אידיאליזציה של כיבוש [illegible] הטבע המרהיבים והילידים הכושים [illegible] אשה עצמאית, העצמאות בהתגלמותה [illegible] להיות פמיניסטית ומבלי לאבד [illegible] של בריטים שמרנים ופטריארכליים — [illegible] גם השוני בין דמות האשה באותם [illegible] רומנטיים של שנות ה־40 לבין "זכרונות מאפריקה" שאחרי הכל נעשה בשנות ה־80 מבחינת הזהות בז'אנר כל המעטרים [illegible] זהים: נשפיות, ספארי, חיים נעימים [illegible] האצולה, יפים ויפות, הוד והדר, [illegible] סרטו של וודי אלן: "שושנת קהיר הסגולה" שהיה מחווה ופארודיה על הז'אנר [illegible] קהל קשה־יום לסרטים על מנת [illegible] באותם גיבורים גדולים־מהחיים, כדי [illegible] מטרדות היום יום. מסתבר שגם בשנות ה־80 אנשים ינהרו לצפות בסיפור [illegible] ובגיבורים היפים, ובזכרונותיה של [illegible] שלאחר 17 שנה בקניה האהובה שלה [illegible] לשוב לארצה מפני שפשטה את הרגל [illegible] מפני שאהוב חייה נהרג בתאונת מטוס. [illegible] דינסן לא שבה לעולם לאפריקה [illegible] כתיבה.

קונצרט ראשון

מעמיק, מהורהר, מרגש

מאת אביבה שלח

מירה זכאי ומייקל אליאסן ברסיטל משירי מהלר, שנברג, וברן, ברג ושוברט. מוזיאון תל אביב. 15.3.86

מדי עונה חוזרים אלינו מירה זכאי ומלווה הנאמן מייקל אליאסן, בערב שכולו שלום, ביצירות שוברט, שומן, ברהמס ואחרים מצאו תמיד אמצעי ראוי לביטוי אמנותם לפי מיטב ספרות ה"ליד" הרומנטי.

אלא שה"ליד" לא חדל עם הרומנטיקה וכשזו תמה לגווע, שינה זה את אופיו ומהותו וכך שרד. את מקום הליריות העגונה־מתקתקה של המאה החולפת ירשו כליון ומוות, כאב ויסורים רוחו של העידן החדש. הרי תקופה מרתקת זו היו טובים.

גם עיקרה של התוכנית הפעם. חמשת שירי הנעורים של מאהלר, כמו גם האחרון בשירי שוברט, העידו על המקור. אהבת נעורים, עליזות ושמחת חיים. אלה ניתנו בשפע בקולה העשיר והצבעוני של מירה זכאי ובפסנתרנותו המתארת של מייקל אליאסן. ומכאן ואילך, עולם חדש. שפה אחרת, קשה וכואבת. הגות מתייסרת של שכול וכליון. כך בכאב הנוקב על מות ילדים, ביונה השסועה מתוך שירי גורה ובשנת הנצח "העושה את העולם כה יפה ועמוק" אצל ברג. שירי גיאורגה מאת וברן רק הדגישו את הזוויתיות החדה, את התמצית המרוכזות עד תום. עולם של דיסוננס, צורם ומר. הביצוע היה מעמיק, מהורהר ומרגש. תמרור נוסף בדרכם של שני אמנים טובים.

מחול ראשון

תעתועי "ענבל"

מאת גיורא מנור

במשך שמונת החודשים שחלפו עבדה קבוצת צעירים על ארבע עבודות מקוריות, במסגרת להקת־מילואים של תיאטרון מחול "ענבל". ריכזה את הקבוצה לאה אברהם, בשבוע שעבר הוצגו העבודות לפני מוזמנים באולם נחמני בתל־אביב.

השלימה והמרשימה ביותר בין העבודות היתה זו של לאה אברהם עצמה. "לעצה", (שמו של מחול ערבי), מחול קבוצתי לצלילי להקת גגני הג'ז, שמלווה את לאה ואת אחותה חפציבה במופע "שתי וערב". חפציבה, כמעין סרבל מזרחית־כוני עשוי מכאפיה וקומפו — המכנסיים הרחבים, החולים בין רגלי הלובשים אותם — בצבע לבן. לעומת אפור ושחור של יתר המשתתפים ממש עפה על פני הבימה בצורות מעגליות של הקבוצה. זהו בהחלט מחול, שעשוי היה להשתלב ללא בעיות ברפרטואר השוטף של "ענבל" ולהוסיף תנופה לתוכניתו החדשה.

כיצירתה של חפציבה אברהם. "בישוף", [illegible] שלוש רקדניות וגבר, וכולה עוסקת בצד המפחיד של הנפש הנקבית, באשה־המכשפה, הקרובה לרוחות ולאובות. על פי רוב עיסוק כפן זה, של שליטה בכוחות שלא מהעולם הזה, גורר עימו תמימות כימתית מסויימת או דורש גישה נאיבית מצד הצופה. הפעם פתרה הכוריאוגראפית — שאף השתתפה בביצוע — בעיה זו. זהו מחול אפל, הגולש לפעמים אל הצפור, והביצוע היה טוב, אם כי לא היה מזיק לרקדן (גל אלסטר) להיות קצת פחות עסוק בעצמו ולהתפנות לתנועה.

עבודתה של רינית לנד. "מעבר", למוסיקה מאת יובל שקר, יומרנית שלא לטובתה. אבי קייזר כרקדן־אורח, גבר יחיד בין שורת הבחורות, בלט בנסיונו הבימתי. התלבושת האחידה — בגד־גוף כחול מבריק — לא הומיאה לא לרזון האסקטי של אבי ולא לבשרן השופע של אחדות מהרקדניות... התאורה של רמי כהן יצרה אפקטים בימתיים נאים, אבל התנועה עצמה סבלה משימוש־יתר באמצעי כוריאוגראפי מוכר: התנועה המידבקת, כוונתי לתופעה הנפוצה, שאחד המשתתפים מתוזל, למשל, בטיבוב המטוטים בנפילה על רצפת הבימה, מייד "נופלים" הכל בחיידק זה. ואף הם מתחילים לכך ולהשמיט ארצה בזה אחר זה.

טל הרן הכינה עם הקבוצה אימפרוביזציה שקשה להתייחס אליה. ניכר היה בה שהיא מגובשת דיה ולוקה בחסרון, שהוא אינו לאילתור הנעשה על־ידי מתלמדים: הכל לשימוש בקלישאות, במקובל ובנגדו. [illegible] שהאימפרוביזציה נגררה, בעצם, להיות [illegible] התנכסות עם הבלתי־מקובל. לגילוי [illegible] אפשרויות נסתרות הגלומות בחומר [illegible] אבל לשם כך נחוץ גירוי צורני או [illegible] שיפרה את הרמיזה, ובעיקר בגרות [illegible] מרכיבים אלה לא ניכרו בעבודתה [illegible] הנקראת "תעתועי". השם [illegible] קונוטאציה אירונית שלא התכוונו [illegible] ברור אם מתעתעים ברקדנים או [illegible]

היחסים בין הלהקה־האם ו"ענבליה" [illegible] אינם ברורים כל צרכם. ב"ענבל" עצמה [illegible] בזמן האחרון רקדנים צעירים מוכשרים [illegible] בקבוצה זו לא רבים מיצגו את [illegible] כעשויים לשמש עתודה ללהקה [illegible]

בעריכת יואב אביב

הג'נראל מסתער על אירופה

התחרות הקשה בין תעשיית הרכב האירופית ליפאנית דוחקה את ענקי המכוניות מדטרויט לפינה. ג'נראל מוטורס החליטה – בפיגור של 17 שנה אחרי פורד – להקים את "ג'נראל מוטורס־אירופה"

תעשיית הרכב האמריקנית מאמינה בטכנולוגיות האירופיות והיפאניות. [illegible] הטכנולוגיות העתידיות של תעשיית הרכב הותיר את התעשייה האמריקנית בפיגור. המכוניות המתקדמות ביותר בתערוכות הרכב האירופיות היו היפאניות בתחום אלקטרוניקה ומיחשוב מערכות [illegible] והמכוניות האירופיות בתחום [illegible]

[illegible] האמריקנית לסתימת הפער [illegible] ג'נראל מוטורס, יצרנית [illegible] הגדולה בעולם. בשנה האחרונה [illegible] חברות העוסקות ב־ [illegible] בכך את התחום של מוצרית [illegible] להשתמש בטכנולוגיות העתיד. [illegible] ביותר בשוק הקניות הזה [illegible] "יוז אירקראפט קורפוריישן". [illegible] לג'נראל מוטורס כ־20 אחוז [illegible] עם אופציה להגיע לשליטה בחברות [illegible]

[illegible] האחרונים החלה GM לגלות [illegible] תעשיית הרכב האירופית הן מבחינת [illegible] השיווק והתאום של מפעליה האירופיים והן בקניית טכנולוגיה אירופית בעלת מוניטין. הצעד האחרון באירופה היה איחוד כל פעולות GM באירופה תחת ניהול מרכזי בציריך, בחברה שתיקרא "ג'נראל מוטורס־אירופה". פורד עשתה צעד דומה לפני 17 שנה כשהקימה את פורד אירופה. פורד אירופה כללה את כל פעולות פורד ביבשת כולל יצור משאיות וחלקי חילוף. GM, לעומת זאת, תכלול במסגרת הניהולית החדשה רק את ייצור מכוניות הנוסעים האירופיות, המתבצע ב־17 מדינות. הייצור מתבצע תחת השם של אופל ביבשת אירופה ווקסהול באנגליה. למשל, אופל קאדט היא הווקסהול־אסטרה או אופל־רקורד היא ווקסהול סנאטור. לדברי נשיא החברה פ. ג'יימס מקדונאלד, הצעד היה הכרחי: "היקף הייצור הגדל של מכוניות הנוסעים שלנו באירופה, יצר סיטואציה תחרותית המחייבת קבלה מהירה של החלטות וסביבה ההופכת למסובכת ובעלת קשרים בתוך עצמה. כל זה דורש הגברת התיאום בפעילות האירופית שלנו".

הצעד האחרון יגביר את התחרות בשוק האירופי בין שני הענקים האמריקנים. תעשיית הרכב האירופית סובלת זה זמן מעודפי כושר ייצור, הנעים היום בסביבות 2.5 מיליון יחידות. עודפים אלה, שנוצרו לאחר השקעות ענק במפעלים מתוחכמים המופעלים על־ידי רובוטים, מאיימים כבר היום על החלשים שבמפעלי הרכב כמו רנו, אלפא רומיאו, אוסטין רובר. וגם על חלקים בקונצרנים גדולים כמו של פג'ו־טלבוט־סיטרואן. בשנים האחרונות הפסידו אופל ווקסהול כספים רבים. אבל GM המחפשת נתח שוק גדול יותר מעבר לאוקיינוס, ואמצעיה משתרעים הרבה מעבר לתעשיית המכוניות, מוכנה לקרב על השוק האירופי. לשם כך, רכשה גם את חברת "לוטוס". במקרה או שלא במקרה, ההודעה על כך התפרסמה ביום שבו התפרסמה ההודעה על הקמת ג'נראל מוטורס־אירופה. לוטוס מעניקה ל־GM (וזה כפול, היות שברשותה מכוניות ספורט יוקרתיות ומעולות. וכיוון שיש לה מחלקות מחקר ופיתוח (R&D) מעולה. פרופסור קריש באשקאר, מיחידת המחקר של תעשיית הרכב באוניברסיטת מזרח־אנגליה, טוען שכך תוכל ג'נראל מוטורס לגמור על הביורוקרטיה שנוצרה בארה"ב ואינה מאפשרת להגיב באופן יעיל ומהיר על התפתחויות טכנולוגיית הרכב הבאות מאירופה ויפאן. כך מקווה ג'נראל מוטורס להוסיף למכוניותיה מכונית מנהלים עם דימוי אירופאי ולרכוש ידע שיאפשר לה להתחרות בשוק האמריקאי נגד הפלישה היפאנית. אגב בלוטוס, ש־GM רכשה 58 אחוז ממניותיה, יש כ־15 אחוז לחברת טויוטה היפאנית. לחובבי המירוצים הבטיחו מנהלי ג'נראל מוטורס, שאת קבוצת המירוצים המפורסמת והמצטיינת הם לא יחסלו.

אבל כאן עדיין לא מסתיים הקשר האירופי של GM. עם אלפא־רומיאו מתנהל משא־ומתן בדבר רכישת מנועי ה־V6, 2.5 ל', 160 כ"ס להתקנה במכונית הספורט האמריקנית "פיירו". באנגליה לוטשים אנשי GM עין משתוקקת אל קונצרן אוסטין־רובר וביחוד לראנג'־רובר היוקרתי, ולמחלקת ייצור המשאיות של לייאנד.

ב. גרוס

לוטוס – המעבר לג'נראל מוטורס

כל גלגל וההיגוי שלו

במסגרת התחרות, מנסים יצרני הרכב לייצר גם את המכונית היציבה ביותר. עכשיו הם הגיעו למסקנה, כי היגוי בארבעת הגלגלים מבוקר על־ידי מחשב יכלול מהפכה

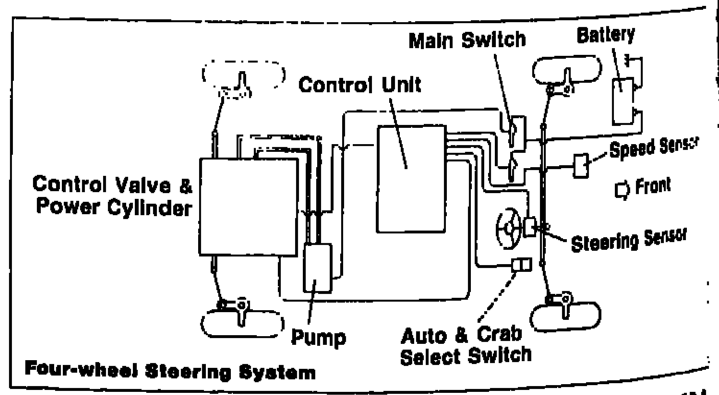

תרשים מערכת היגוי כפולה של MY-OZ

טכנולוגיות הרכב נוטות חיבה [illegible] ובמובן, לא במקרה. שכן, לרכב [illegible] ודבר ידוע הוא, שהשליטה על [illegible] רכב עדיפה דרך הגלגלים. האמצעי [illegible] שהופעל במערכת זו היה מערכת [illegible] לכל ארבעת הגלגלים. שיכלולה [illegible] בשנים האחרונות משך את [illegible] של מיטב קבוצות הראלי [illegible] כל היצרנים. בשנים הבאות אנו [illegible] להשתמש לא רק בהנעה כפולה [illegible] בהיגוי כפול או, ליתר דיוק, [illegible] לארבעת הגלגלים.

לא קשה לנחש שמי שמפתח את [illegible] ההנדסה החדשה במלוא המרץ הם [illegible] הם מנסים לפתח מספר טכניקות [illegible] יביאו אותנו למצב של היגוי [illegible] אלקטרונית. היום ניתן לראות [illegible] הניסיונות הללו רק במכוניות CONCEPT CAR [illegible] למכוניות שלעולם לא ייוצרו [illegible] וייראו רק על מסלולי [illegible] ובתערוכות המכוניות. מיושמת בהן [illegible] משולבים בהן הרעיונות החדשניים ביותר ומושקעים בהן כספים רבים. בתערוכת טוקיו כבר הוצגה מיצובישי MP-90X שהיא דגם מחקר, בו מיושמת טכנולוגיית ההיגוי ב־4 גלגלים.

כדי ליצור מערכת היגוי לארבעה גלגלים, על המתכנן לדעת את אופן התנהגות הגלגלים במצבי הנסיעה השונים והמשתנים, ולהיות מודע לתפקידם. למשל, בזמן פנייה, המכונית, בסיועו של הכוח הצנטריפוגאלי, נוטה להזדקר אל מחוץ לסיבוב. ישנו רק גורם אחד המונע ממנה לבצע את זממו של אותו כוח: הצמיגים. והצמיגים הקידמיים, אלה שעליהם פועל ההיגוי, משתתפים במאמץ יותר מאשר האחוריים. הסיבה פשוטה: הם מקבלים את כיוון התנועה, המקנה להם זווית החלקה, והיא זו המאפשרת את ההתנגדות לכוח הצנטריפוגאלי. למעשה, הגלגלים האחוריים יותר נגררים מאשר פעילים.

ליפאנים יש מוטיבציה עצומה להיות הראשונים שיציגו מכונית סדרתית עם היגוי לארבעה גלגלים, וגם בין החברות היפאניות קיימת תחרות רבה. גם למכונית הקונספציה של מזדה, MX-02 מערכת היגוי אלקטרונית בעלת שני מצבי היגוי. ברירת מצבי ההיגוי היא אלקטרונית ומשתנה בהתאם למהירות הרכב, המדווחת למחשב השולט על המערכת. שני המצבים הבסיסיים הם של חד־כיווני או כיוון מנוגד.

ANTI-PHASE הוא הכינוי לכיוון־מנוגד ובו הגלגלים האחוריים מופנים בכיוון הפוך מזה של הגלגלים הקידמיים. נשמע מוזר? אולי. אבל גם יעיל. תכונה זו מקנה למכונית זריזות יוצאת־דופן ויכולת תימרון במהירויות איטיות. לעומת זאת, במהירויות גבוהות נוצר היגוי־יתר, הפוגע ביכולת הנהג לשלוט ברכבו.

חד־כיווני PHASE מאפשר לגלגלים האחוריים להיות מכוונים רק בכוונם של הגלגלים הקידמיים. במהירויות נמוכות הוא מאפשר למכונית להיות נהוגה באופן אלכסוני המאפשר חניה במקביל לתוך מקום בעל מרווח מינימלי בין שתי מכוניות. במהירות גבוהה היגוי כזה יוצר זווית החלקה של ארבעה גלגלים באותו כיוון, וזה נותן תגובת היגוי טובה יותר, כושר גבוה יותר בביצוע פניות, ואחיזת מסלול בקו ישר ברמה של היגוי רגיל.

השילוב האלקטרוני בין שתי השיטות מאפשר שליטה בזמן אמיתי. קיימת אפשרות להפעלה ידנית של המצב החד־כיווני, לשימוש במהירויות נמוכות, כדי לבצע חניה נוחה.

חברת הונדה פיתחה מערכת של היגוי לארבעה גלגלים עבור מכונית ה"פרליוד". המערכת היא בעלת מצב אחד, כך שלמעשה, אין צורך בקרה כלשהי על מצב הגלגלים. מערכת ההגה המכאנית מורכבת מצמד של גל מיניון RACK-&-PINION מאחור ומלפנים. שתי המערכות מחוברות בקשר קבוע כדי ליצור מצב חד־כיווני קבוע. עבור הונדה זו מערכת בפיתוח, אשר אין ספק שבגירסתה הנוכחית לעולם לא תימכר. כשהם יופיעו עם מערכת מוכנה, היא תהיה אלקטרונית ומבוקרת מחשב.

ב. גרוס

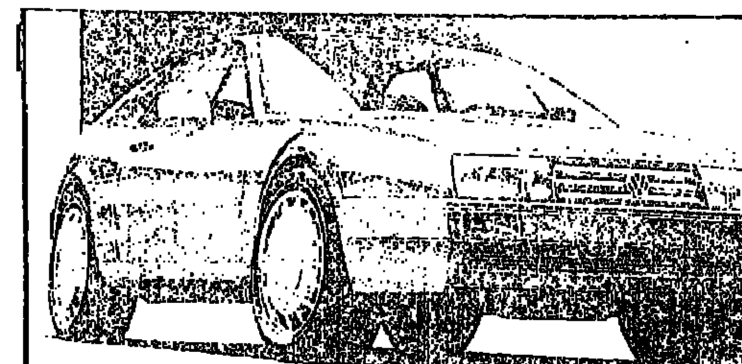

המראה האגרסיבי

בשנת 1987 תעטה הפולקסוואגן־שירוקו הספורטיבית, חליפה חדשה. ישבנה המוגבה, יוגבה עוד מעט, וחרטומה הנמוך יושפל עוד יותר לכיוון הכביש. המכונית החדשה תקבל, בסך הכל, מראה אגרסיבי יותר מהמראה המעוגל של השירוקו הנוכחית.

המכונית תשווק על־ידי פולקסוואגן בארבע גירסאות מנוע: 1.6 ליטר, 1.8 ליטר ארבעה שסתומים לכל צילינדר, 1.8 ליטר בעל מגדש טורבו 155 כ"ס, ומנוע V-6 חדש של החברה.

בינתיים, הוצגה בתערוכת ז'נבה האסטון מרטין החדשה, שגופה יוצר בניופורט ומנועה בוגטו שבאיטליה. מכונית זו נקראת "אסטון מרטין ונטגה זגטו", והיא מיועדת לעשירי העולם. מחירה באנגליה יהיה 87 אלף לירות־שטרלינג ובארה"ב כ־125 אלף דולר.

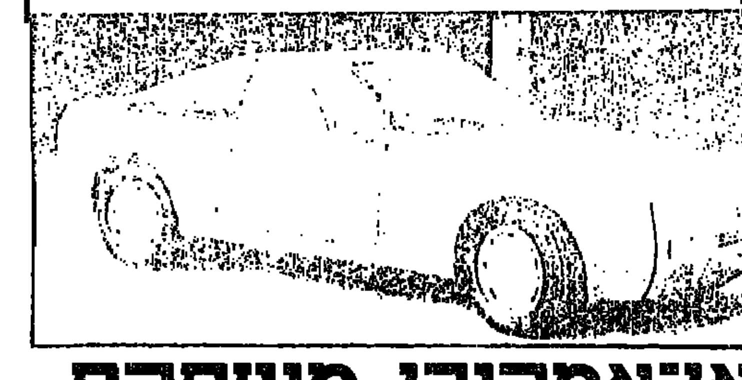

פאן־אמריקן משפרת את השירות לישראל

מספר הטיסות השבועי של חברת "פאן אמריקן" בקו ניו־יורק תל־אביב יוגדל מ־27 באפריל השנה מחמש לשבע.

מטוסי ה"בואינג 727" המטיסים כיום את הנוסעים מתל־אביב בקטע הראשון של טיסתם למרכז האירופי בפאריס, יוחלפו במטוסי "איר־בוס" רחבי־גוף, נוחים יותר וזולים יותר להפעלה. מפאריס ימשיכו הנוסעים בדרכם במטוסי "ג'אמבו" הפועלים כבר כיום בקו זה. חברת "פאן־אמריקן" תרכוש שירותי תחזוקה למטוסיה, שיגיעו לישראל בחברת "בדק" השייכת לתעשיה האווירית.

הרחבת הקו לתל־אביב היא חלק ממהלך כולל של ארגון מחדש בחברת "פאן־אמריקן", שספלה שנים־מספר מהפסדים. קווי הטיסות של החברה לאיזור האוקיינוס השקט נמכרו לחברת "יונייטד אירליינס" ב־750 מיליון דולר, וסכום זה נועד לשיפור מצב הנזילות של החברה ולהרחבת מערך טיסותיה בתוך ארצות־הברית וכן באירופה המזרחית והמערבית.

בעבר היתה חלוקה מסורתית של הקווים הטראנס־אטלנטיים בין "פאן־אמריקן", שפעלה בעיקר בצפון־אירופה לבין חברת "ט.וו.א." שפעלה בדרום היבשה. כיום פועלת "פאן־אמריקן" גם בארצות דרום־אירופה והגוש המזרחי, והקו לתל־אביב משתלב במערך החדש.

החברה מאורגנת בשיטת הריכוזים. על־פיה אין הנוסעים טסים ישירות מנקודת המוצא ליעדם הסופי, אלא מתרכזים תחילה בכמה נקודות איסוף ומהן יוצאים ליעדם. שיטה זו, הנהוגה בכמה חברות תעופה גדולות, מוזילה את הוצאות התפעול על־ידי הגדלת התפוסה.

מרכזי האיסוף של "פאן־אמריקן" בארה"ב הם במיאמי ובניו־יורק, ומרכז נוסף ייפתח בדאלאס. השיטה מאפשרת לנוסעים לישראל להפקיד את מטענם האישי בכל עיר בארה"ב שבה יש לחברה קו טיסה, ולקבל את מזוודותיו בישראל. מלבד הקווים החדשים, מנסה "פאן־אמריקן" גם להרחיב את מעגל לקוחותיה מבין אנשי העסקים ו"חוג הסילון", על־ידי שיפורים בלעדיים בנוחות ובמזון במחלקה הראשונה ופתיחת מחלקת ה"קליפר", מחלקת מותרות נוספת, בכל מטוסי ה"ג'אמבו" של החברה.

עד 1978 לא יכלה פאן־אמריקן לטוס לישראל, משום שהסכמי התעופה בין ארה"ב לישראל התירו רק למוביל אחד מכל מדינה לטוס בקו זה, ו"ט.וו.א." היתה החברה האמריקנית שקיבלה זכות להפעיל את קו תל־אביב. מדיניות ה"שמיים הפתוחים" של הנשיא קרטר ורצונה של "אל־על" לטוס ליעדים נוספים ברחבי ארה"ב הביאו לחתימת חוזה תעופה חדש, שאיפשר לכל חברת תעופה שרצתה בכך לטוס בקו תל־אביב – ארה"ב.

סיכום התוצאות העסקיות של קו תל־אביב – ניו־יורק, בחודשים הראשונים לפעילותו, מצביע על מגמה חיובית. ראשי הסניף בישראל צופים גידול נוסף במספר הנוסעים בקיץ הקרוב.

עודד ליפשיץ

הבלמים מצפצפים עליך

אחת התקלות המרגיזות היא צפצוף מאיזור הגלגלים בעת בלימת הרכב. הבלמים לעתים, חורקים ומצפצפים, והדבר מטריד ומרגיז. אך אין להיבהל מכך ולהסיק מסקנות חמורות על תקלה או ליקוי.

הצפצוף נגרם, ברוב המקרים, מרעידה של הדיסק, שנגרמת על־ידי סגים מסוימים של רפידות. כאשר הרכב החומרים ברפידה אינו נכון ומתאים, גורם הדבר לרעידה או להיצמדות חלקית וצפצופים. לשם הקטנת הצפצוף או מניעתו יש: להחליף את הרפידות לסוג אחר שאינו מצפצף או לחרוט את הדיסק. אך יש לקחת בחשבון שהדבר מקצר את משך חייו.

בעת פעולת הבלימה נוצר ומצטבר בלאי שחוק מהרפידה, המפריע לפעולת הבלימה ועלול לגרום צפצוף. את החומר שנשחק מוצאים, לעתים, בהיקף חישוקי הגלגלים. רפידות חלקות או משומנות פוגעות בכושר הבלימה. לכן, בכל ביקור וטיפול תקופתי, יש צורך בניקוי הרפידות באמצעות לחץ אוויר ובד שמיר גס.

בעת שהרכב נוסע בחולות או בשלוליות כוציות, יש להביא בחשבון שהחול עלול לחדור לגלגלים ולגרום ליתר־שחיקה ברפידות. הבוץ עלול לגרום ירידה בכושר הבלימה. בשני המקרים מומלץ לשטוף את הרפידות במים נקיים, על־ידי הזרמת מים לגלגלים. אין לשכוח לייבש את הרפידות לפני תחילת הנסיעה.

כאשר צד אחד של הרפידות רטוב לאחר מעבר בשלולית מים, הן מאבדות, כאמור, זמנית, את כושר הבלימה שלהן. הרפידות היבשות יגרמו משיכה של הרכב לצד הנגדי. לכן, יש לייבש את הרפידות הרטובות על־ידי חימום באמצעות בלימה רכה, תוך־כדי נסיעה.

לעתים נגרמים חריקה וצפצוף מתכתי בבלמים והדבר מסוכן ביותר. היות שהדבר עלול לקרות עקב שימוש־יתר בבלמים ושחיקתה המוחלטת של הרפידה. הצליל במקרה זה יהיה מעורב עם שחיקה מתכתית. בעת ספק בצליל הצפצוף, יש לפנות למוסך ולמכונאי מוסמך.

י. מושקוביץ

ועדת המשנה לתכנון ובניה מרחב תכנון מקומי ראשל"צ

הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

ניתנת בזאת הודעה כי הוגשה לועדת המשנה לתכנון ובניה ראשל"צ, בקשה למתן הקלות על חלקה 29 ארעית בגוש 3926 רחוב קפלינסקי פינת רח' בן אליעזר. חלקה 40 ארעית בגוש 3926 רחוב ורבורגים לפי הכנית מתאר/תכנית מפורטת, נמצאת החלקה הנ"ל באזור מגורים ג' ומותר לבנות עליה: על חלקה 40 בית מגורים 4 קומות 6 דירות. על חלקה 29 בית מגורים 4 קומות 7 יח"ד. בקשת בעלי החלקה: הקלה של 10% להתקנת מעלית לכל חלקה.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לועדה תוך מועד של 15 יום. החל מיום פרסום הודעה זו.

באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאישור.

מ. ניצן
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה ראשון-לציון

תאריך: 12.3.86

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי
ראשון-לציון
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור של השנים, שינוי תכנית מפורטת הנקרא: "שינוי תכנית מפורטת מס' רצ/1/11/81".

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 3941 א' 550, 552, רחוב בצלאל.

עיקרי הוראות שינוי התכנית: קביעת מכפיל יחידות דיור ובינוי, קביעת שטח לבנייני ציבור, חלוקה לחלקות חדשה וקביעת זכות מעבר בין חלקות 1 ו-2.

הודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3243 התשמ"ה, עמ' 440 ובעתון בוקר הצופה מתאריך: 4.10.85 ובעתון ערב הדבות מתאריך: 4.10.85 בשפה העברית ובעתון בוקר מוכה על המשמר מתאריך: 4.10.85 בשפה העברית.

שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד. שריג, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג ממגורים למשרד עו"ד בקומת קרקע ברח' פרישמן 80 גוש 6952 חלקה 124 תיק בנין 080-0096/2.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל בנכס זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ובניה תל-אביב-יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו בקשה ליתן אישור הקלה מעלית נכים מחוץ לקו בנין צדדי לבית כנסת ברחוב א. חריף מס' 27 גוש 7000 חלקה 5 תיק בנין 35369.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל בנכס זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ובניה תל-אביב-יפו, שד' בן-גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו

"מקום בצמרת"

"מקום בצמרת" – מצעד הפזמונים הישראליים
רשת ג' 18.3.86

1. בלדה לסוכן כפול – משינה
2. בית ספר לחופש הדיבור – דני בסן
3. הלו – שרון ליפשיץ
4. בוקר של חמסין – מני בגר
5. אהובת הספן – ריטה
6. צפור מטורפת – יזהר כהן
7. באת אלי – סי היימן
8. שרליה – חוה אלברשטיין
9. שובי הרמוניקה – ירדנה ארזי
10. לדרום – להקת פיקוד דרום
11. שיר של פעם – דורון מזר
12. סוף העונה – גלי עטרי
13. אל הנחל – להקת הנח"ל
14. עם כל החברה – גידי גוב
15. סתיו ישראלי – גלי עטרי
16. נרקוד נשכח – שלמה ארצי
17. אל תשליכני לעת זיקנה – שימי תבורי ואביהו מדינה
18. יד ביד ביחד – נירה גל
19. מלכת הלילה – רחלי חיים
20. מישהו על הירח – אלברט דוסטן
21. הנערים הספנים – עפרה חזה
22. ילדים טובים ילדים רעים – יהודית רביץ
23. ינועו גלגלים – גבי שושן
24. כמו חצב – יהורם גאון
25. אין לי מה לתת לך – צביקה פיק
26. תופסים ראש קטן – ליאור פופוביץ
27. איציק – פופלקס
28. החייל הכי נרותק בצה"ל – פיקוד צפון
29. אל תביט בי עכשיו – שלוה ברטי
30. כושי מגנוייקה – שלומי אסף

לשיפוטכם – פינת הפזמון החדש

31. נגני לי בללייקה – דורון מזר
32. לחיים – חיים משה
33. כמו האמונה – מירי אלוני
34. נערה – יהודה תמיר
35. קפה או תה – איזולירבנד

קדם ארוויזיון 1986

גזור והדבק – אפשר להשתמש בגלויה

לכבוד: "מקום בצמרת" קול ישראל
ת.ד. 1082, ירושלים, מיקוד 91010
יש להדגיש שני ציונים את מספר השיר

1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐
7 ☐ 8 ☐ 9 ☐ 10 ☐ 11 ☐ 12 ☐

שם: ________
כתובת: ________
מיקוד ______ תאריך ______

טלוויזיה

08.15 ארץ מולדת. מעפילים ולוחמים. 08.40 אנגלית ו'. 09.00 מדעי הטבע ויסודות. לאן עפות האנפות. 09.20 אנגלית ז'. 10.10 מדעי הטבע ה'-ו'. הדם. 10.30 הגיל הרך. פרפר נחמד. שקט בבקשה. 11.00 חשבון ו'. האלוף. 11.15 מושגים ביהדות. 11.30 HELLO ISRAEL ונהפוך הוא. 12.00 אנגלית ח'. 12.25 אנגלית י'. 13.00 מדעי הטבע (חטיבה עליונה). המרוץ אחר השמש. 14.00 עולם הולך ונעלם. סוף הדרך. אמבארה – סרט המתאר את חייו של שבט האמבארה, בקולומביה. הם חיים מציד ומצטיינים בבנית קאנו. כושים שהובאו לאזור ע"י הכובשים הספרדים רוחפים את בני שבט האמבארה לג'ונגל הנידח ולא נותר להם מקום מחיה. 15.00 האוניברסיטה הפתוחה: יוון הקלאסית. יוון העתיקה. האטורה של אתונה. צומח וצמחים. זרע ונביטה. דמוקרטיות ודיקטטורות. סטאלין. דם ודימוי. 16.00 בלי סודות, ביניים תירים, מה קורה בחנות המילים של בלי סודות כשחני מוכרת את כל המילים השמחות? 16.20 פיצוחים. שעשועון טלוויזיה נושא פרסים. 16.45 כלבלון. מעגל של הכנסות והוצאות. 17.00 ערב חדש. מגאזין בשידור חי. מנחה: גדעון רייכר. 17.30 שמיניות באוויר – תכנית שבועית בשידור ישיר מנחה: דליק ווליניץ עם טוליפ. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 רוצה סתרון. הנושא לדיון: אישה היולדת בנות. בעל שאשתו ילדה לו שלוש בנות מאיים על אשתו ההרה בגירושין, אם תלד שוב בת. (ערבית). 18.45 חידושים והמצאות: "רעיונות מבריקים" – (חלק א') – דרכי שימוש חדישות בנושא "השימושים באור" (ערבית). 19.00 חקלאות היום" – 1. סרט – העשרת האמות ב-CO_2 שיטה המגדילה את יבול העגבניות. 2. סרט – תאנים בכורות. ד"ר ארז ממרכז וולקני הצליח להחזיר אלינו את פרי "התאנה האגורה". והוא יוכה ליצוא ראשון. 3. אורח באולפן – ד"ר ארז. 4. פינת החרשות – לחקלאי מן השדה. (ערבית). 19.30 חדשות. (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 בין הכסאות – מגזין דו-שבועי בעניני משפחה וחברה. מנחה: עמוס ארבל. 20.30 תצפית – מגזין דו-שבועי לעניני מדע, טבע ורפואה. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 מוקד. 22.05 יש להרוג את בירניס האס – סרט מתח צרפתי, לפי רומן של הסופר ג'י טסר. שיתוף פעולה בין שירותי הביון של צרפת ושל גרמניה לחיסולה של טרוריסטית לשעבר. במהלך התכנון והביצוע של תכנית החיסול נחשפים ניגודים רבים בין שיטות-פעולה שונות של מנגנוני הצללים בשתי המדינות השותפות למבצע. הדמות המרכזית בסרט היא איש ביון צרפתי ותיק, שמיטיב לנצל את חולשות הטבע האנושי. בתפקיד הראשי מופיע פיליפ נוארה. ומולו השחקנית הגרמניה ליזה קרויצר בתפקיד הטרוריסטית לשעבר. הבמאי: לורן היינמן, כישרון צעיר מבטיח בקולנוע הצרפתי. הסרט הופק בשנת 1984 וזכה לשבחים רבים. 23.45 פסוקו של יום. חדשות.

רדיו

קול המוזיקה

06.02 "צלילי בוקר" 07.07 "בוקר טוב". טלמן: רביעייה במי מג'ור. לחלילית, אבוב, כנור וקונטינואו. מנדלסון: הפתיחה "מערת פינגל". 07.30 "שחרית מוסיקלית". מנדלסון: שירים בלי מלים. שוברט: סימפוניה מס. 4 בדו מינור "הטרגית". בריטן: ארבעה אינטרלודים של ים ופסקליה מתוך האופרה "פיטר גריימס". רוסיני: הפתיחה ל"ספר מסביליה". 09.30 "קונצרט בוקר". מוצרט: רביעיית הדיסוננסים, ק. 465, בדו מג'ור. מנדלסון: סימפוניה מס. 2 אופ. 52. "שיר תהילה". סטרווינסקי: קונצ'רטו במי מג'ור לכנור ותזמורת. ויואלדי: קונצ'רטו לויולה דאמורה ולכלי-קשת. מס. 5 ברה מג'ור. בטהובן: הפתיחה "לאונורה" מס. 3. 11.57 "מגיעים שיר". 12.05 "אמנים באולפן": לודמילה בסקין-פסנתר. באך: טוקטה ופוגה במי מינור. קופרן: פולונז-פנטסיה בלה במול מג'ור. שומאן: קרייזלריאנה. 13.00 "קונצרט צהרים". מוצרט: סימפוניה מס. 41 בדו מג'ור ("יופיטר"). היידן: רביעית כלי-קשת ברה-מינור. אופ. 76. מס. 2 "הקווינטות". ארנסקי: פנטסיה במי מינור על נושא רוסי לפסנתר ותזמורת. קדסוס: סימפוניה בלה מג'ור. 15.00 "מילון מוסיקלי". 15.05 "מוסיקה כאן ועכשיו". יוסף רורמן: קונצ'רטו לפסנתר ולתזמורת. קרל ניוארטס: תהילה הפנים... אחר כך הידיים ורק אחר-כך השער. 16.00 "קונצרט מנחה". רבינס: סוויטה קטנה לפסנתר ב-4 ידיים. יאנאצ'ק: אידיליה למיתרים (סיינט מרטין / נ. מרינר). מוצרט: קונצ'רטו לפסנתר ותזמורת במי במול מג'ור. ק. 271. לנרד ברנסטיין: סיפור המערב (הקלטה קונצרטנטית) (ק.ט. קנאווה / ח. קרראס / ט. טרויאנוס / ל. ברנסטיין). סן-סאנס: סימפוניה מס. 3 (הסימפ. של בוסטון / ל. ברנסטיין) 18.30 "מאולמי הקונצרטים בעולם" (שבוע המוסיקה בווינה): ערך באך. מתוך המחברת לאנה מגדלנה: שיר ערש. כשאת עמי. מתוך "ספר המזמורות של שמלי". פנטסיה על "ישו אושרי" – לעוגב. פרלוד בורלי. "לברו בפרוסים". 20.05 "ג'ז ומוסיקה קלסית": ליאונרד ברנסטיין. 21.00 "אופרה של יום רביעי": י.כ. באך: לוצ'ו סילה. 23.56 "מילון מוסיקלי".

רשת א

07.30 "היו שירים" – פזמונים ישנים ואהובים. 08.05 "חינה" עם בני הנדל. 09.05 "חיניה לא חס" – שירים עבריים. 09.30 "ביציפ" – בקוין בשידור חי. 10.30 "רדיו קל". 11.10 השידור היומי לכתיכה: "אלה תולדות" – הדרת תכניות בנושאים יהודיים. 11.30 "השכלה ודעת לכל": "התקפות האלה העברית בספרות העברית". שיחה עם אהוד בן-עזר. 12.05 "ושוב אהבה" – פזמונים מוכרים. 14.06 "לכת ולכן ולכל המתענין" – תכניות לילדים: "בי יקן" – בביצוע רודי גרוסמן. "ביסה בין הדקלים": מאת בני מיכאלי. "אור ואלכסנדרה" – ספור בהמשכים מאת יצחק נוי ובכנצוע: 11 פינות שונות. 15.00 "חתולופן" – עם נוטחים באולפן. 15.55 "מגזין הספרים" 16.05 "מועדון שעון הזהב" – מעולמו של האדם המבוגר 17.12 "נגישים שיר". 17.20 האוניברסיטה הפתוחה: "לידתה של סונטה" – בנגינתו ובהסברו של פרופ' אריה וררי. 18.08 "מינחת ערב" – משדר יומי. 18.47 פרקי היום בתנ"ך. 19.05 סיכום ההלכה היומית. 22.05 "חבר באותו כוכב" – תכנית היכרויות רדיופונית.

19.05 רדיו רדיו. עם יואב קוטנר. 20.05 מצעד הפזמונים הלועזיים. 21.00 מבט לחדשות. 21.05 אוניברסיטה משודרת: בין כפרות למציאות בארץ ישראל שלפני מלחמת העולם הראשונה (ש.ח.). 23.05 על הדבש ועל העוקץ – שירים שהחברה אוהבים. 00.05 "הם קוראים להם גופרים". 00.05 סיפורי לילה עם קובי נירן. 05.05 צלילי בוקר.

רשת ב'

08.05 "סעו לשלום". 09.05 "ביקור בית" עם רבקה מיכאלי. 10.10 "כל צבעי הקשת" – מגזין יומי. 12.10 "גל פתוח" – חדשות ופזמונים. 13.00 "בחצי היום" – חדשות ופזמונים. 14.00 "יש ענין" עם גבי גזית. 15.10 "רגעי קסם". 16.05 "שירים ושעורים". 17.10 "יומן כלכלה". 17.30 "על מספרים ואנשים" – מגזין המשק והחברה. 18.00 "זרקור" – עורך ומנחה: יצחק גולן. 18.46 היום בספורט. 19.00 "היום הזה". 19.35 "מוקד לעניני צבא וביטחון". 20.05 "מבט לפולקלור" – והפעם: "לאור הזכרונות" עם איוב. 21.05 "שיר לדרך". 22.05 "בימה ומסך" – קטעים מתוך מחזות מוסיקליים וסרטים. 23.05 "משחקי לילה".

רשת ג'

14.00 "לי ולך – שיר וברכה". 15.05 "חדש, חדיש ומחודש", עם שריג עזרי. 16.05 "מוסיקה לענין". 17.05 "הבנה יומית". 18.06 "היה היו" – בצער להיטים ישנים. 20.05 "עם כל הנשמה" עם משה מורד. 22.05 "מיטלנר" – שירים עבריים. 23.05 "הלילה הוא שירים".

גלי צה"ל

06.00 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור. 06.10 צלילי בוקר – שירים עבריים. 06.30 אוניברסיטה משודרת: בין כפרות למציאות בארץ ישראל שלפני מלחמת העולם הראשונה מרצה: פרופ' נורית גוברין. 07.07 שבע אפס שבע עם ערי טלמור. 08.05 בוקר טוב ישראל – שעת אקטואליה יומית. 09.05 נכון לעכשיו, עם רפי רשף. 11.05 טעם של פעם, עם אודלי יניב. 12.05 להיט לתאכון. 13.05 חמים וטעים. 15.05 מה יש, עם ארז טל. 16.05 ארבע אחר הצהריים – "שירים עבריים". 16.55 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור. 17.00 יומן גלי צה"ל. 17.30 ערבסק – מגזין גלי צה"ל לעניני המזרח התיכון. 18.05 שלוש ארבע לעבודה.

קולנוע

תל-אביב

אסתר: הנרגיל לרופאים מתחילים 4.10 .7.15 .9.10
אורלי: ההסינה שטה
בית לסין: דיוה 23.15
בן-יהודה: המאהב 9.10 .7 .4.10
גת: פעמיים במשך החיים 9.10 .7.15 .4.30
גורדון: הסיפור האמיתי 9.40 .7.15 .4.10
דקל: לילות לבנים 9.30 .7.00
דרייב-אין: רוקי 9.30 .7.15; קיקס 12.00
דיזה: יומן של אלוף
מוזיאון תל-אביב: סהרורים 9.30 .7 .4.10
ליכיר חריש: כבודו של פריצי 9.10 .7.00
פאר: מסע העסקים של אבא 9.10 .7 .4.15
סינמה 1: רוקי 4 9.30 .7.15 .4.10
סינמה 2: חזרה לעתיד 9.10 .7.15 .4.30
פאריס: חבורות ואבים 9.10 .7.15 .4 .2.12
רב-חן:
חן 1: שנת הדרקון 9.40 .7 .4.15
חן 2: גלגלי תהילה 9.45 .7.20 .5.00
חן 3: סיפורה של מארי 9.40 .7.20 .5.00
חן 4: בית"ס לאסירים מתחילים 9.40 .7.20 .4.45 .1.30 .10.30
חן 5: רונין על בנות 9.40 .7.00 .4.45 .1.30 .10.30
שחק: זכרונות מאפריקה
תל-אביב: לחיות ולמות בלוס-אנג'לס
תכלת: אני אוהב אותך כרמן 9.30 .7.15 .4.10
צוותא: נבוע + במקום חלום 8.00

רמת-גן וגבעתיים

אואזיס: מה דאו עיני התחול 9.10 .6.30
לילי: שושנת קהיר הסגולה 9.10 .7.15
ארמון: לילות לבנים 9.10 .7.15 .5.00
רב-גן:
גן 1: פעמיים במשך החיים 9.40 .7.30 .5
גן 2: סיפורה של מארי 9.40 .7.20 .5
גן 3: שנת הדרקון 9.30 .6.50 .4.15
גן 4: להב מעונן 9.45 .7.20 .5.00

ירושלים

אדיסון: משאלת מוות 3 9 .7 .4.10
אורנע: גלגלי תהילה 9 .7 .4.30
בית אגרון:
וולט דיסני – בחזרה לארץ עוץ 16.00
העכבר ששאג 18.00
החברים של אלכס 19.45
מופע הקולנוע של רוקי 21.30
המתופפת הקטנה 21.30
בנייני האומה: מסע העסקים של אבא 9.15 .6.45

כסיף: רוקי 4
הבירה: לילות לבנים
מיטשל: ראן
כנרת: בחר בי
אורגיל: פעמיים במשך החיים

חיפה

ארמון: כילברדו
אורה: זכרונות מאפריקה
חן: סנהיה הארומה
עצמון: העד
פאר: התפוז המכני
רון: איד הגיהנום: מסע העסקים של אבא
רון: לחיות ולמות בלוס-אנג'לס
אמפי: רוקי
אורלי: הרבה ולא כלום

נתניה

שרון: רכבת תתית
בטהוביה: גולאג

חולון

סבוי: משאלת מוות 3
מגדל: סנהיה הארומה

בת-ים

עצמאות: משאלת מוות 3

הרצליה

היכל: המאהב

באר-שבע

חן: חזרה לעתיד

חדרה

היכל חדרה: מטרה

תיאטרון

תיאטרון ישראל

הערב, יום ד', 19.3

תיאטרון הבימה:
המלך מתיא הראשון: 16.00, 18.30
הבית ברחוב שינקין: 21.00

התיאטרון הקאמרי
פלשתינאית: 20.30
קסטנר – בעכו: 20.30
קידוש – בצוותא: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת

יום ד', 19.3 בשעה 20.30
קידוש
בשעה 22.15
חיילי בדיל על חוף ירושלים

שרותים ● עזרה ● התחבורה

תורנות בתי-מרקחת

בת-ים
קופ"ח — עין יהב, חולון.

חולון
אהרון — הופיין 52.

ירושלים
פרקש — הפלמ"ח 28.

נתניה
גבע — שער הגיא 14.

פתח-תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר.

רמת-גן
קופ"ח כללית — המיתר 25.

תל-אביב
בריאות — המלך ג'ורג' 28;
קופ"ח כללית — אמסטרדם 7.

חיפה
יבנה — אבן סינא 7.

תורנות בתי-חולים

תל-אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל-השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח-תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל-אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית, ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל-אביב – בימים א', ג', ה' שבת כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה

● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

● שערי צדק – ילדים.
● הדסה ע"כ – כירורגית, עיניים.
● הדסה ה"צ – נשים, אורטופדיה, פנימית.
● ביקור חולים – א.א.ג.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים של ההסת' לרפואת שיניים בישראל: בתל-אביב – בימים א'–ה' בין השעות: 21.00—24.00, בלילות שבת וערבי חג השעות: 18.00—24.00. בשבתות וחגים: השעות: 15.00—21.00. הכתובת: רח' בר-כוכבא 49, טל' [illegible]. בחיפה: רחוב הנביאים 26, קומה ג', טל' [illegible]. פתוחה כל יום ביומו, כולל ערבי שבתות וחגים מ-20.00 עד 24.00 בלבד.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה: המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00. אחרי חצות בימי טלפוני בלבד. דיזנגוף סנטר שער 3 וליד המכבירה, טל: 294869, 03-285822.

מרכז סיוע לקורבנות אונס: לרעננה ואיזור השרון, טל' [illegible]. א'–ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-327171.
ער"ן תל-אביב — טל' 03-261111.
ער"ן חיפה — טל' 04-672222.
ער"ן באר-שבע — טל' 057-416111.
ער"ן נתניה — טל' 053-35316.

סילוק מיטורים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' [illegible]

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'–ה' ב-08.00–20.00, בימי ו': 08.00–15.00. טלפונים: 03-433500, 03-433300.

יד ביד – אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה
ת"א – 226027 (24 שעות)
חיפה – 04-229488 (11.00–20.00)
נהריה – 04-920014 (11.00–20.00)
קו פתוח לחורים במצוקה בימי ב' ו-ד' – טל. 222732.

משטרה

ירושלים, תל-אביב, חיפה, רמת-גן, בני-ברק, חולון, פתח-תקוה – טל' 100. באר-שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 244; חדרה – 22444.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. בני-ברק, גבעתיים — טל' 781111. רמלה — טל' 08-221022. עפולה — 065-93334.

רכבות

מירושלים לתל-אביב דרום: בימים א'–ה' בימי ו' וערבי חג: 7.30.
לבני-ברק ולחיפה: בימים א'–ה': 16.00. בימי ו' וערבי חג: 11.30.
מתל-אביב לירושלים: מת"א דרום, בימים א'–ה': 16.00.

מבני ברק 8.18.
לחיפה: בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00.
לנהריה: בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00, 15.00.

מחיפה בת-גלים:
לירושלים: א'–ה': 7.00.
לתל-אביב: א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30.
מנהריה לחיפה ולתל-אביב: 6.35, 9.00, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38.
לירושלים: 5.35.

כפר-סבא — קרית-אתא 0:3

רק סנסציה תמנע מכפר-סבא את הסגנות * בת-ים שתתה שמפניה וכמעט השתכרה * נצחון בכורה להפועל שער-העמקים * בשבוע הבא סיום העונה

כדורעף
מאת מוטי חביב

קבוצת האליפות של הפועל בת-ים בכדורעף הוכתרה אמש. מה שנראה כמובן על גד הפועל מטה אשר. הפועל מבוקר בסיומו ניצחו משחק 2:3. בתום משחק שני העפילה קבוצת כפר-סבא למקום השני נצחון חלק — 0:3 — על קרית-אתא.

כפר-סבא מועמדת כמעט ודאית לסגנות. [illegible] בשבוע הבא. הזוכן הצעירו את כפר-סבא 11:15, 4:15, 13:15. ניר [illegible] זוהה קרן אור בקרית-אתא. בת-ים שתו שמפניה, הקיפו עם [illegible] את האולם. הציגו בצורה [illegible] את השחקנים אבל המאבק [illegible] היה עיקש. מטה אשר ניצחה במערכה הראשונה 10:15 במהלכה נשלח רז בורר להחליף את מדי הספורט שלו במדים אורחיים לאחר ויכוח מילולי עם המאמן דוד כפרי. בלי רז בורר וגם ללא אורי חבר הפצוע הצליחה בת-ים לנצח 4:15 אך במערכה השלישית נוצחה 15:18 לאחר שהובילה 5:10 במערכה הרביעית הוליכו ה—בת-ים 10:13 וגם 3:14 אך לבסוף ניצחו בקושי 13:15. רפי רולניק התעלה במערכה האחרונה בה הובילה בת-ים 0:7, 2:9 ו-2:13 לפני שניצחה 6:15. גן דני גלילי ויעקב הרשקו בלטו בבת-ים במשחק בו צפו כ-700 אוהדי הפועל בת-ים.

הפועל המעפיל שהתאוששה מהמשבר שפקד אותה באמצע העונה גברה על אליצור תל-אביב 0:3 (8:15, 14:16, 13:15).

נצחון חלק השיגה גם קבוצת הפועל עין-המפרץ כפר מסריק 0:3 על הפועל רמת-אביב. גלעד דורון, אורן שר ומאיר כץ היו הבולטים בעין-המפרץ כפר-מסריק בנצחונות 2:15, 4:15, 12:15. יואב חרמוני היה היחיד שבלט ברמת-אביב.

נצחון בכורה בעונה השיגה האחרונה בטבלה, הפועל שער-העמקים על שוופתה לליגה השניה, הפועל עין-שמר ברקאי. בנצחון 1:3 בלטו חיים בורוק, נדב סלמון ונטע איגו. שער העמקים ניצחה במערכה הראשונה 6:15, נוצחה בשניה 15:3 ושבה לנצח 12:15 ו-15:10.

הפועל העוגן לא איכזבה את אוהדיה וניצחה 0:3 את הפועל שריד. שלמה אבנדריצ'י, אלדד שלם ואילן חמו בלטו במערכות 13:15, 9:15 ו-5:15. נסטור אפשטיין וברקוביץ האחרוני ניסו לאזן, ללא הצלחה, בשורות הפועל שריד.

הטבלה
(אחרי 21 מחזורים)

1.	הפועל בת-ים	11"62	41
2.	הפ. כפר-סבא	13"54	38
3.	הפ. קרית-אתא	20"53	38
4.	אליצור ת"א	25"48	36
5.	הפ. עין-המפרץ	31"46	35
6.	הפועל המעפיל	29"46	34
7.	חניתה / מ. אשר	43"45	30
8.	הפ. רמת-אביב	48"27	28
9.	הפועל שריד	52"26	27
10.	הפועל העוגן	50"22	26
11.	עין-שמר / בריקאי	60"14	23
12.	שער-העמקים	61"9	22

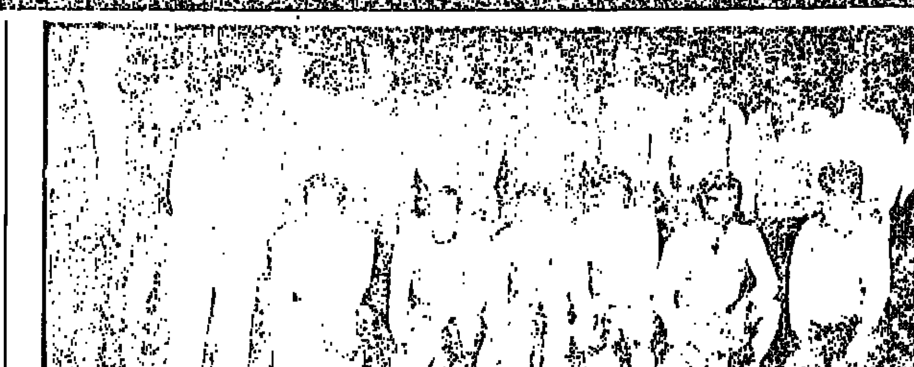

אלופת הכדורעף לעונת 1985/86. עומדים מימין לשמאל: גד שטרנבאום (חבר הנהלה), יצחק שניר (מנהל), דוד כפרי (מאמן), שלמה מיורצ'יק, רפי רולניק, רוני כהן, אבי כחלון, צבי לוי, יעקב הרשקו, שמואל תבורי (עוזר מנהל), בן-ציון מזעקי (מזכיר מועצת פועלי בת-ים), ויקטור טל (מזכיר הפועל בת-ים), אהוד קננון (ראש עיריית בת-ים). כורעים מימין לשמאל: בבר אבוטבול (חבר הנהלה), צחי אלבז, דני גלילי, רז בורר, רן גפני, אורי חבר ואלון גרין. (צילום: אריה קנפר)

הבת-ימי דני גלילי (ראשון מימין) מנחית במשחק אמש בו ניצחה האלופה הפועל בת-ים את הפועל מטה אשר 2:3. ליד גלילי נראה הקפטן יעקב הרשקו ומעט מאחוריו רפי רולניק. (צילום: אריה קנפר)

לשמינית הגמר בטעם מר

הפועל פתח-תקוה — הכח ר"ג 0:2 0:0

כדורגל
מאת משה רוזנברג

צדק אותו אוהד של הפועל פתח-תקוה שאמר בסיום משחק הגביע עם הכח רמת-גן מתחתית הליגה הארצית: "עוד נצחון כזה ואבדנו". הפתח-תקואים שניצחו 0:2 איכזבו קשות את 500 הצופים שחזו במשחק.

במחצית הראשונה כמעט ולא הורגשו שחקני הפועל פתח-תקוה. דווקא שחקני הכח היו טובים יותר ורק שתי החטאות תוך דקותיים (41,43) מנעו מחלוצי הכח לתרגם את יתרונם במגרש לשערים. בפעם הראשונה הגביה נסים אהרון מימין ונתן עזריה נגח מחמישה מטרים לידיו של השוער. חלפו 120 שניות ויצחק מוסרי החטיא שער בטוח מקרוב.

הפתח-תקואים התעוררו קצת מ"תרדמתם" לאחר ההפסקה וכבר בהתקפתם הראשונה במחצית זו ובנצחון כולו הוליכו 1:0. המגן ציון יוסף והגביה מימין (49), גיא לוי הסיט את הכדור לעברו של רונן הלל וזה מהאויר, מחמישה מטרים, הכניע את שלמה נורדמן.

שחקני הכח ניסו להשוות אך שוב חזרה תמונת ההחטאות מהמחצית הראשונה. נתן עזריה המשיך "להרגיז" את אוהדיו בשתי החטאות נוספות של 100 אחוז בדקות ה-61 ו-77.

שחקני פתח-תקוה שנעו כצללים ושיחקו משחק שקוף ונטול ברק הצליחו שש דקות לפני הסיום להגדיל את היתרון לאחר פריצה של אלון חזן מימין שהגביה לרחבת החמש וניר לוין בנגיחה השכין את הכדור ברשת וקבוצתו זכתה בנצחון בלתי משכנע — 0:2 על הכח רמת-גן.

שופט המשחק יהושע לויה שלף שלושה כרטיסים צהובים לעברם של ניר לוין וחיים בן-שאנן מפתח-תקוה וגרריש מהכח. המשחק נערך באיצטדיון בפתח-תקוה.

בעקבות הנצחון העפילה הפועל פתח-תקוה לשמינית גמר הגביע.

● הפועל פתח-תקוה: גרבי, יוסף, בורדניוק (נהרי), אלון, זרחוביץ, לוי, חזן, בן-שאנן (מהפוד) בסון, הלל, לוין.

● הכח רמת-גן: נורדמן, שיינר, ע. כהן, גווילי, ד. מאיר, גרריש (כונצור), א. לוי, מוכרי, (ניסים) יחיאל, עזריה, נ. אהרון.

טניס שולחן

האלופה נוצחה

מאת יצחק ויסהוף

הפתעה מרעישה נרשמה במחזור השלישי במשחקי הסיבוב השלישי של הפלייאוף העליון בליגה הלאומית בטניס שולחן. האלופה מכבי זכרון יעקב ספגה הפסד בכורה להפועל לוד 7:3.

שחקני הפועל לוד, בראשותם של צור הס ויצחק לוי, הדהימו את שחקני האלופה בכושרם המצויין. הס ולוי גברו על ידי רוזנבאום ויאיר שמידט. גם יצחק אברמוביץ מלוד זכה בנצחונות על רפי שפטר וערן ניר. את נצחון לוד השלים מיקי קידר שגבר על ערן ניר. את הנצחון למכבי זכרון השיגו שחקני הזוגות של המועדון רוזנבאום ושמידט.

במשחק המרכזי של המחזור גברה הפועל ר"ג על מכבי ת"א 4:6. השחקן המצטיין היה גיל ברכה מהפועל ר"ג שגבר על דרור פולאק ומיקי זיכל. יוסי בוגן ניצח את מיקי זיכל ובקרב המרכזי של הערב נוצח בוגן בידי יריבו המושבע דרור פולאק. נצחונות של פולאק על בוגן לא הועיל לקבוצתו.

יתר התוצאות בבית העליון: אליצור נתניה — הפועל חולון 3:7; הפועל חדרה — מכבי החותרים / קרית מלאכי 2:8.

בבית התחתון סיימו מכבי יוסף ת"א והפועל אשדוד בתיקו 5:5. יתר התוצאות: מכבי הר הכרמל — הפועל ב"ש 3:7; הפועל בני שמעון — מכבי פ"ת 1:9; אליצור ת"א — מכבי רחובות 1:9.

יובנטוס תנסה לגמול לברצלונה

הערב ברבע גמר גביע אירופה לאלופות
● משחקים גם במחזיקות גביע ואופ"א

גביע אירופה
מאת שבח פלברט

12 האיצטדיונים שיארחו הערב את משחקי הגומלין בכל שלושת גביעי אירופה בכדורגל לקבוצות, יהיו מלאים עד אפס מקום.

המשחק המסקרן מכולם עשוי להיות ב"קומונאלה" שבטורינו, שם תארח אלופת אירופה, יובנטוס, את ברצלונה, אלופת ספרד. היא מסוגלת למחוק את ההפסד הזעיר (1:0) במשחק שהיה לפני שבועיים בברצלונה. אשר משורותיה ייעדר הפעם הכוכב הגרמני, ברנד שוסטר, המסוכסך עם הנהלת הקבוצה הספרדית.

לשתי היריבות לא היתה הצלחה בראשית השבוע במסגרת הליגה. "יובה" הובסה ברומא (3:0), כשמשורותיה נעדרו כמה שחקנים, ובראשם חלוצה הפורה, אלדו סרנה עקב פציעה, ואילו ברצלונה לא יכלה במגרשה לקבוצת התחתית סלטה ויגו (1:1).

האיטלקים חוששים מגל פציעות שפקד אותם. פרט לסרנה, גם הקפטן שיראה סובל מפציעה, כמו שלושה נוספים מן ההרכב הראשון.

משחק נוסף באותה מסגרת, המעורר התעניינות רבה, יהיה באיצטדיון של אנדרלכט בבריסל. כשזו תארח את באיירן מינכן. הבלגים מקווים אף הם למחוק את ההפסד במינכן (2:1). שתיהן ניצחו בראשית השבוע בצורה משכנעת. הגדילה לעשות, באיירן, שמחצה במשחק חוץ את מאנהיים (0:4) ומדורגת שניה בארצה, בעוד שאנדרלכט מוליכה בטבלת הליגה בבלגיה, בעקבות ניצחונה על ווארחם 1:3.

בשני המשחקים האחרים בגביע האלופות תארח קוסאייסי לאהטי מפינלנד את סטיואה בוקארשט (בראשון 0:0) ואם תנצח, תעשה שוב היסטוריה — קבוצה פינית בשלב חצי גמר במפעל האירופי. המשחק השני יהיה מעבר לגבול בגטבורג, כשהקבוצה השבדית המקומית תארח את אברדין הסקוטית (2:2 בראשון).

קייב ואתלטיקו בשלב הבא

דינאמו קייב ואתלטיקו מאדריד הבטיחו למעשה את עלייתן לחצי גמר גביע-אירופה במחזיקות גביע. לאור נצחונות החוץ שהשיגו לפני שבועיים.

דינאמו קייב תארח את ראפיד וינה, ה"פיינליסטית" מאשתקד, אותה הביסו האוקראינים בוינה 1:4. במאדריד, תפגוש אתלטיקו את הכוכב-האדום בלגרד, אותה ניצחו הספרדים בבלגרד 0:2.

אתלטיקו מקווה, ששוערה הארגנטיני אוהאלדו פיליול, שנפגע בשבוע שעבר במרפקו, יהיה כשיר למשחק. הוא לא שותף בראשית השבוע בליגה.

המשחקים הנוספים: ארדינגן — דינאמו דרזדן (0:2); בנפיקה ליסבון — דוקלה פראג (1:0).

ריאל ואינטר
מיקדמה רצינית

שני המועדונים המפורסמים עם התארים המפוארים שרכשו בתולדותיהם, ריאל מאדריד ואינטר מילאנו, יוצאים למשחקי חוץ עם מיקדמה רצינית מן המשחקים הראשונים. שני הקבוצות השיגו נצחונותיהם (0:3) ברבע גמר גביע אופ"א.

ריאל מחצה את נויישאטל, בה מופיע הגרמני אולי שטיליקה, שחקנה לשעבר של ריאל. שתיהן מוליכות בטבלות הליגה בארצותיהן.

אינטר תתארח בנאנט ומקווה לשמור על יתרונה. אינטר שהופיעה בראשית השבוע בהפסד לנאפולי (1:0) ללא חלוצה הגרמני קארל היינץ רומינגה, שנפצע במשחק נגד בראזיל, מקווה שיהיה כשיר למשחק הערב, אבל תיאלץ כנראה לוותר על האירי ליאם בריידי, שנפצע בירכו בשבוע שעבר, בעת האימונים. נאנט ניצחה את המוליכה, סאן ז'רמן 0:2, במסגרת הליגה הצרפתית.

המשחקים הנוספים: קלן — ספורטינג ליסבון (1:1); וווארחם (בלגיה) — היידוק ספליט (1:0).

גרמניה תסייע במציאת מאמן

מאת ראובן חנניה

התאחדות הכדורגל המערב-גרמנית שיגרה אתמול אחה"צ מכתב ובו מסרה כי היא מתכוונת להיענות לבקשת ההתאחדות הישראלית ולהמליץ על מועמדים לאימון נבחרת ישראל בכדורגל.

הגרמנים ציינו כי תוך זמן קצר יביאו רשימה שמית לטיפולה של ההתאחדות הישראלית.

במכתב ציינו הגרמנים גם את העובדה שימשיכו להאבק לקבלת ישראל לאירופה במפעלים השונים בענף הכדורגל. יצויין שדווקא ההתאחדות הישראלית נוהגת בסחבת בנושא בחירת מאמן לאומי ועד עכשיו התכנסה הוועדה המיוחדת פעם אחת בלבד.

הערב המשחק על המקום השלישי בליגה

חולון תארח במשחק פורמאלי את הפועל ת"א

כדורסל
מאת יצחק ויסהוף

משחק הערב בין קבוצת הפועל חולון לבין הפועל ת"א, לא יכבה הבקה לשתי הקבוצות. רק את המקום השלישי ניתן להרויח במשחק זה, אך עובדה זו לא תמנע משחקני לעשות מאמצים כדי לנצח כיוון שאנו רוצים לנצח בכל משחק" כך אמר מולי קצורין מאמנה של הפועל חולון לקראת משחק הערב ב-8 בחולון, בין שתי הקבוצות המאוכזבות של ליגת הכדורסל.

הפועל ת"א, לאחר מאמץ השיא נגד מכבי ת"א בו נוצחה ב-2 נקודות במשחקי חצי הגמר-סל, סיימה למעשה את העונה. הקבוצה סיימה את השתתפותה בשנה במשחקי גביע קוראץ והמשחקים עם הפועל חולון יהיו עבורה בלבד.

להפועל חולון יהוו המשחקים מול הפועל ת"א הכנה מצויינת לקראת משחק גמר הגביע ב-7 באפריל נגד מכבי ת"א.

"ברור שלא תהיה מוטיבציה שיא וההלהבות של קהל. המשחק שבינינו הוא כמו על מקומות 2, 3 ו-4. אנו חייבים לקחת אפשרות, שלו זהוא תאורטית, שמכבי ת"א עלולה להפסיד בגמר-סל עם אליצור נתניה ואז משחק גמר הגביע יכול להיות בעל משמעות רבה לסכבי ת"א שתנסה לנצח כדי להבטיח את השתתפותה במשחקי גביע אירופה למחזיקות גביע. שחקני עייפים מאוד לאחר עונה מתישה. אני בטוח שהמצב דומה גם אצל הפועל ת"א. ההצגה חייבת להמשך, אין ברירה ונשחק כדי לנצח", סיכם מולי קצורין.

הפועל חולון [illegible]

העונה ינונת.

הפועל ת"א לא התאמנה אמש. שחקניה "התאוששו" ממשחקם נגד האלופה מכבי ת"א (90:78).

ברצלונה זכתה בגביע המחזיקות

מחזיקת הגביע הספרדי בכדור-סל, קבוצת ברצלונה, זכתה הלילה בגביע אירופה למחזיקות גביע לאחר שגברה בגמר על מאזרדו האיטלקית 86:101.

במשחק שנערך בקאזארטה, איטליה, לעיני 7000 צופים, שפטו הישראלי ראובן וירובניק והיווני דוקס.

חטואל: מסוגל לזכות במדליה באולימפיאדה

"אחרי שזכיתי במקום השני בתחרות היוקרתית ע"ש רומל בפאריז אני מאמין שאוכל לזכות גם במדליה באליפות עולם ובאולימפיאדת סיאול" — כך אמר אמש הסייף יצחק חטואל בשובו ארצה מבירת צרפת שם חולל הפתעה עולמית כאשר זכה במדליית הכסף בנצחו אלופים עולמיים ואולימפיים.

חטואל, חבר הפועל עכו, התרגש מקבלת הפנים שנערכה לו בנמל התעופה בן-גוריון ובמיוחד מבואה של אלמנתו של חלל מינכן, אנקי שפיצר, שבאה לעודד אותו. הוא ירד מהמטוס עטור מדליית הכסף בה זכה.

חטואל הוסיף כי זה שנים אומרים לו המומחים שיש לו כישורים להגיע לשלבי הגמר בכל אירוע בינלאומי בסיוף "אולם בגלל העדר נסיון בינלאומי לא הצלחתי עד כה. הפעם הרגשתי כבר מהקרב הראשון שהולך לי. תפסתי תנופה והייתי כל התחרות בעננים".

בתחרות רומל, שהיא אחת היוקרתיות בעולם, השתתפו למעלה מ-200 סייפים.

מנצח פרקים הפסיד לאשק

הטניסאי השבדי תומאס הוגסטאדט, ניצח במוקדמות הטורניר בבריסל את שחר פרקים, הפסיד בסיבוב הראשון לשוויצרי יעקב לאשק 1:6, 6:1, 6:3.

הצ'כי ליבור פימק ניצח את הפולני וויטק פיבאק 4:6, 5:7.

נבחרת הנוער — "עליה" כפ"ס 2.2

נבחרת הנוער של ישראל סיימה אתמול בתיקו 2.2 את משחק האימון שלה נגד הפועל "עליה" כפר-סבא.

טל בראל ממכבי נתניה ומשה אייזנברג (מכבי יהודה) כבשו את השערים לזכות נבחרת הנוער.

דרבי רמת-גני

כדוריד
מאת יוסף חכם

הדרבי הרמת גני בין קבוצות מכבי הארזים להפועל יעמוד הערב במוקד משחקי המחזור ה-20 בליגה הלאומית בכדוריד באולם האוניברסיטה ברמת אביב.

שאר משחקי הערב יעמדו בסימן מאבקי קצוות הטבלה.

פירוט משחקי הערב שיחלו בשעה 8:30:

● מכבי נתניה — הפועל רחובות (אולם ביה"ס בן גוריון בנתניה, ישפטו: גרוס וציברין, 22:19 להפועל רחובות בסבוב הראשון).

● הפועל פתח-תקוה — אליצור הרצליה (האולם ביהוד, זינגר ובוקר, 19:23).

● מכבי קרית-מוצקין — מכבי ראשון-לציון (אולם גרשן בקרית מוצקין, גוטליב ויעקובוביץ, 18:14).

● מכבי הארזים/רמת-גן — הפועל רמת-גן (אולם האוניברסיטה ברמת אביב, שדה ווילברצוויג, 27:13).

● הפועל ראשון-לציון — הפועל נופ"ים (אולם מכבי ראשל"צ, זבצקי ונוטמן, 17:24).

● מכבי רחובות — מכבי פתח-תקוה (היכל הספורט העירוני ברחובות, סלם וגנדורין 18:25).

הטבלה הלאומית
(אחרי 19 מחזורים)

1.	מכבי ראשל"צ	337"482	35
2.	הפועל ר"ג	345"440	33
3.	הפועל רחובות	302"425	31
4.	הפועל ראשל"צ	396"438	25
5.	מכבי נתניה	451"474	24
6.	מכבי רחובות	392"370	20
7.	הפועל פ"ת	374"380	19
8.	אליצור הרצליה	401"399	12
9.	מכבי ארזים	428"330	11
10.	מכבי פ"ת	425"357	9
11.	הפועל נופ"ים	417"352	7
12.	מכבי מוצקין	514"353	2

לקראת ביקור האפיפיור בבית־הכנסת ברומא

שמיר קורא לוותיקן לכונן יחסים דיפלומטיים עם ישראל

מצפים לתפילה משותפת של האפיפיור והרב הראשי של רומא בבית־הכנסת

מאת דליה שחורי, ואהרן ניר

שר החוץ, יצחק שמיר, קרא אתמול לכינון יחסים דיפלו־מטיים מלאים בין הוותיקן וישראל. שמיר השמיע את הדברים בפגישה שקיים בלשכתו עם משלחת של אנשי במורה קתוליים מבראזיל.

שמיר אמר, כי ישראל מקדמת בברכה ובסיפוק את החלטת האפיפיור, יוחנן פאולוס השני, לבקר בבית־כנסת ברומא. הוא ציין, כי ישראל מקיימת קשרים קבועים, אף כי בלתי רשמיים, עם הוותיקן, ועתה הגיע הזמן לעשותם רשמיים.

ברומא טרם פורסמו פרטים על תוכנית ביקורו של האפיפיור בבית־הכנסת בגטו המקומי, שייערך ב־13 באפריל ושעליו הודיע לפני יומיים הדובר הרשמי של הוותיקן.

לחגיגיות הביקור תתרום ללא ספק העובדה שהוא יתקיים ביום א' בשבוע, שעות אחדות בלבד לאחר המיסה בכנסיית סנט פטר ואחרי ברכת „אנג'לוס" (המלאך) מחלון הארמון האפיפיורי.

האפיפיור מלווה בדרך־כלל את הברכה בנאום קצר על ענייני דיומא, ואין ספק שבנאום שישמיע בצהרי ה־13 באפריל יסביר למאזינים את המשמעות הדתית, הרוחנית והפוליטית של הביקור הראשון בהיסטוריה של אפיפיור בבית־כנסת יהודי.

בחוגי הקהילה היהודית של רומא, המונה כ־20 אלף נפש, מורגשת התרגשות לקראת האירוע.

מניחים שהאפיפיור מתכוון לערוך בבית־הכנסת תפילה משותפת לצד הרב הראשי של רומא.

הידיעה על הביקור היא נושא לכותרות גדולות במרבית היומונים האיטלקים, המרגישים את ייחודו והמוסיפים לידיעה עצמה מאמרי פרשנות. הכותרת הגדולה של גדול היומונים האיטלקיים, „קוריירה דה־לסרה", היא: „בפעם הראשונה פאפה ורב יתפללו יחד בית־כנסת".

חורף צרפתי

שמלות הצמר האלה עוצבו בידי האופנאי הצרפתי קלוד ברטולמיי ונראו בתצוגת קולקציית חורף '86־'87 במאריס. (צילום: איי.פי.)

בפאריס מעריכים:

אסד מטפל בחטופים כדי לצנן את יחסי צרפת עם ישראל

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — נשיא סוריה, חאפז אסד, נטל תחת חסותו את בני־הערובה הצרפתים. הוא חותר להרגיע לצינון היחסים בין צרפת וישראל ותמיכה בהסדר סורי בלבנון, תמורת שחרורם.

ארגוני טרור, הפועלים בחסות סוריה ואיראן, הגבירו את הלחצים על צרפת לנטוש את מה שכינו „המדיניות הפרו־ישראלית". כתב „ליברסיון" בביירות נמסר, כי הנשיא אסד נמלא חימה על תמיכת צרפת ב„קנוניה הישראלית", לסכל את ההסדר הסורי בלבנון.

אסד אמר: „אתם נגד ההסדר הסורי, אז תשלמו את המחיר. המחיר הוא טרור.

אסד הבהיר לצרפתים מי הארון בלבנון. מיטראן טלפן אליו ושיגר שני שליחים, בתוכם איש עסקים סורי, עומרן חמרן, שהודיע, כי צרפת מכירה בשליטה הסורית על מה שקורה בלבנון.

הרופא השיעי רעד, שהתיימר להשיג את שחרור בני־הערובה, עורר חימה בדמשק. הצרפתים תיארו אותו כשקרן. הם מסרו, כי הוא לא פגש מעולם את החוטפים, אלא שהה יממה ברובע השיעי בביירות, בשיחות עם כוהני דת ללא השפעה.

רעד הודיע אתמול על התפטרותו משליחות התיווך.

בינתיים הסורים חידשו את הטרור בפאריס. קבוצת טרור „ועדת ההזדהות עם האסירים המערביים בצרפת", שכבר ביצעה שלושה פיצוצים בפאריס, נטלה אתמול אחריות לפיצוץ ברכבת הסילונית ט.ג'.וי. חבריה תובעים לשחרר שלושה מחבלים, ביניהם ג'ורג' איברהים עבדאללה, הקשור לרצח הדיפלומט הישראלי יעקב בר סימנטוב.

משטרת שוודיה:

יש הוכחות שהעציר מעורב ברצח פאלמה

מאת עלי כהן, כתב „על המשמר" בסקנדינביה

קופנהגן — ההוכחות הקיי־מות עתה כלפי השוודי ויקטור גונארסון, בן ה־32, המואשם בקשר עם רצח ראש הממשלה אולוף פאלמה, הן כה טובות, עד כי לחוקרים אין כבר ממעט צל של ספק, כי האדם שבידיהם זה שבוע הוא האדם המבוקש.

עם זאת, ממשיכה המשטרה בחקירתה, והחוקר הראשי בפרשת הרצח, מפקח המשטרה הנס הולמר, אמר במסיבת עיתונאים, כי אין זה בהכרח המעצר האחרון בפרשה.

העצור ידוע בהתבטאויותיו הבו־טות כלפי פאלמה. בין היתר, יש עדות כי הוא השמיע מספר פעמים איומים בטלפון לפני הרצח, בהכריזו: „פאל־מה כלול ברשימה השחורה".

האיש הוא גרוש, ואשתו לשעבר נפרדה ממנו זמן לא רב לאחר נישואיהם — „הוא התנהג בצורה ברוטאלית מזורה, היה חסיד של כת הארי קרישנה וברוטאלי", אמרה.

ידוע כי האיש ניסה להיות חבר ב„מפלגת העבודה האירופית", תנועה ימנית קיצונית, ובה לא אהבו את רעותיו הקיצוניות עוד יותר. המשטרה מצאה בבגדי האיש סימנים לשימוש באבק שריפה מן הסוג המצוי ואקדחים בשרוול של מעיל.

אלמנתו של אולוף פלמה נתבקשה למסור זיהוי ודרך חלון חד־סטרי נאלצה לעמוד מול מי שחשוד ברצח בעלה. בינתיים לא נמסרו תוצאות המסדר.

טלקס

● **איסלנד בולמת האינפלציה – בעקבות ישראל**

קופנהגן. – האינפלציה באיסלנד השתוללה בשנים האחרונות בממדים שהיו קרובים להשתו־לות האינפלציה בישראל. היא התקרבה ל־100 אחוזים מ... וערך המטבע האיסלנדי, ה... קרונה, נפל בקצב רצחני בשנ... תים חוזרים ונשנים ובשי... אחרות, כמו הורדת אפסים מ... הערך (בדומה ללירה היש... ולשקל הישן).

עלי כהן, דנמרק

● **אבו־איאד: חזוננו ללבנון – נגביר המאבק**

אבו־דאבי. – חבר הוע... המרכזי של פאתח, סלאח חלף, הידוע בכינוי אבו־איאד, הצה... אתמול, כי הלוחמים הפלסטינים שפונו מביירות בקיץ 1982 יחזרו אל הבסיסים שמהם יוכלו לנהל פעולות נגד „האוייב הציוני".

באסיפה באוניברסיטת אל... שבאיחוד נסיכויות המפרץ, הדגיש אבו־איאד, כי יוגבר... מאבקו המזויין של העם הפלסטיני נגד הישות הציונית.

תיק ואלדהיים התגלה באוסטריה ומייד נגנז

וינה. — משרד החוץ האוסטרי הודיע אתמול, כי גילה תיק אישי של מזכיר האו"ם לשעבר, קורט ואלדהיים, שנקבר בותיו נעלמו.

התיק, שנמצא בכספת שאיננה עוד בשימוש, מתייחס לתקופה מ־1945 עד 1970, ועיתונים הניחו כי הוא עשוי לכלול הוכחות לגבי השאלה האם ואלדהיים השתייך לאס.א. או לארגון סטודנטים נאצי — האשמות שואלדהיים הכחיש בתוקף.

אולם משרד החוץ מסר, כי אין לו כוונה וגם לא סמכות לפרסם את התיק הפרטי, וכי דבר זה יכול להיעשות רק בהסכמתו של ואלד־היים.

רובר של ואלדהיים אמר, כי אין להניח שהמסמכים יפורסמו, שכן „הם יסיטו את תשומת הלב מהנוש־אים האמיתיים של מערכת הבחירות לנשיאות אוסטריה. הבחירות יהיו ב־4 במאי, וואלדהיים הוא מועמד השמרנים. (עי"ד)

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
מרחב תכנון מקומי בת־ים
הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

ניתנה בזה הודעה, כי הוגשה לועדת המשנה לתכנון ולבניה בת־ים בקשה להתר הקלות בניה על חלקה מס' 250 בגוש 7139 הנמצאת ברחוב דרך בן גוריון 85.
לפי תכנית מפורטת נמצאת החלקה הנ"ל באזור מגורים ג' 1. בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם להקטין את המרווח בין המעקה וכל הבנין הפנימי באורך של כ־1.60 מ' במקום נסיגה של 1.20 מ' ל־5 מ'. לכל מי שיש התנגדות מאיזה סיבה שהיא לבקשה הנ"ל יגיש התנגדותו לועדה המקומית תוך 15 יום, מיום פרסום הודעה זו.

אהוד קנמון, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה בת־ים

הועדה המקומית לתכנון ובניה
מורדות הכרמל
רחוב שער פלמר 1, חיפה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה כי לועדה המקומית לתכנון ולבניה מורדות הכרמל הוגשה ע"י משפחת גרנלי בקשה להקלה בגוש 10544 חלקה 34, גבעת רילף, עתלית.
שם ומספר התכנית החלה על המקרקעין נשוא הבקשה 945/ג.
מהות ההקלה: 5% מאחוזי הבניה המותרים לפי תב.ע. החלה על האזור. ניתן לעיין בבקשה ללא כל תשלום במשרדי הועדה, בשעות העבודה הרגילות. המעוניין להגיש התנגדות יגישנה לועדה במכתב מנומק תוך 14 ימים מיום פרסום מודעה זו.

עובדיה שלמה, יו"ר
הועדה לתכנון ובניה חוף הכרמל

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה המקומית לתכנון ולבניה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בנית [illegible] חלקה מגרש 8, 7 בגוש 8271 [illegible] מס' 45 בחריגה, מבוקשת 6.9 מ"ר. את התכנית 163/84 ניתן לראות [illegible] הוועדה. התנגדויות אפשר להגיש תוך [illegible] מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי
יו"ר הוועדה המקומית

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי
כפר־סבא
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי [illegible]

ר. שויש, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא

דו"ח „אמנסטי" על זאיר:

עצירים עונו במכות חשמל באברי המין

מאת עודד ליפשיץ, כתב „על המשמר"

דו"ח מיוחד של „אמנסטי", שנמסר היום לפירסום, מאשים את ממשלת זאיר והנשיא, מובוטו ססה סקו, בדיכוי אכזרי של מתנגדי המשטר הרודני בארץ זו.

על פי הדו"ח הזה, יחידות שונות של הצבא והז'נדרמריה רצחו אנשים ללא משפט, עצרו מאות אנשים, עינו אותם והחזיקו אותם תקופות ארוכות במחנות מעצר בתנאים לא אנושיים.

רוב הפעולות האלה התרכזו בחבל קאסאי, שבמזרח־זאיר.

הדו"ח כולל עדויות מפורטות של ארבעה עצורים שהצליחו לברוח מכלא. לדבריהם, הוכו באלות, שוטים ובתיל דוקרני, נצרבו בסיגריות דולקות וספגו מכות חשמל עזות מאלקטרודות שחוברו לאברי המין. העצורים מוחזקים בתאים ללא אור ואיוורור ובמשך תקופות ארוכות לא קיבלו כלל מזון ימים או שהוחזקו בתנאי רעב למחצה.

אחד העצירים סיפר על כיתות יורים שרצחו עצירים ללא משפט, וכן כיצד אולץ לקבור את גופות חבריו שנורו.

מרבית העצירים הם אוהדי UDPS, האיגוד למען דמוקרטיה וקידמה חברתית. איגוד זה לחם למען הקמת מפלגת אופוזיציה בנוסף למפלגת השלטון של הנשיא, שהיא המפלגה היחידה שקיומה מותר על פי חוקת זאיר.

האגוד גם קרא להחרים את הבחירות לנשיאות שנערכו אשתקד, מפני שהמועמד היחיד היה הנשיא, מובוטו ססה סקו.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 18.3.86

	היחידה	בנקנוטים – קניה	בנקנוטים – מכירה	העברות והמחאות – קניה	העברות והמחאות – מכירה	שערים יציגים
דולר אמריקני	1	1.46	1.52	1.4818	1.5002	1.4919
לירה שטרלינג	1	2.13	2.23	2.1700	2.1971	2.1865
מרק גרמני	1	0.65	0.68	0.6600	0.6683	0.6640
פרנק צרפתי	1	0.21	0.22	0.2143	0.2170	0.2161
גילדן הולנדי	1	0.57	0.60	0.5841	0.5913	0.5883
פרנק שוויצרי	1	0.77	0.81	0.7857	0.7955	0.7925
כתר שבדי	1	0.20	0.21	0.2059	0.2085	0.2073
כתר נורווגי	1	0.21	0.22	0.2090	0.2116	0.2103
כתר דני	1	0.17	0.18	0.1782	0.1805	0.1796
מרק פיני	1	0.28	0.30	0.2910	0.2946	0.29
דולר קנדי	1	1.04	1.09	1.0626	1.0758	1.0698
דולר אוסטרלי	1	1.02	1.10	1.0567	1.0699	1.0642
ראנד דרום אפריקני	1	0.63	0.75	0.7434	0.7527	0.7492
פרנק בלגי	10	0.31	0.33	0.3225	0.3266	0.3243
שילינג אוסטרי	10	0.92	0.97	0.9411	0.9528	0.9469
לירה איטלקית	1,000	0.95	1.01	0.9709	0.9831	0.9763
ין יפאני	100	0.83	0.87	0.8467	0.8573	0.8518

הסגל האקדמי משבית היום הלימודים לשעתיים

בגלל שחיקת שכרו ● מזהיר מהחרפת המאבק עד כדי שביתה כללית

מאת כתבנו לענייני עבודה

„הסגל האקדמי משבית היום את הלימודים בשעות 10־12 לפני הצהריים, במחאה על השחיקה בשכרו. השביתה תקיף כ־10 אלפים אנשי הסגל הבכיר והזוטר ב־7 אוניבר־סיטאות ומכללות. על כך נמסר במסיבת עתונאים שקיימו אתמול בתל־אביב ראשי המועצה המתאמת במוסדות להשכלה גבוהה.

במהלך השביתה יתקיימו אסיפות כלליות כשעל סדר היום המשך המאבק עד כדי „נעילת האוניברסיטאות והמוסדות הנלווים עד להודעה חדשה.

חברי המועצה המתאמת בראשות פרופ' גדליה שלף מהטכניון הזהירו, כי ההשכלה הגבוהה בארץ עומדת בפני שוקת שבורה והדבר מהווה סיכון בטחוני ממדרגה ראשונה.

אנשי הסגל האקדמי תובעים מנגנון בדיקה קבוע של שחיקת השכר וכן הפסקת ההורדה של ששה אחוזים מהמשכורת. כמו־כן תובעים העובדים תוספת של 24 אחוז, על בסיס המשכורות הממוצעות של המהנדסים והאקדמאים במדעי החברה והרוח, המהוות אמות מידה השוואתיות לגביהם.

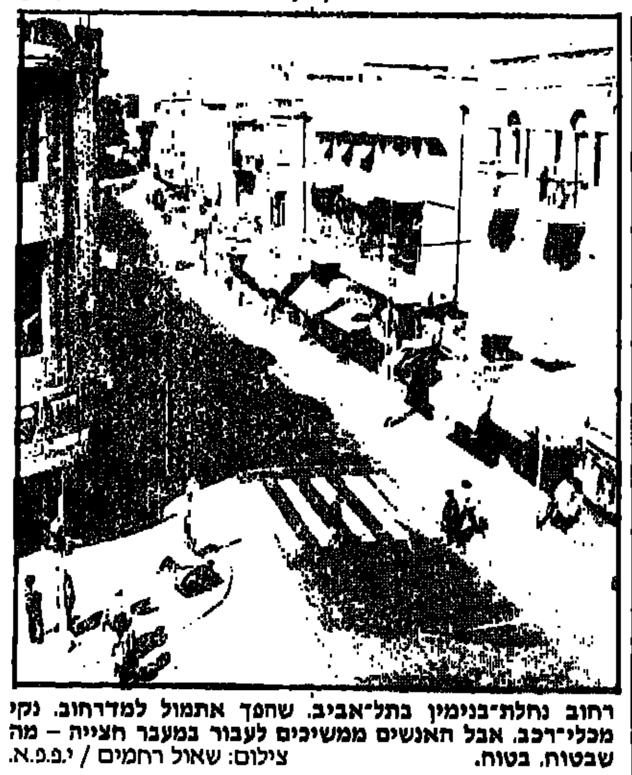

רחוב נחלת־בנימין בתל־אביב, שהפך אתמול למדרחוב. נקי מכלי־רכב. אבל האנשים ממשיכים לעבור במעבר חצייה – מה שבטוח, בטוח. צילום: שאול רחמים / י.פ.פ.א.

כל מנות הדם יעברו בדיקות נגד איידס מה־15 באפריל

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

אם מה־15 באפריל ייבדקו כל מנות הדם המיועדות לעירויים רפואיים וכל מוצרי הדם לצורך גילוי נגיף המחלה הקטלנית „איידס", ותוך שלושה חודשים מאותו תאריך לא יישאר באריזה דם או מוצר דם שלא עברו בדיקה וסינון מוקדם.

על תחילת המבצע מסר אתמול פרופ' דן מיכאלי, מנכ"ל משרד הבריאות, ביום עיון לכתבים לענייני בריאות שהתקיים בבית־היולדות בקריה בתל־אביב.

פרופ' מיכאלי ציין, כי תוך שלושה חדשים ייבדק כל מלאי הדם שבבנק הדם וכן מוצרי הדם, כגון פלסמה וכו'. משרד הבריאות מקציב לצורך המבצע 750 אלף ש"ח.

במסגרת המיבצע תיעשה פעולת הסברה בקרב אוכלוסיית הסיכון, הומוסקסואלים, מכורים לסמים ואסירים. החל מאמצע אפריל יינתן אישור לפתיחת שבע מירפאות איבחון וטיפול באיידס ברמב"ם, בילינסון, תל־השומר, הדסה ירושלים, קפלן ברחובות וסורוקה בבאר־שבע. רופאי המשפחה ישלחו אנשים לבדיקה אם יתעורר חשד להופעת איידס. תוצאות הבדיקות יועברו למרכז מיוחד במשרד הבריאות אם יתברר שהנבדק נגוע בנגיף או שבדמו נמצא נוגדן איידס.

פרופ' מיכאלי אמר, כי כל איש צוות רפואי יהיה חייב לטפל בחולי איידס והדגיש, כי אין בכך כל סיכון לצוות הרפואי.

16 חולי איידס

ד"ר ירדנה איגרה מהיחידה למחלות זיהומיות באיכילוב אמרה, כי בישראל ישנם ארבעה מקרי איידס לכל מיליון תושבים, בעוד שבארה"ב 66, בבלגיה, שוויץ והולנד 11־12, בצרפת וגרמניה 5־8. בין החולים בישראל הרוב המכריע הם הומוסקסואלים. חלק קטן יותר הם המכורים לסמים וכן מקרים בודדים של אנשים שלקו במחלה אחר עירוי דם.

בין 16 החולים, שבחלקם כבר נפטרו, רבים שהו זמן ממושך בחו"ל, וכנראה ששם נדבקו במחלה.

5 חשודים בסחיטה מפקיד בנק המטפל באישור משכנתאות

חמישה חשודים בסחיטה מפקיד־בנק ובאיומים עליו — נעצרו על ידי מיפלג התישאול המרכזית של משטרת מחוז תל־אביב.

פקיד זה, המטפל באישור בקשות לקבלת משכנתאות, נפגש לפני כשנה עם אדם אחר, בן 32 מחולון. השניים הכירו מהעבר והחולוני הציע לפקיד הבנק להעביר בקשות מאנשים שונים המבקשים תעודת זכאות למשכנתא. אולם בבקשות שהועברו לפקיד היו פרטים כוזבים ומסמכים מזוייפים, שזיכו את המבקשים בניקוד גבוה יותר מהמגיע להם. מעשים אלה נעשו בתמורה לשוחד שניתן לפקיד הבנק שהעביר את הבקשות.

כעבור חודשים מספר התקשר לפקיד בעל משרד תיווך בן 35 מבת ים, וביקש להיפגש עימו מחוץ לבנק. המתווך הציג את עצמו בפגישה כאיש משטרה וסיפר לפקיד כי מתנהלת נגדו חקירה במפלג ההונאה, אולם תמורת תשלום יראנו לכך שהמשטרה תעלים עין. במספר מיפגשים עם המתווך שילם לו הפקיד 18 אלף דולר דמי שתיקה.

כעבור זמן נוסף הציג המתווך בפני הפקיד אדם שלישי, בעל משרד לגביית חובות, בן 42 מבת ים. האדם השלישי הוצג בפני הפקיד כמפקדו של מתווך הדירות במשטרה, באותו מעמד ביקשו השניים עוד כסף מהפקיד וזה טען שסכום זה אינו נמצא ברשותו.

כעבור כמה שבועות נערכה בבנק בדיקת בקשות המשכנתא. התברר שפרטים רבים הם אינם נכונים. המידע הועבר למשטרה והחשד נפל על פקיד הבנק.

כמה ימים לאחר מכן פנו לפקיד הבנק שני אחים מבת ים, בני 22 ו־24, והתלוננו בפניו על כך שאדם שהם מייצגים הגיש בקשה למשכנתא שטרם טופלה. האחים סיפרו לפקיד שהמבקש של המשכנתא כבר התחייב וכבר שילם כספים מראש לקניית דירה. האחים איימו על פקיד הבנק ודרשו ממנו פיצוי בסך 2500 דולר. גם סכום זה לא שילם הפקיד.

חמשת החשודים המעורבים בפרשה נעצרו ביום ב' על ידי המשטרה ויובאו ביום רביעי בבוקר להארכת מעצרם לבית המשפט השלום בתל־אביב. (עתים)

„אב הבית" יפקח על האסירים בהוסטל הראשון שנחנך אתמול

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

הוסטל לאסירים ראשון מסוגו בארץ נחנך אתמול בבית־דגן. ההוסטל הוקם במגמה לשלב את האסירים בקרב הקהילה בפעילות דומה לחיי יום־יום שגרתיים.

הפעלת ה„הוסטל" אתמול, הוא נסיון ראשון מסוגו בארץ ומטרתו לבחון שיטות חדשניות למאסר הרגיל עבור אסירים מתאימים, על פי אמות מידה שנקבעו בשירות בתי־הסוהר.

רעיון הקמת ההוסטלים נולד לראשונה לפני 15 שנה בארה"ב ונתפס שם כמכשיר מסייע לשיקום אסירים. בישראל התלבטו רבות בשאלת הקמת הוסטלים, התלבטות שלא זכתה לעידוד מראשי ערים ורשויות מקומיות שחששו מהימצאות מיתקן כזה בתחומם. לאחר דחיפה וקידום הרעיון על־ידי נציב שירות בתי־הסוהר רפי סוויסה, נערך במפגשים עם ראשי ערים, כדי לשכנעם בנחיצות ותשיבות הפרוייקט. גם מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, תמך ברעיון ועזר להגשמתו.

ההוסטל כולל 14 חדרים, שירותים, מקלחות, מטבחה, חדר־אוכל וכיתות לימוד הועמד לשירות בתי־הסוהר, לצורך מטרה זו בסמוך לכביש רמלה־חולון, ליד מכון וולקני. למפקד המתקן החדשני מונה סגן גונדר פנחס נווה, שפועל רבות למען שיקום האסירים.

ללא השגחה

ל„הוסטל בית־דגן" הועברו 15 אסירים שנותרה להם תקופת ריצוי עונש של שלושה חודשים. אלה נמצאים במקום ללא השגחה. אולם, תחת פיקוח של „אב הבית", פנחס נווה.

בשעות הבוקר יעבדו האסירים במקומות עבודה ובמפעלי תעשיה בהם ימשיכו להיות מועסקים לאחר שחרורם מהמאסר ובשעות אחר הצהריים יזכו ללימודים, לפעולות תרבות והכנה לשיחרור.

נסיון מיוחד זה שיימשך כשנה, יקבע במידה רבה את נכונות תפיסתו של גונדר רפי סוויסה לגבי שיקום האסירים. רעיון ההוסטלים זכה לתמיכתו של שר המשטרה חיים בר־לב.

„הייתי שמח לו היו פחות בתי־סוהר ויותר מערכות שיקומיות, כי הוכח כבר שבתי־סוהר קשים וסגורים לא תרמו למגמת עבריינות", אמר אתמול רפי סוויסה, עם פתיחת ההוסטל הראשון בישראל.

טלקס

● **60% מהרובוטים – בתעשייה הקיבוצית**

לישכת המדען הראשי של משרד התעשיה והמסחר משקיעה 31 מיליון דולר ב־20 פרוייקטים של פיתוח רובוטים. תיב"ם [illegible] לתעשייה המבוצעים היום במפעלים ובמעבדות שונות — כך מסר המדען הראשי [illegible] בסיור שערך במפעלי התעשיה הקיבוציים, בהם הותקנו רובוטים ומערכות אוטו־מציה בתהליכי הייצור.

בתום סיור המדען הראשי בתעשיה הקיבוצית נמסר, כי 60% מהרובוטים התעשייתיים העוב־דים כיום בארץ פועלים בתעשייה הקיבוצית וכי חלקה של התעשייה הקיבוצית בהכנסת רובוטים לתהליכי הייצור ילך ויגדל בשנים הקרובות.

אבי בניהו

● **המדרחוב בירושלים – „אור לגויים"**

המדרחוב הירושלמי הוגדר אתמול על־ידי משתתפי הכנס הבינל־אומי לשימור המתקיים בבירה כ„אחד הנפלאים בעולם". האורב־ניסט האמריקני הנודע, ויליאם וייט העומד בראש הכינוס, הגדיר את המדרחוב כאחד המוצלחים ביותר ואיחל לערים אמריקניות את אשר יש לתושבי ירושלים בזכות בן־יהודה.

בהתייחסו לתכנון המדרחוב ציין וייט, כי עיצובו מהווה לא רק מוקד משיכה, אלא מעודד מגעים [illegible] לשימוש במדרחוב [illegible] סוחרי לחולכי רגל.

בצלאל עמיקם

● **תקציב האוניברסיטאות לא יקוצץ**

[illegible] ראש הממשלה ושר־החינוך־והתרבות יצחק נבון, הודיע אתמול כי בשנת הכספים הקרובה [illegible] לראשונה מזה עשר [illegible] קיצוץ בתקציב האוניברסי־טאות.

נבון מסר על כך בעת שביקר באוניברסיטה העברית בירושלים. [illegible] האוצר תיכנן קיצוץ בסך [illegible] מיליון דולר בשנה הקרובה [illegible] לא יבוצע.

יצחק שור

● **כדאי לחגור חגורת בטיחות היום...**

היום יחולקו פרסים לנהגים [illegible] בעת שידור „קול ישראל" [illegible] בהם כשהנהגו חוגר חגורת בטיחות. המיבצע ייערך בין השעות 6־9 בבוקר, בעת שידור התוכנית „שלום". את הפר־סים מימנה חברת הביטוח [illegible].

המיבצע נערך במסגרת המאמ־צים להחדרת חגורת הבטיחות [illegible] בתוך העיר.

יוסף שמי

בפלילים

רס"ר משטרה שהתעלל בערבים הורד בדרגה

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

רס"ר ותיק ביחידה המרכזית של המשטרה הורד אתמול לדרגת רב־סמל ונידון למאסר חודשים על תנאי לאחר שהורשע בבית־הדין המשמעתי של המישטרה בפתח־תקווה באלימות שלא לצורך.

הנאשם, רס"ר מיכאל בן־אבנר, משרת 20 שנה בשורות המשטרה ויש לו 12 הרשעות קודמות, מתוכן שלוש הרשעות בגין אלימות.

יחד עמו הורשע על אותה עבירה רב־שוטר בני שרעבי. אולם השופטים התחשבו בפרישתו הקרובה מהמשטרה וגזרו עליו קנס בסך 75 ש"ח בלבד.

רס"ר בן־אבנר ורב־שוטר שרעבי היו במשימת בילוש ליילית ב־13.7.83, כאשר הבחינו בשלושה ערבים חשודים ברחוב פלורנטין בתל־אביב. השוטרים עצרו אותם לבדיקה ובמהלכה היכו אותם בכל חלקי גופם. לאחר מכן ערכו חיפוש בדירתם ובדרך לבית המעצר במשטרת יפו היכו אותם שוב.

השוטרים כפרו באשמה.

שופטי בית־הדין למשמעת קבעו בהכרעת הדין, כי לא היה בסיס חוקי לחיפוש שנערך בדירת הערבים ולהתנפלות הבלתי מרוסנת של השוטרים על המתלוננים ולהכאתם לא היתה כל הצדקה.

10 לווייתני סמים נלכדו בגליל המערבי

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

לראשונה בתולדות הפשע הישראלי נעצרו אתמול בגליל שלוש נשים ערביות החשודות בסחר סמים. יחד עימן נעצרו עוד 7 בני מיעוטים, הנחשבים ללווייתני סמים באיזור.

העשרה נלכדו במהלך מיבצע נגד סוחרי סמים שנערך בכמה כפרים הסמוכים לעכו, בעקבות עבודת בילוש וחקירה מאומצת שנמשכו מספר שבועות.

מהמשטרה נמסר, כי העצורים נחשבים כלוויתני סמים שסיפקו כמויות גדולות של סמים שהוברחו מלבנון לסוחרים בחיפה וסביבותיה. מניחים שמעצרם של העשרה יפגע קשה באספקת הסמים באיזור הגליל.

במהלך המיבצע נתפסו גם מכשירי חשמל מסוגים שונים, כולל טלוויזיות, רדיוטייפים ומכשירי וידיאו, החשודים כגנובים.

החקירה נמשכת וצפויים מעצרים נוספים.

„יש לי איידס" — התעקש המתנדב והציג את אברו

מאת כתבנו בעמק

מתנדב הולנדי בן 37 השוהה באחד מישובי עמק־הירדן נעצר אתמול בבוקר על־ידי משטרת טבריה לאחר שהתפרע שלשום בלילה בתחנת המשטרה בעיר ובסניף מד"א וטען כי הוא חולה איידס.

המתנדב הגיע בשעת לילה מאוחרת לסניף מד"א בטבריה וביקש כי יטפלו בו משום שלקה באיידס. רופאי התחנה בדקו את התייר והגיעו למסקנה כי הוא מרגיש לא טוב, אך אין מדובר במחלה הקטלנית.

התייר לא קיבל את אבחנת הרופאים והחל להתפרע בתחנת מד"א. למקום הוזעקו שוטרי משטרת טבריה והעבירו את האיש לתחנת המשטרה. בהגיעו לתחנה שלף האיש את אבר מינו והציג אותו בפני הסובבים כשהוא מבקש להוכיח כי אכן לקה באיידס.

האיש הוכנס לתא הנעצר ולא עברה שעה קלה ומהתא עלה עשן. השוטרים פרצו לתא ונוכחו לדעת כי העציר הצית את תאו. לתא נגרם נזק קל.

רכז „כך" בחיפה הורשע בהתנכלות לכת „משיחית"

רכז תנועת „כך" בחיפה, יעקב צרפתי בן 18 וחצי, הורשע אתמול עפ"י הודאתו בבית־המשפט המחוזי בחיפה בפריצה למחסן אגודת „עדות משיחית לישראל" וגניבת כתבים המבוססים על הברית החדשה, אשר לטענת התביעה התכוון להעלותם באש.

השופט אליהו כהן דחה את מתן גזר־הדין עד לאחר קבלת תסקיר של קצין־מבחן.

הנאשם הועמד לדין בפני השופט אליהו כהן והורשע באשמת הפריצה וגניבת הספרים. הגניבה אירעה ב־5 במארס השנה, במחסן של חנות ספרים השוכנת ברחוב החלוץ 10, במיבנה שבו נמצאים גם משרדי תנועת „כך" בחיפה.

(עתים)

הדולרים „הוקפאו" במקרר ובעריסה „נמנמה" הרולטה

מאת א. שילוני, כתבנו בחולון

17 אנשים שלא נזהרו במשחקי הרולטה שלהם והפריעו את מנוחת שכניהם, נעצרו שלשום בלילה על־ידי שוטרי סיור של תחנת משטרת חולון.

השוטרים שפרצו לדירה גילו את הרולטה בתוך עריסת תינוק ותפסו 17 אלף דולר ו־6000 ש"ח שהוסתרו במקפיא במקרר, תחת תשטיחים ובשקית כביסה.

שוטרי הסיור הגיעו למקום בעקבות תלונות השכנים והבחינו בשני אנשים הקופצים מחלון הדירה. השוטרים עצרו אחד מהם ולאחר מכן פרצו לדירה.

בסך הכל נעצרו 20 חשודים, אך מהם נשארו במעצר רק 17 הגברים. העצורים הם בני 30־35, תושבי גוש דן, חלק יובאו כנראה היום לבית־משפט השלום בתל־אביב, להארכת מעצרים.